

لوقا روایت اتمیش ائنجئل

موقدّمه

لوقا حکئم ائدی. حواری پولوسلا دفه‌لر سفره چیخدی کی، ائنجئلئن خوش خبرئنى یايماقدا اونا كۆمك اتسىن. لوقا تارئخ نوئس ائدی ده. اوナ گۈرە ده، بو ائنجئلله عئسا مىسحىن حیات حکایتىنى دئفت و ترتىلە بىان ادئر. بو ائنجئلله بىز ھامى ياخىت گۈرسەدن عئسا ائله راستلاشىرىق؛ ائستىر وارلى اولسون ائستىر كاسىب، ائستىر آغا اولسون ائستىر قول، ائستىر سركردە اولسون ائستىر عسگەر، ائستىر كىشى اولسون ائستىر آرواد، ائستىر دئندار اولسون ائستىر دئنسىز، ... ھامى محبىته موحتاجىدىر و عئسا حقىقى محبىتىن قاييانغى دىر. عئسا اۋزو نۇ ھېچ واخت خالقىدان آييرمىرىدى و موختىلف ائنسانلارلا او قدر علاقە ساخلايىردى کى، اوNa «گوناھكارلارين دوستو» لقسى ورئىلمىشىدى. چونكى او، دىئىي كىمى، دردىلى لر اوچون گلمىش حکئم ائدی ... و ائنسانىن لاپ بئىيوك دردى گوناهىدىر.

كتابين مضمونو:

- كتابين تعوفتلوسا تقدئم اولماسى ٤-١:١
تعمىد ورن يچيانين و عئسا مىسحىن آنادان دوغولماسى ٥٢:٢-٥:١
تعمىد ورن يچيانين خىلدەتى ٢٠-١:٣
عئسانىن تعمىد اولونماسى و ائمتاحانا چىكتىمەسى ١٣:٤-٢١:٣
عئسانىن جىلئىلە اتىئىي خىلدەتى ٥٠:٩-١٤:٤
جىلئىلەن اورشائىمە ٢٧:١٩-٥١:٩
اورشائىمەكى آخر گونلار ٥٦:٢٣-٢٨:١٩
ربىن دىرىئىنمەسى، گۈزۈننمەسى، و گۆيە قالدىرىلماسى ٥٣-١:٢٤

بئر زاد ائچمه يه جك و آناسينين قارنييندان موقدس روحلا دولو اولاچاق.^{۱۶} او، ائسراييل مئلىشىن چوخ خالارىنى، اونلارىن اوزز بى تاريسينا دۇندارە جك.^{۱۷} او، رېئن قاباخيىدا، ائليانين روحو و قوتى ائله گىدە جك. الله كى، آتالارىن اوركىلىنى اوشاقلارا و عاصىلىرى، صالحلىرىن حىكمىتىن دۇندارسىن، الله كى، رب اوچون بئر خالق حاضيرلاسین.

^{۱۸} زكريا ملکىدىن سوروشدو:

«من بونو نەدن بىتلەم؟ چونكى من قوجا آدامىنى بىرى يەم، آروادىم دا ياشلى دىر.»^{۱۹}

ملک جاواب وردى:

«من تارىينين حوضوروندا دوران جبرايلم. گۈنار ئەلمىشىم كى، سىتلەن دانىشىب، سەنە بو خوش خبىرى يېتىئەم.^{۲۰} باخ، ائندى دىلەن تو تولاچاق و خبىرى وردىيەم شىلر واقع اولانا كىشمى دانىشماغا قادىر اولما ياجاقسان. چونكى واختىدا دوغرو چىخاچاق سۆزلىرىمە اثنانىمادىن.»^{۲۱}

بو آرادا جاماعات زكرييانى گۈزىلە يېردىلر و اونون بو قدر معىددە يوبانماسىنдан تعجۇب ادئرەتلەر.^{۲۲} معىددەن چىخاندا زكريا آرتىق لال اولموشدو. خالق بىلدى كى، او، معىددە بىر رؤيا گۇرۇب، چونكى اششارە ائله اونلارا آنالادىرىدى، لاكتىن دانىشماغا قادىر دىنلىدى.^{۲۳} خەدەمت گۈنلىرى تمام اولاندان سۇنرا، زكريا اۋئىھ قاييتىدى.

او گۈنلەرن سۇنرا آروادى الترايت بويلو اولوب، بش آى اۋۇزۇنۇ گەنلىتدى.^{۲۴} و دىشىرىدى: «رب منه مرحىتم نظرىنى سالىپ و بو ائشى او منه ائشى كى، ذىللى ئىتىئىمى ائنسانلارىن آراسىنidan گۈتۈرسۈن.»^{۲۵}

عىستانىن آئاندان اولماسى خېر ورئائىر

آلتىنجى آيدا جبرايللەن ملک، تارى طرفىتىن، جىللى دىيارىندا نااصرە شهرئەن گۈنار ئەللىدى.^{۲۶} مەريم آدلى بئر باكىرە

عالىچىتاب تىعوفىلۇس،^۱ چوخ آدامالار چالىشىپلار كى، آرامىزدا باش ورەمىش حادىئەلرئەن حكايىتىنى يازىسىنلار. ۲ نىجە كى، او باشلانىشىدان گۈزلىرى ائلە گۈزلىرى و كلامىن خادىئەلرى اونلارى بىزە يېتىئەلر. ۳ منه دە مصلحت إله گۈزۈندە كى، او باشلانىشىدان دقىق تفتىش اتدىئىم ھامى واقعىھەلرى ترتىبلىئە سىزە يازىزيم^۴ إله كى، اۋېرىندا ئېتىننە مطلبلىرىن دوغرو اولماسىندا يەقىن تاپاسىنiz.

^۵ يەھودىئە پادشاھى هەترود زامانىندا، ابئىدا دىستە سىنەن زكريا آدلى بئر كاھىن وار ائدى. اونون آروادى الترايت هارون نىلسەنەن ائدى.^۶ اونلارىن ائكسىز دە تاۋىيەن نظرىنە صالح ائنسانلار ائدەلەر و رېئن ھامى امو و احڪاملار بىنا كامىل عمل ائدەتلىر.^۷ لَاكتىن اونلارىن اوشاغى يوخ ائدى، چونكى الترايت سۈنسۈز ائدى و ائكسىز دە قوجا ائدەلەر.

^۸ بئر گۈن زكريا، اۇز دىستە سىنەن كاھىنلىك نۇوبىتى اولاندا، تارىينين حوضوروندا كاھىنلىك و ظەفە سىئە مشغۇل ائدى.^۹ زكريا رېئن معبدتەن گىزىدى. چونكى بۇخور ياندىيرماق پوشىك نىجە كى، كاھىنلىكىدە عادت اولموشدو، اونون آدينا دوشۇمشدو.^{۱۰} بۇخور ياندىيرماق ساعاتى يېتىشىنە، جاماعاتىن ھامىسى اشىكىدە دوعا ادئرەتلەر.^{۱۱} او زامان رېئن بئر مەلەيى، بۇخور قوربانگاھىنин صاغ طرفىنە دوروب زكريا ياخىرا ئەللىدۇ.^{۱۲} زكريا مەلەيى گۈزىنە دئىشكىنىدى و قورخۇ اونو بورودو.^{۱۳} آمما ملک اونا ددى:

«زكريا، قورخىما. دوغان موسىتىجاب اولوب. آروادىين الترايت سىنەن اوچون بئر اوغلان دوغاجاق. اونون آدينى يەھىا قويىاجاقسان.^{۱۴} او، سەنە شادىلەق و صفا سىبىي اولاچاق و اونون آناندان اولماسىنا گۈرە چوخ آدامالار سوئەجىكلەر.^{۱۵} چونكى او، رېئن نظرىنە بېيپۈك اولاچاق. هېچ واخت شراب و كەلبىنلىرىن

شهرئنه گتدی. ^{۴۰} و زکریانین اوئنە گثرب،
الزبایت سلام وردی.
 ۴۱ الزبایت مریمئن سالامینى اشىدەن زامان،
اوشاگى قارنىندا ترىپشىدى و موقدس روحلا
دولدو. ^{۴۲} اوجا سىسلەئىش ددى: «سن
آروادلار آراسىندا موباركىس، قارنىندا اولان
اوشاڭ دا موباركىدئى! ^{۴۳} منه هارادان بله بىر
عئېت گلېڭ كى، رىئىمئن آناسى گۇرۇشويومە
گللىشىن! ^{۴۴} چونكى سىنن سالامينىن سىسى
قولاغىما يىتىشىن واخت، اوشاڭ قارنىمدا
شادىقىدان ترىپشىدى. ^{۴۵} خوش او آدامىن حالىنا
كى، اثنابىن ربىن طرفىندىن دېيىلمىش سۆز
يرئىنە يىتىشەجك!»

مریمئن نغمەسى

^{۴۶} و مریم ددى:
 «جانىم رىئى اوجالدىر.
^{۴۷} و روحوم قورتارىچىيم تاريدا شادىقى ادئر.
 چونكى او، كىتىزىشنى حقىر حالينا
مرحىتم نظرى سالىپ.
 بوندان سۇزرا ھامى نىسلىر منه بختور
دئىيە جىكلەر.
^{۴۹} چونكى او قادىر اولان،
منىم اوچون بۇيۈك ائشلر اتدى.
 اونون آدى موقدىسىدئى!
^{۵۰} او، اۋز رەحمىتىنى،
نىشل بە نىشل، اوندان قورخانلارين
اوستونە سالىپ،
^{۵۱} قولو ائلە قودرتلى ائشلر گۈرسەدئى.
 اورە يىئنە مغۇر اولانلارى داغىيدىدیر
^{۵۲} پادشاھلارى تختلىرىندىن إندىرئىب،
 لاكتىن باشى آشاگى اولان آداملارى
اوجالدىب.
^{۵۳} آجلارى ياخشى شىلرلە دوپوروب،
 آما وارلى آداملارى الى-بوش قايتارىب.

قىزىن يانىنما كى، يوسىف آدلى بىئر كىشىشىن
آداخالىيسى ائدى. يوسىف داودون نىلىتىندىن
ائدى. ^{۴۸} ملک اونون يانىنما گدئى ددى:
 «سلام، اى مرحىتم تاپمىش! رب سەئىلەدئى!»
^{۴۹} مرىم ملەيەن دەئىيى سۈزلىرنى نىڭكاران
اولوب، گىشىلەتىشىدى كى، بۇ نوجه
سالاملاشماقىدىر. ^{۵۰} آما ملک اونا ددى:
 «اي مرىم، قورخىما. تارى يانىندا توفىق
تاپبىسان. ^{۵۱} باخ، بويلو اولوب بىر اوغۇل
دوغا جاقسان، و اونون آدىنى عىشاق قوياجاقسان.
^{۵۲} او، بۇيۈك اولا جاق و حاق-تاعالانىن اوغۇل
چاغىرييلا جاق. رب تارى اونا، آتاسى داودون
تختىنى وره جىكدىر. ^{۵۳} او، يعقوبۇن اوى
اوستونە ^{*} ابىدە كىمى سلطنت ادهىجك و اونون
پادشاھلىغىنىن آخرىي اولماجاچق.»

^{۵۴} مرىم ملکىدىن سوروشدو:
 «بۇ نوجه اولا بىئلر، منىم كى، حلە آرئىم
يوخدۇر؟» ^{۵۵} ملک جاواب ورئب ددى:
 «موقدس روح سىنن اوستونە نازىل اولا جاق
و حاق-تاعالانىن قودرتى سىنە كۆلگە سالا جاق.
 اونون اوچون ده او موقدس مۇولودا تارىنин
اوغۇل دېئلەجك. ^{۵۶} باخ، سىنن قوچومون
الزبایت ده بو قوجا زامانىندا بىر اوشاغا بويلىدور.
 او كى، اونون حاقيىندا سونسوز دېرىتىلر، ائنلى
آلتنىجى آيىنى كېچىردى. ^{۵۷} چونكى تارىنин
يانىندا قىرىمومكۇن بىر شى يوخدۇر.»

^{۵۸} مرىم ددى:
 «من ربىن كىتىزىيەم. قوى منه دەئىشىن كىمى
اولسون.»

و ملک اونون يانىندان گتدى.

مرىم الزبایش گۇرۇشويونە گدئىر

^{۵۹} او گۈنلەرde مرىم دوروب، تلهسەتك
داغلىق بؤلگە سىنندە اولان يەھودئىيەنەن بىر

- ٥٤ او، اوز قولو ائسرايئله ائمداد ادئب،
ياديندار دير كى،
- ٥٥ ائبراهيم و اونون نسلئنه ايده كىمى رحمت
گورسدشئن.
- نجه كى، آتالاريميزا دا دمىشدى.
- ٥٦ و مرىم اوج آيا قدر الشرايتشن يانىندا
قالدى و سونرا اوئنه قاييتدى.
- ٥٧ التزابتش دوغوم واختى يىتشىدى و او، بئر
اوغلان دوغدو.
- ٥٨ اونون قوشولار و قوحوملارى
اشتەتلەر كى، رب اونا بؤيوك بئر مرحىت
گورسەدئب و اونونلا شادلىق اتدىلر.
- ٥٩ سكىزنجى گون گلدەلر كى، اوشاغى ختنە
اتسىنلار و اىستەيىردىلار اونون آدىنى، آتاسىنин آدىنا
گۈرە، زكريا قويىسونلار.
- ٦٠ علاكنى آناسى جاواب
ورئب ددى: «يوخ! اونون آدى يجىا اولاچاق!»
- ٦١ اونا دىئلر:
- «قوحوملارينين آراسىندا يو آدلا آدلانتىش
ھچ كى سى يوخدور.
- ٦٢ سونراسى آتاسىنidan ائشاره ائلە سۈرۈشىدۇلار
كى، اوغولون آدىنى نە قويماق اىستەيىر.
- ٦٣ زكريا
بئر بازى تختەسى اىستەدى و تختەشىن اوستوندە
يازدى: «اونون آدى يحىادىر». هامى مات قالدى.
- ٦٤ او آندا زكريا يانىن دىئلى آچىلدى و تارىيَا
حمد ادئب دانىشماغا باشلادى.
- ٦٥ اوننارىن
اطرافىيندا ياشايان هامى قوشولارى قورخۇ
باسدى و يەودئىھەنن هامى داغلىق بۈلگەسەنندە،
هر كى سى بو واقعىھەن دانىشىرىدى.
- ٦٦ بۇنو
اشتەدلەر، اشتەتكەركىتىن هامىسىنى يادلارىندا
ساخالايب، حىران قالميسىدىلار و دىئردىلر:
«بو اوشاق نە اولاچاق!»
- چونكى رېئن الى اونونلا ائدى.
- زىكرييانين شوکران نغمەسى**
- ٦٧ اوشاغىن آتاسى زكريا، موقىدسى روحا
دولدو و نېئىنك ادئب ددى:
- و بئزئىم قىدملەرمىزى صولح يولونا هئايدىت
ورئىن.
- ٦٨ ائسرايىلشىن تارىيىسى رب، موبارك
اولسون.
- چونكى گلېپ و اوز خالقىنى خىلاص
ادئب،
- ٦٩ و داودوون اوئىندىن بىزئىم اوچون قودرتلى
بئر قورتارىجى مىداذا گۈندەرئب.
- ٧٠ نجه كى، چوخ زامانلاردان قاباق
اوز موقىدسى پىغمېرىلرئىش آغىزى ائله
دەمىشىلەر كى،
- ٧١ دوشمنلەرمىزىن و بىزدىن نەفرەت ادنلەنئىن
هامىسىنин اللەن بىزى قورتاراجاق.
- ٧٢ اونون اوچون كى، آتالاريميزا رحمت
گورسدشئن
- و اوز موقىدسى عەهدىنى خاطىرلاسىن.
- ٧٣ آتامىز ائبراهىمە ئەجىدىنى او آند كى،
٧٤ بىزى دوشمنلەرمىزىن اللەن نەجات
ورئىن
- و قادىئ اتسىن كى، قورخوسوز خەندىتەت
ادىك؛
- ٧٥ بۇتون ئۆمۈرموزو اونون حوضۇروندا
قدىسىت و صالحىڭىلە!
٧٦ و سەن اى اوشاق،
حاق-تاعالائىن پىغمېرى چاغىريلاجاقسان.
- چونكى رېئن قاباغىندا گەدىب،
اونون يولونو حاضىرلا يلاجاقسان.
- ٧٧ إللە كى، اونون خالقىنا نەجات مەرفەتىنى
ورەسىن كى، اونلارىن گوناھلارىنین
باگىشلانماسىندا دىرى.
- ٧٨ تارىيمىزىن مرحىتتەن گۈرە،
طولۇغ ادن گۈنش گۈيدىن بىزە گلە جىك.*
- ٧٩ إللە كى، قارانلىقىدا
و اولوم كۈلگە سئىنە او تورانلارا ائشيق
ورئىن
- و بئزئىم قىدملەرمىزى صولح يولونا هئايدىت
اتسىن).

سوئنڈرے جک، ۱۱ چونکی بو گون داودو
شهرئندہ سترئن اوچون بئر قورتاری جی
دوغولدو کی، رب مسٹھدئ. ۱۲ و سڑھے
علامت بودور؛ قونداغا سرئلمیش و آخر دا
پاتنیش بئر کورپہ تایا جاقسینیز۔

۱۳ بُشَّرَنْ بُشَّرَه ملکَلَه گُؤْ لشِكْرِنْشِنْ فوْجُو
گُورُونَدُو. اونلار تارِييَا حَمَدَ ادَهَرَك دِيَشَدَلَه.
۱۴ «لَاب اوجالاردا اولان تارِييَا عَنْزَتُ، يَر
اوزونَدَه اونونْ مَرْحَمَتِي آتَيْنِدَه اولان ائنسانلار
آراسِينَدا بارِيش اولِيسُون». 

۱۵ ملکلر چوبانلارین يانيندان گؤويه قالخاندان سونرا، اونلار بئرپىرلئنه دىئلر: «گلئن بىتلىجىمە گىدك و رېن بىزە بىتلەرىدىئى بى واقعەنە ئەتكەن كەدك.»

۱۶ چوبانلار تلهسئك بىت لجمە گلدئلر و
مرىمىي، يوستېنى و آخوردا ياتمىش كۈرپەنى
تاپدிலار. ۱۷ و كۈرندن سوزرا كۆريه حاقىندا
اونلارا خېر ورئلن سۆزۈ يايىدிலار. ۱۸ چوبانلارين
دانىشىقلاريني اشتىنلەرن ھامىسى تعجۇبدىن
مات قالماشىدى. ۱۹ آما مرىم بى سۈزلىرىن
ھامىسىنى اورەيىندە ساخاللاب دوشۇنوردۇ.
۲۰ چوبانلار قايىتىدیلار و اشتىنلەكلرى و
كۈرۈدوكلىرى شىلر اوچون تارىيha حمد و ثنا
ادىت دىللە.

۲۱ سکنی گون تمام اولاندا، او شاغی ختنه اندیلار و آدینی عنسا قویدولار، او آد کی، ملک اونا آناسینین بطننده قولیمامشیدان و، مشتبیه) .

۲۲ موستانین شرئعتنہ گؤرہ، اونلارین
طهارت گونلری تامام اولاندان سونرا، یوسئف
و مریم اوشاغی اور شلیمه گتھرڈلر کی،
اونو ربہ تقدیم اتستنلر۔ ۲۳ نجه کی، ربئن
شرئعتنندہ دی یازیلیب: «اٹلک دوغولان هر
اوغلان اوشاق گک ربہ وقف اولونسون»*.

و اشراق بؤیویوب، روحانا قوّتله نژدی
و ائسرايئل خالقینین آراسیندا ظهور ادنه
قدر چؤللرده پاشایبردی.

عئسانی، آنادان اولماسی

(۲۵-۱۸:۱ متن)

او گونلرده قیصر اوغوسطوسدان امر
گلدى کى، ير اوزوندە اولان نوفوسوں
سايىسى* انجام اولوب دفترلەر كچشىن. ۲ بو
نوفوس سايىسى ائلك نوفوس سايىسى ائدى
كى، كرئىئيپوسون سورئىئە اولكەسەئندە والى
اولدوغۇ زامان باش وردى. ۳ و هر كىس آدينى
دفتره كچترتمك اوجون اۆز شەھرىئەن گەڭىرىدى.
٤ اونون اوجون يوئىنف دا داودوون نىلسەننەن
اولدوغۇنا گۈرە، جىلائىن ناصىئە شەھرىئەن
چىخىب، يەھۋىتىيە وتلايتىئىن بىتلىجىم
چاغىريلان داودو شەھرىئەن گلدى کى، ۵ بويلو
اولان آداخلىيى مريمىلە ادلاوايىنى دفتره
كچتىرسەنلىر. ٦ اورادا اولدوقلارلى زامان
مريمىن دوغما واختى يېشىدى.

٧ مریم ائلک اوغلونو دوغدو. اونو قوندالاغا سرئب آخوردا ياتيرتدى. چونكى اوننلار اوچون مهمانخانادا يير يوخ ائدى.

چوبانلار و ملکلر

او اولکه‌ده چوبانلار وار ائدئلر کي،
چؤلده ياشايىپ سورولرىئى قوروماق اوچون
گوجه اونلارين كىشىئى چكىردىل.^٩ بىز
مله‌بى اونلارين يانىندا ظاھەر اولدو و رېن
جاللى اونلارين اطرافيينى نورلا دولىردو و
اونلارى بئويك بىز دەشت بورودو.^{١٠} ملک
اونلارا ددى:

«قورخىمايىن، باخىن، من سئزە الله خوش
خىز گئىتەمىش كى، هامى، مەنلىدى چوخ

۳۶ آشیر قبئله سئندن نبئلک ادن آتا دا اورادا ائدی. آتا فنۇغۇنىڭ قىزى ائدی. آتا چوخ قوجا ائدی. قىزلىغىندا سونرا يىدى ائل آرى ائلە ياشامىشىدى و ۳۷ سونراسى دا بۇ هشتاد دؤردد ياشيناجاق دول قالميسىدى. آتا معبدىن اصلا آپرىيلىماپىپ، گىچە-گۇندوز دوعلار و اوروجلارلا اورادا عبادات ادئردى. ۳۸ دا الە او ساعات گىلېت، تارىيىا شوکور اتدى و اوشاغىن حاقيقىدا اورشىئىمن خىلاصىنى گۆزلەين ھامى آداملارلا دانىشىدى.

۳۹ يۈسۈف و مريم رېش شرئعتىندا امر ادتلەن ھامى شىلىرى تمام ادندىن سونرا جىلتە، اۋۇز شەھىرى ناھىيە قايتىدிலار. ۴۰ و اوشاق دا بۇيويوب قۇوتتەن تىرىدى. حئىكىتە دولوردو و تارىينى فيضى اونون اوستوندە ائدی.

عىسا معبدىدە

۴۱ عىسانىن والىدىنى ھر ائل پاسخا بايرامىندا اورشىئىمە گىلدىئىلر. ۴۲ عىسانىن اونانىكى ياشىشا چاتدىغى زامان، بايرام عادتنە گۇرە اورشىئىمە گىلدىلر. ۴۳ بايرام گۇنلىرى تمام اولىوب اولرئەن قايداندا، اوغلان اوشاق عىسا اورشىئىمەدە قالدى. لاكتىن والىدىنى بوندان بىتىرىن ائدئىلر. ۴۴ الە گومان ادئردىلر كى، او، يولداشلارى ائلە گىلدىر. بىر گۇنلوك يول گىدندىن سونرا، اونو قوحوم و تانىشلار آراسىندا آختارماغا باشلادىلار. ۴۵ اونو تاپمايان زامان آختارا-آختارا اورشىئىمە قايتىدிலار. ۴۶ اوچ گۇندىن سونرا اونو معبدىدە تاپدىلار. او، موعۇتمىلرئىن آراسىندا او تورموشدو و اونلارا قولاق آسىب، اونلاردان سوال ادئردى. ۴۷ اونون دەنگىلرئىنى اشىندىن ھامى آداملا اونون آنلاق و جاوابلارىندا تعجۇب ادئردىلر. ۴۸ والىدىنى اونو گۇرن زامان حىرت اتدىلر. عىسانىن آناسى اونا ددى: «اوغلۇم، نە اوچون بىزئىملە

۴۴ و رېش شرئعتىندا دىئلدىئى كىمى، بىز جوت قومۇنۇ و يا انىكى گۇيرچىن بالاسىنى قوربان آدىندا تقدىم اتىئىنلەر. ۴۵ او زامان اورشىئىمە شمعون آدىندا صالح و دئننار بىر آدام وار ائدى كى، ائسرايىلشىن تىلى تاپاجاغىنى گۆزلەپىرىدى؛ و موقدىس روح اونون اوستوندە ائدى. ۴۶ موقدىس روح اونا قاباقدان بىلدۈرۈمىشىدى كى، رېش مسەحىنى گۈرمەپىنچە اۇلۇم اوزۇنۇ گۈرمە يەجك. ۴۷ شمعون روح طرفىتىندا ائلهمالانىپ، معبه گىلدى. اوشاغىن والىدىنى كۈرپە عىشانى ئىچەرى گىشەتىلر كى، اونون حاقيقىندا شرئعتىن دەئىي عادته عمل اتىئىنلەر. ۴۸ شمعون اوشاغى قوجاغىنا آلدى و تارىيىا حمد ادئب ددى:

۴۹ «اي آغا، وردەئىش سۈزە گۈرە،
اىنلى بۇ قولۇنۇ صولاح ئېچىنە
مورخىص ات.

۵۰ چونكى گۆزلرئىم سىن ئىنجاتىنى
گۈرۈب،

۵۱ او نىجاتى كى، ھامى مئلتلرئىن
حضوروندا حاضىرلا يىبسان؛

۵۲ قىرىيەپەدئەر آشكار ادن بىر نور،
و سىن مئلتىن ائسرايىلە بىر جلال.»

۵۳ اوشاغىن آتا و آناسى عىسانىن حاقيقىندا دىئلن سۈزلىردىن تعجۇب اتدىلر. ۵۴ شمعون اونلارا خىتەر-دوعا ادئب، اوشاغىن آناسى مريمە ددى: «باخ، بۇ كۈرپە ائسرايىلەدە بىر چوخ آداملارىن يىخىلەپ قالخىماسى اوچون تعىين اولۇنوب؛ بىر علامت كى، اونون ضىدئىنە دانىشاجاقلار. ۵۵ سىن دە جانىنى بىر قىلىنچ پارچالا ياجاق. بونلارىن ھامىسى اوندان اۇتىرى اولا جاق كى، چوخلارىنین اورەيىنە كى دوشونجەلر آشكارا چىخىسىن.»

هر داغ و تپه آلچالسین،
آیرنلشکلر دوزلشن،
کله-کئوتور يوللار هامار اویلسون.
⁶ بوتون ائنسانلار تارىينين ئىچجاتىنى
گۈرە جىكلر». *

⁷ يچيا، تعمىد اوچجون اونۇن يانىنا گلن
خالقا دىشىرىدى: «اي افعىتلر نىشلى! گەلەجك
قضىبدن قاچماقى سىزە كىم گۈرسىتىدى؟!
⁸ تۈۋىبى يە لايىق شىرمە گىتشىن. اۆزۈنۈزە «آتامىز
اىبراهىمدىئر» دەمە يە جەد اتمەيئەن. چونكى
بۇنى سىزە دېئرم، تارى قادىردىئر كى، بۇ
داشلاشدان اىبراهىمە اۋوللاډ ياراتسىن. ⁹ آرتىق
بالتا دا آغا جىلارىن كۈكۈنە ياتىر. بلەجە
ياخشى شىرمە ورمە يەن هر آجاج كىشىئر و اودا
آتىلىر».

۱۰ خالق اوندان سوروشدو: «بس بىڭ نە
إذك؟»

۱۱ يچيا جاواب ورئب ددى: «ائىكى كۈيىنە يى
اولان، بىرئىنى او آداما ورسئىن كى، كۈيىنە يى
يۇخدودور. يەمەيى اولان آدام دا بىلە اتسىئن».

۱۲ باج يېغانلار دا تعمىد اولۇنماق اوچۇن
اونۇن يانىنا گلن بىلدىلر: «اوستاد، بىڭ نە
إذك؟»

۱۳ يچيا اونلارا ددى: «موعىيەن إدئلمىش
مئنقداردان آرتىق ھەچ شى طلب اتمەيئەن».

۱۴ عسگىرلر دا اوندان سوروشدو: «بس
بىڭ نە اتمەلى يىشك؟»

اونلاردا دا ددى: «زورلا ھەچ كىئىدىن پول
آلمايمىن. بؤھتان آتمايمىن. آلدىغىنiz مواجهى
قىناعت ادىئن».

۱۵ خالقىن گۈزو يولدا اىكىن، ھامى يەحىيانىن
حاقىقىدا اورەيىندە دوشۇنوردو: «گۈرە سىن بۇ،
مىسەحدىئر؟» *

بلە رفتار اتدىئىن؟ آتان و من نىڭكاران اولوب
سنى آختارىرىدىق؟»
⁴۹ عئىسا اونلارا ددى: «منى نە اوچجون
آختارىرىدىنiz؟ بىتلەمئەتىئر كى، من گىرك
آتامىن إوئىنە اولوم؟» *
⁵۰ لاكش اونلار عئىسانىن دىئىي سۆزۈ باشا
دوشىمە دىلەر.

⁵۱ سونرا عئىسا اونلارلا يولا دوشوب ناصلەري
گىتدى. و اونلاردان ائطاعت ادىردى. لاكش
آناسى بو شىلرئىن ھامىسىنى اورەيىندە
ساخالاپىردى. ⁵۲ عئىسا حىكىمت و قامىتە
بئىپىبوردو. ھم تارى، ھم دە آداملار اوندان
چوخ راضى اندىلەر.

يچيا رېئىن يولۇنو حاضىرلا يير

(مئا ۱-۱۲، مرقۇس ۸-۹، يوحنە ۱-۱۹)

٣ قىصر تېرىئىسون حاڪىمەتىنىنىن
اون بىشىنجى اىلىنىدە، اوي زامان كى،
پونطىئيوس پىلاط يەھۋىيە وئىسى، هەزرو د
جلىنىن تېتراخى، اونۇن قارداشى فەلىپووس
ائتۇرایا و تېراخونتىش و ئەلەپتەن تېتراخى، ۲ حىنا ائلە قىافا
دا باش كاھنەن اندىلەر، تارىينىن كلامى چۈلە
زىكىيانىن اوغلو يەھىيا گىلدى. ۳ او دا، اوردون
چايىنин اطرافىندا كى ھامى اۇلکەنەنى گىزىب
ائنسانلاردى دعوت ادىردى كى، گوناھلارىن
باغىشلەتامىسى اوچجون تۈۋەبە ادىب تعمىد
آلسىنلار. ۴ نىجه كى، إشىعىا پىغمەرىنىن
سۇزلىرىنىنى كىتابىيىدا يازىليپ:

(چۈلەدە بىرئىش سىسى نىدا ادرئ؛

رېئىن يولۇنو حاضىرلا يين،

اونۇن يولۇنو دوز ادىئن.

۵ هر دره دولدورولسون،

اوغلو، او دا سِعَلْتى إل اوغلو، او دا نېرى اوغلو، او دا مِلْكى اوغلو، او دا آدى اوغلو، او دا كوسام اوغلو، او دا إِمَادام اوغلو، او دا عشْر اوغلو^{۲۸} او دا يوسيما اوغلو، او دا لِثَعْزَر اوغلو، او دا يورئم اوغلو، او دا ماتَّات اوغلو، او دا لَوْي اوغلو، او دا شمعون اوغلو، او دا يهودا اوغلو، او دا يوسيف اوغلو، او دا يومنام اوغلو، او دا إِيلَاقِيم اوغلو، او دا مَئُلَّا اوغلو، او دا ناتان اوغلو، او دا عبِيد اوغلو، او دا داود اوغلو^{۲۹} او دا يسَّه اوغلو، او دا سلمون اوغلو، او دا نخشون اوغلو^{۳۰} او دا عمناداب اوغلو، او دا آدمَن اوغلو، او دا آرنى اوغلو، او دا خِصْرُون اوغلو، او دا بِرْص اوغلو، او دا يهودا اوغلو، او دا يعقوب اوغلو، او دا ائْسَحَاق اوغلو، او دا ائْرَاهَم اوغلو، او دا تِرَخ اوغلو، او دا تاخور اوغلو، او دا سِرُوگ اوغلو، او دا رِيو اوغلو، او دا فَالِك اوغلو، او دا عَبَر اوغلو، او دا سِلَع اوغلو، او دا كَتَنَان اوغلو، او دا أَرْفَكَشَد اوغلو، او دا سَام اوغلو، او دا نوح اوغلو، او دا خُنُوخ اوغلو، او دا يَارِد متولشخ اوغلو، او دا مَهَل لَهَل اوغلو، او دا كَثَان اوغلو، او دا نوش اوغلو، او دا سِت اوغلو، او دا آدم اوغلو، او دا تاريئين اوغلو ائدي.

عئسانين ائمتاحان اولونماسى

(مئا ۱۲-۱۱:۲، مرقوس ۱۳-۱۲:۱)

۲ عئسا موقَّدَس روحلا دولو اوردوندان قاييتدى و روح طرفتندن چؤله آپارىلدى. او، قيرخ گون ائبلىش طرفتندن ائمتاحان اولوندو و بو گونلرده هچ بىر شى يىمەدى. و او گونلر كچىندىن سونرا آخىردا آجىقىدى.^{۳۱} ائبلىش اونا ددى: «اڭر سِن تاريئين اوغلوسان،^{*} امرات كى، بو داش چۈرەيە دؤنسون.»

۱۶ يڃيا هاميسينا جاواب ورئب ددى: «من سىزى سو ائلە تعمىد ورئم، لاكتىن مندىن قودرتلىنىسى گلڭىز كى، من اونون باشماغىنин باغىنى دا آچماغا بىلە لايق دېتلىم. او، سىزى موقَّدَس روح و او دلا تعمىد ورەجك. ۱۷ اونون شەنسىي التىندهدىر و اۇز خرمىشنى دئققەلە سووروب، بوغدانىي آنبارىينا بىيغىر. لاكتىن سامانى سۈنمز او دلا ياندیرا جاڭق. ۱۸ بىلە جە يڃيا، بىر چوخ آىرى نىشتەت ورئب خالقا خوش خېرى وعظ ادئردى.

۱۹ آما هەترود تىتاراخ كى، قارداشىنин آروادى هەترودىيەسلا إولنەنئىي و اتىئىي اۆزگە پىسلەتكىلر اۋچۇن يڃيانىن طرفتنىن دانلاق آتىندا ائدى،^{۲۰} بۇنلارين هاميسينا بئرئىنى دە آرتىرىپ يڃيانى زىندا سالىدى.

عئسانين تعمىد اولونماسى

(مئا ۱۳-۱۲:۳، مرقوس ۱۱-۹:۱)

۲۱ هامى خالق تعمىد اولونان زامان، عئسا دا تعمىد اولوندو. و دوعا ادن واحت گۈزى آچىلدى و موقَّدَس روح جىسمانى شىكتىلە گۈرۈچىن كىمى اونون اوستونە اىندى و گۈزىدىن بىر سىس گلڭىب ددى: «سِن مىشم سوگىلى اوغلومسان، سىن دىن چوخ راضى يام.»

۲۲ عئسا، اۇز خەتمەتىنە باشلادىغى زامان اوتسوز ياشلارىندا ائدى. او يوستېشىن اوغلو تانىنيردى و يوستېشىن علىنىش اوغلو ائدى. ۲۴ علىنى دە مَنَا اوغلو، او دا لَوْي اوغلو، او دا مِلْكى اوغلو، او دا يائىتى اوغلو، او دا يوستېف اوغلو^{۲۵} او دا ماتاتىشىا اوغلو، او دا عاموس اوغلو، او دا ناجوم اوغلو، او دا حسلى اوغلو، او دا ناقَائى اوغلو،^{۲۶} او دا مَاتَّات اوغلو، او دا ماتاتىشاس اوغلو، او دا شىمعى اوغلو، او دا يوستېك اوغلو، او دا يهودا اوغلو^{۲۷} او دا يوحنا اوغلو، او دا رئىسَا اوغلو، او دا زِرُوباتىل

^{۱۶} عئسا اوونون جواواییندا ددی: «یازیلیب کی، سبّت گونونده عادتنه گؤرە کىتىسە يە گىردى و اوخوماق اوچون آياغا قالخدى. ^{۱۷} او نا اشىعا پېغمۇرىن كىتىسى ورئىلىدە. كىتابى آلىپ بو سۈزۈر يازىلەميش يرى آچدى:

^{۱۸} «رېئن روحۇ اوستۇمدەد ئۇ،

او منى مسح اتدى کى،

يوخسوللارا خوش خبىرى ورئىم.

منى گۇناردى کى، اسلىرە آزاد

اولاچاقلارينى،

كورلارا گۆزلىنىڭ آچىلاجاغىنىي جار

چىكتەم،

آزىزلىرى خىلالىص ادئم

^{۱۹} و رېئن مقبول ائلئىنى اعلان ادئم». *

^{۲۰} عئسا كىتابى باغلادى و خىلدەچىئە رەئب او توردو. كىتىسەدە اولاتلارين هامىسىنин گۆزو او نا دىكىلەمىشىدە. ^{۲۱} و اونلارا دەمە يە باشلادى: «اشتەتىشىز بو يازىر بۇ گۇن يېئىشىدى.

^{۲۲} هامى اوونون حاقيىندا ياخشى سۈزلە دىئىب، اوونون آغزىنidan چىخان فىضلى سۈزۈرە حىريان اولمۇشدولار و دىئرەتلەر: «آيا بۇ، يوسىفنىن اوغلو دىيل؟!»

^{۲۳} عئسا اونلارا ددی: «البته سىئز بۇ مثلى منه دىئىب جىكىشىنىز كى، «اي حكىم، اۋزو نۇ ساغالىت! اشتەتىشىمۇز كەفرناحومدا اتدىئىن ائشلىرى بورادا، اۋز وطنىشىدە دە ات!»

^{۲۴} و ددی: «دۇغرۇسو نۇ سىزە دېشىرم، هىچ بىر پېغمۇر اۋز وطنىشىدە مقبول اولماز. ^{۲۵} حقىقىتى سىزە دېشىرم، ائليانىن گۇنلارنىدە او واخت كى، گئى اوج ائل آلتى آى باغلانىب اۈلکەئن هامىسىندا بۇ يۈك بىر قەھىطى اولىدۇ، ائسرا يىتلەدە بىر چوخ دول آرۋاد وار ائدى.

^۴ عئسا اوونون جواواییندا ددی: «يازىلیب کى، انسان آنجاق چۈركله ياشاماز». *

^۵ ائبلىش او نو يوخارى آپارىب بىر آن اىچىننە دونيانيين هامى مەملەتكەرلىنى او نا گۈرسىتىدی ^۶ و او نا ددی: «بو مەملەتكەرلىنى حاکىمئىتىنى و اونلارين هامى شان شۇھەرلىنى سەنە ورەرم؛ چونكى بو منه ورئىلەپ و من كىمە ائستەسم، او نا ورەرم. ^۷ او نا گۈرە، اگر سەن منه سىجەدەدەسەن، بونلارين هامىسى سەنەن اولاچاق». *

^۸ عئسا جواواییندا او نا ددی: «يازىلیب کى، رب تارينا سىجەدە دە و آنجاق او نا قوللۇق ات». *

^۹ ائبلىش او نو اورشائىمە آپاردى و مەبدىئىن بورجو اوستۇنە قويوب ددی: «اگر سەن تارىينىن اوغلو سان، اۋۇزونو بورادان آشاغى آت. ^{۱۰} چونكى يازىلیب: «او، سەنەن حاچىندا مەلكلەئە امر ادەجىك كى، سەنى حەنفەتىلىر.

^{۱۱} و سەنلىرى اوستۇنە گۇتۇرە جىكىلە كى، آياغىن بىر داشا ائشىشمەسەن». *

^{۱۲} عئسا جواواییندا او نا ددی: «دېئىلەپ كى، رب تارىنى ائمتاحان اتمە». *

^{۱۳} ائبلىش بىر ائمتاحانلارين هامىسىنى قورتاراندان سونرا، بىر مۇدەت او نون يانىندان آيرىلدى.

عئسانىن خەندىتىشىن باشلانىماسى

(مئا ۱۴:۱-۱۵:۱، مرقۇس ۱۲:۱-۱۷)

^{۱۴} عئسا موقىس روحون قۇوتى ائلە جىلەلە قايتىدى و او نون خبىرى اطراف و ئەلەپلەرەن هامىسىندا يايىلدى. ^{۱۵} او، اونلارين كىتىسەلرنىدە تعلمۇن ورئىدى و هامى او نو تعرىفلى يېرىدى.

۴:۴ تىتىشىه ۳:۸

۸:۴ تىتىشىه ۱۳:۶

۱۱:۴ مزمۇر ۱۱:۹۱ و ۱۲

۱۲:۴ تىتىشىه ۱۶:۶

۱۹:۴ اشىعا ۱:۶۱ و ۲

عئسا چوخ آدامى صاغالدىر

(مئا ۱۴:۸، ۱۷-۲۹:۱، مرقوس)

^{۳۸} عئسا كىنسىدەن چىخىب، شمعونۇن اۋئىنە گىلدى. شمعونۇن قايناتاسى شىندىتلى بىر قىزدىرىما ئېچىنە ئىدى. آرۋادىن حاقىندا عئسيا يالواردىلار.^{۳۹} عئسا اونۇن باشى اوستونىدە دوروب، قىزىدىرمىما آجىقلاندى. آرۋادىن قىزىدىرماسى كىسلەدى و او آندا قالخىب اونلارا خەندىت ئاتدى.

^{۴۰} گون باتان واختدا، ھامى، جوربهجور ناخوشلۇقلارا دوچار اولمۇش ناخوشلارىنى اونۇن يانينا گىتىردىلر. و او، اللىئى اونلارىنى هەر بىرئىن اوستونە قويوب، اونلارا شغا ورئىدى.^{۴۱} اونلارىن چوخلارىندا ئېلىشلى دە اشئىه چىخىردىلار و باغىرىپ دېشىردىلر: «سن تارىينىن اوغلوسان!» آما عئسا اونلارا آجىقلانىب دانىشىماغا اىچازە ورمئىدى. چونكى اونۇن مسئىح اولدوغۇنو بىلەردىلر.

^{۴۲} سحر آچىلانا عئسا چىخىب ساكتەت بىر يەر گىتدى: خالق اونو آختارىرىدى. و او اولان يەر گىلدىكلىرى واخت، چالىشدىلار كى، عئسيا اونلارى ترک اىتمىكىن مانع اولسۇنلار.^{۴۳} آما عئسا اونلارا دىدى: «تارىينىن پادشاھلىغىنinin خوش خېرىئىنى گىرك اۆزگە شەھىرلە دە يېتىئىم. چونكى من بونۇن اوچۇن گۈنۈرئىلمىش». ^{۴۴} و يەھودىئىنەن كىشىسىنىدە^{*} وعظ ادەردى.

ائلك شاڭىزدلر

(مئا ۱۶:۴-۱۸:۲، مرقوس)

^{۴۵} بىر گون عئسا جىنىسارت گۈلۈنۈن^{*} قىراغىنيدا دورموشىلۇ كى، خالق تارىينىن كلامىنى اشتىمك اوچۇن اونۇن اطرافيينا يېغىلىپ، اونۇ سىخىشىدىرىرىدىلار.^{۴۶} عئسا

^{۴۷} لاكىن ائليا اونلارىن ھەچ بىرئىن يانينا گۈنۈرئىلمەدى، مگر سىندۇن و ئىلايىشنىن ضارىپتا شهرئىنە اولان دول آرۋادىن يانينا.^{۴۸} لىشىع پىغمېرىن گۈنۈرئىنە دە ائسرايىئىلە چوخ جوذامىلى وار ئىدى، لاكىن اونلاردان ھەچ بىرى شەقا تاپىمادى، مگر سورئىھەلى ئەعمان. ^{۴۹} كىشىسەدە اولانلارىن ھامىسى بونلارى اشتىن واخت قىضىلەندىلر.^{۵۰} و قالخىب اونۇ شهردىن قوودولار، آشاغى آتماق اوچۇن اونۇ او داغىن اوستونە آپاردىلار كى، شهرلىرى اونۇن اوستونىدە بىتنا اولمۇشىدۇ.^{۵۱} لاكىن عئسا اونلارىن آراسىندان كىچىپ گىتدى.

عئسا ناپاڭ بىر روحۇ قووور

(مرقوس ۲۱:۲-۲۸)

^{۵۲} عئسا جىلائىن كفرناحوم ادىلى شهرئىنە گىلدى و سېت گۈنۈرئىنە اونلارا تعلەم ورئىدى.^{۵۳} اونلار اونۇ تىلەتىنەن تعجۇب ادەرەتلىر، چونكى اونۇن كلامىندا اقېتىدار وار ئىدى.^{۵۴} كىشىسەدە بىر آدام وار ئىدى كى، ناپاڭ بىر اېلىش روحو اونو اسېر اتىمىشىدى، او اوجا سىلە باغىرىدى: «آل چىك بىزىن، اى ناھىرەلى عئسا! بىرئەلە نە ائشىن وار؟! آيا بىرئى ھلاك اتىك اوچۇن گىلبىسىن؟ سېئن كىم اولدوغۇنو بىلەشم: سن تارىينىن موقىسى سن!» ^{۵۵} لاكىن عئسا اونا آجىقلانىب دىدى: «ساكتەت اول، او آدامدان چىخ!»

ائلىش او آدامى اورتادا يەر چىرىپ، ھەچ بىر ضرر ورمەدن اوندان اشئىه چىخىدى. ^{۵۶} ھامىنى حىرت بورودو و بىرىشلىرىنە دېشىردىلر: «بۇ نە كالمىدیر؟! ناپاڭ روحالارا اقېتىدار و قوقتلە امر ادەر و اونلار اشئىه چىخىرلار.» ^{۵۷} اونۇن شەۋەرتى اطرافادا اولان يېلىرىن ھامىسىنا يايلىرىدى.

۴۴:۴ و يا «يەھودىلرئىن بىلگەسى». بعضى نوسخەلەرde: «جىلەن» ۱:۵ ھەمن «جىلەن گۈلۈدور».

اوسته بىرە دؤشەنېب يالواردى: «يارب، اگر ائستىيەسەن، منى طاھەر ادە بئلىرسن». ^{۱۳} عئساڭىنى اوزاتىدى و اونا توخۇنوب ددى: «ائستىيەئرم، طاھەر اول». ^{۱۴} آدام آتىن جوذا مادان قورتولدو. ^{۱۵} عئسا اونا تاپشىرىدى كى، هېچ كىمە بىر سۈز دەمىشىن، آنجاق گەذب اۋۇزۇنۇ كاھىنە ئۆرسىدىش و طاھەر اولدوغو اوچۇن موسانىن بويوردوغو كىمە قورىيان تقدىم اتىشىن كى، اونلارا شەھەت اولسىن.

^{۱۶} آما عئسانىن حاقيقىندا خېر داھا دا چوخ يايىلىرىدى؛ و چوخ آدام اونو اشتىمك و ناخوشلۇقلاريندان صاغالماق اوچۇن اونۇن يانىنا گىڭىردىلر. ^{۱۷} آما او اۋزو مورتىپ ساكتى يىرلەر چىكىتىش، دوعا ادھىرى.

بىر ائفلەجىن شفاسى

(مئا ۸-۱:۹، مرقوس ۱۲-۱:۲)

^{۱۸} تعلەم و ردئىي گۈنلەرئ بىرئىندە جىلئ، يەھودىيە، و اورشائىمئن ھامى كىندرلەرنىن گلەمئىش فەرئىسلەر و دئن عالىئىملەر اوتورموشىدەلار و عىشى، رېئىن قۇوتى ئىلە ناخوشلارا شغا ورىنەرى. ^{۱۹} بو آرادا، بىر نىچە نفر، ائفلەج بىر آدامى ياتاق اوسىنەدە گىڭىردىلر و چالىشىرىدىلار كى، اونو انجەرى گىڭىر ئىشانىن حوضۇروندا يېرە قويىسۇنلار. ^{۲۰} آداملارىن چوخلۇغۇنا گۈرە ئىچەرى گىرە بىلمەدئكلەرى زامان، اوئىن دامىنا چىخىدىلار و دامىن سەفاللارى آراسىنidan اوئۇ ياتاغى ئىلە اورتايى، عئسانىن قاباغىندا اندرىدىلر. ^{۲۱} عئسا اونلارىن ائمانىنى گۈرۈنەدە: «آى كىشى، گوناھلارىن باغيشىلاندى».

^{۲۲} دئن عالىئىملەر و فەرئىسلەر اۋزلىرىندە بىلە دوشۇنۇردو: «بو آدام كىمەتى كى، بىلە كوفر دانىشى؟! واحتد تاريدان باشقا كىم گوناھلارى باغيشلايا بىتلر؟!»

گۈلۈن قىراغىندا ائكى قايىغىن دوردوغۇنو گۈرددۇ؛ لاكىن بالىقچىلار قايىقلاردان چىخىب تورلارىنى يۈيۈرۈلەر. ^{۲۳} قايىقلارىن بىرئىنە مئندى. بىلە قايىق شمعونۇن ائدى. عئسا اوندان خاھىش اتىدى كى، ساھىتلەن بىر آز آرالاتىسىن. و قايىقىدا اوتنوروب خالقا تعلم ورئىدى.

^{۲۴} سۈزۈنۈ قورتاراندان سونرا شمعونا ددى:

«درئىن يېرە سور و باليق توتىماق اوچۇن تورلارىنىزى سويا آتىن».

^{۲۵} شمعون جاوايىندا اونا ددى: «اوستاد! بىتون گىجه چالىشىدىق، هېچ بىر شى تو تا بىلمەدىك.

آما سىنەن سۈزۈنە ئۆرە تورلارى آتاباجاگام».

^{۲۶} و بىنۇ ادن زامان چوخلۇ باليق توتىدو لار؛ او قدر كى، تورلارى يېرىتىلىپىدى. ^{۲۷} او بىرى

قايىقدا اولان شىركەتكەنە ئاشارە ئىدىلەر كى، گلەب اونلارا كۆمك ائىشىلەر. اونلار دا گلەب

ھەر ائكى قايىغى باليقلا دوللۇرۇدۇلار، بىلە كى،

قايىقلار باتىماغا باشلادى. ^{۲۸} شمعون پەتروپىن بىنۇ گۈرۈن زامان عئسانىن آياقلارىنىدا دوشوب

ددى: «يارب، مندىن اوزا قالاش، چۈنكى من گوناھكار بىر كىشىم». ^{۲۹} اوندان اۋتىرى كى،

توتىدو قلارى باليقلارىن چوخلۇغۇندان اونۇ و اونۇنلا اولانلارىن ھامىسىنى حىرىت بورودو.

^{۳۰} و بىلە دە زېلىكىن اوغوللارى يعقوب و يوحانى دا كى، شمعونۇن شەئىكى ئىدىلەر.

عئسا شمعونا ددى: «قورخما! بوندان سونرا انسانلارى تو تاجاقسان».

^{۳۱} اونلار قايىقلارى ساھىتلە چىكىتىلەر و

شىي آتىب عئسانىن دالىنجا گىتىلەر.

عئسا جوذا ملى بىر آداما شفا ورئ

(مئا ۴-۱:۸، مرقوس ۴۰-۱:۴)

^{۳۲} عئسا شەھەرلەرئ بىرئىندە اولاندا، بىر آدامى اونۇن يانىنا كىتىشىلەر كى، ھەر يانىنى جوذا * تو تەمۈشىدۇ. آدام عئسانى گۈرۈن واخت اوزۇ-

فرئیسلرئن شاگئدرلری ده بله ادئرلر. آما سئنن شاگئدرلرئن بیش ائچترلر؟^{۳۴} عئسا اونلارا ددی: «آبی اوغلان دوستلارینى يانىندا اولانا قدر، آيا اونلارا اوروج توتدورا بئثرىشتىز؟^{۳۵} لاتكىن او گونلر گله جك كى، بى اونلارين اللندن آلىنىسىن. اونلار او زامان، او گونلرده اوروج توتاجاقلار».^{۳۶} اونلارا بىر مثل ده ددی: «هچ كىس تزه پالتاردان بىر پارچا قوباردىپ، كۆھنه پالتارا ياماق وورماز. بله اولسا، هم تزه پالتارى يېرتار، هم ده تزه پالتارдан آلينان پارچا كۆھنه پالتارا ياراشماز.^{۳۷} هچ كىس ده تزه شرابى كۆھنه تولوقلارا دولدورماز. بله اولسا، تزه شراب تولوقلارى پارتلادار، هم اۋزو تۈكۈرلر، هم ده دولدورولمالى دىر.^{۳۸} و هچ كىم كۆھنه شرابى اىچىندىن سۇنرا، تزه شرابى ائستەم. چونكى دئير: «كۆھنه سى ياخشى دىر».

سبّت گونونون صاحبى

(مئا ۱۲-۱۴، مرقوس ۲:۳-۲۳)

بىر سبّت گونو عئسا اكتىنلار آراسىندان كېچىردى. شاگئدرلرى سونبوللىرى درئىدلر و اوووجلارىنىدا اووب يېرىدئلر. ۲ فرئىسلردىن بعضىلرى اونلارا دەتلىر: «نه اوچون سبّت گونونوندە جائز اولمايان ائشى ادئرىشتىز؟^{۳۹}

۳ عئسا اونلارا جاواب ورئب ددی: «مېگر اوخومايىسىنىز كى، داودو و اونونلا اولانلار آج قالان زامان نه اتدىلر؟^{۴۰} نجه داودو تارىنин اوئئە گئىدى و تارىيا تقدىم ادئمىش چۈركلىرى گۇئىتىرۇپ يىدى و اۋزو ائلە اولانلاردا وردى؟! حال بى كى، بونلارين يەمەيى كاھئنلەرن باشقابا هچ كىسە جائز دىتلىلر.^{۴۱} و عئسا اونلارا ددی: «ائنسان اوغلو سبّت گونونون ده صاخشى بىر دئر».

۲۲ لاکىن عئسا اونلارين نه فىكىر اتدىكلەرئى بىلدى و اونلارا جاواب ورئب ددی: «اوره يېتىزدە نه فىكىر ادئرىشتىز؟!^{۴۲} هانسى داها آساندیر؛ «گوناھلارين سەنە باغيشلاندى» دمك، يوخسا «فالخ، بىرى!^{۴۳} دمك؟! آما اونون اوچون كى، بىلە سئىنەر ائنسان اوغلۇنون يې اوزوندە گوناھلارى باغيشلاماق ائقىتىدارى وار...». افلىخاج آداما ددی: «سەنە دىيئم: دور، ياتاغىنى كۈتۈر و اوئئە گىت!^{۴۴} او آندا افلىخاج آدام اونلارين گۈزۈنون قاباگىندا قالخىب ياتاغىنى كۈتۈردو و تارىيما حمد اداھاده اوئئە گىتدى.^{۴۵} هامىنى حىرت بورودو و تارىيما حمد ادئردىلر و بؤيوك قورخۇ ائچىنە دېئردىلر: «بو گون قرئېئ ائشلر گۈرددى!

عئسا لاونتى چاغىرىپ

(مئا ۹-۱۳، مرقوس ۲:۱۷-۲۱)

۲۷ بونلاردان سۇنرا، عئسا اشىيە چىختىي و لاوى آدلى باج يېغان بىر آدامى ياجخانادا اوتۇرموش گۈرددى. و اونا ددی: «دالىمجاڭل!^{۴۶}» ۲۸ لاوى ده هر شىي بوراخىب آياغا قالخىدى و اونون دالىنجا گىتدى. و اۋز اوئئەدە عئسا اوچون بؤيوك بىر قوناقلىق وردى. اونلارلا سوفره باشىندا بىر چوخ باج يېغانلار و اۋزگە آداملار وار ائدى.^{۴۷} دئن عالثىملرى و فرئىسلر دېئنېب عئسانىن شاگئدرلەنە دەتلىر: «نه اوچون باج يېغانلار و گوناھكار آداملاراك بىئەپ ائچىرىشتىز؟!

۳۱ لاکىن عئسا جاواب ورئب اونلارا ددی: «صاغ آداملار يوخ، ناخوش آداملار طېبىه مۇحتاجىدىلار.^{۴۸} من گلمىشىم كى، صالح آداملارى يوخ، گوناھكار آداملارى تۇۋېبىيە چاغىرىپم».^{۴۹}

۳۳ اونلار عئسایا دەتلىر: «نه اوچون يەھىنەن شاگئدرلى تى-تى اوروج توتوب، دوعا ادئرلر.

و مرضلرئندن شفا تاپسینلار. ناپاک روحا لارداں عذاب چکن آداملاردا صاغالیردیلار.
۱۹ جاماعاتین هاميسى او نا توخونماغا چالىشىرىدى، چونكى اوندان قووت چىخىپ هاميسينا شفا ورئىدى.

۲۰ عنسا شاگىردىئە نظر سالىب ددى: «خوش سىزىن حاليينىزا كى، فاغىرىسىنىز، چونكى تارىينين پادشاهلىقى سىزىشىدىئە. ۲۱ خوش سىزىن حاليينىزا كى، ائنلى آجسىنىز، چونكى دويورولا جاقسىنىز. خوش سىزىن حاليينىزا كى، ائنلى آغلاييرسىنىز. چونكى گولە جىكشىنن. ۲۲ خوش سىزىن حاليينىزا او زامان كى، آداملار انسان او غلونون خاطرئەن گۇرۇھ سىزىن نىفترت ائتلەر، آرارايندان قووالا يېرلار، سىزى تەھىئر ائتلەر و آدىنىزى پىسلە يېرلەر. ۲۳ او گوندە سوئىن و شادىقدان آتىلىپ دوشون. چونكى گۈيىدە اجرىئىز بئۇبىكىرلار. اونلارين آتالارى دا پىغمېرلە بله رفتار اتدىلەر.

۲۴ لاكتىن واي سىزە اي وارلى لار! چونكى تىلىشىزى الله ائنلى آليسىنىز. ۲۵ واي سىزە اي توخ اولانلار! چونكى آج اولا جاقسىنىز. واي سىزە اي گولەرلەر، چونكى ياس توتوب آغلايىجا جاقسىنىز. ۲۶ واي سىزە او زامان كى، آداملار سىزىن بارىدە ياخشى دانىشىرلار. چونكى اونلارين آتالارى يالانچى پىغمېرلە بله رفتار اتدىلەر.

دوشمنى سومك

(مئا ۱۲:۷، ۴۸-۳۸:۵)

۲۷ آما سىزە دېشم اي اشىئەنلەر: دوشمنلەرنىز سوئىن، سىزىن نىفترت ادنلەرە ياخشىلىق ادئن. ۲۸ سىزە لعنت ادنلەرە بىركت ورئىن و سىزە ائنچىدىنلەر دعوا ادئن. ۲۹ او زونون بئر طرفىنە وورانى، او بئرى طرفىنى ده چوئر. ردانى گۇئىرەنە، كۆيىنه يېنى ده آلماقدان مانع اولما. ۳۰ سىندن بئر شى ائستەين هەركىسە ور و مالىنى

۶ آيرى بئر سىت گونو عئسا كىئىسى يە گىردى و تعلەم ورئىدى. اورادا صاغ آلەي قوروموش بئر آدام وار ائدى. ۷ دئن عائىملەر و فرىئىتلەر عئسيا بؤھتان آتماق اوچون سبب آختارىرىدىلار. اونون اوچون ده اونو گۈز آلتىنا آلمىشدىلار كى، بلکە سىت گونوندە شفا ورسىن. ۸ آما عنسا اونلارين فىڭىرلەرنى بئىلېش، آلى قوروموش آداما ددى: «آياغا قالىخ و اورتادا دور». او دا آياغا قالخىب دوردو. ۹ سونرا عنسا اونلاردا ددى: «سىزىن سوروشورام: سىت گونو نە اتمك جاۋىدەر، ياخشىلىق اتمك، يوخسا يامانلىق؟ جان قورتارماق، يوخسا اولدورمك؟»

۱۰ عنسا اطرافيندا اولان آداملارين هاميسينا باخىب، آلى قوروموش آداما ددى: «الىنى اوزات! او دا إله اتنى و الى صاغالدى. ۱۱ لاكتىن اونلار داها چوخ قىضەنىڭ آلارىندا دانىشىرىدىلار كى، عئسيا نە اتىشتىر.

اوناڭى حوارى

(مئا ۱۰:۴-۱:۴، مرقوس ۳:۱۳-۱۹)

۱۲ او گونلەرن بىرئىنە عنسا دوعا اتمك اوچون داغا چىخىدى. و بىتون گىجهنى تارىيما دوعا اتمكىلە كىچىرتدى. ۱۳ گوندوز اولاندا شاگىردىلەرنى يانىندا چاگىردى. اونلاردا ان ائنلىكى نفرى سەچىن اونلاردا حوارى آدى قويىدۇ: ۱۴ شمعون كى، اونا پەتروس آدىنى ورمئىشىدى، قارداشى آندرىياس، يعقوب، يوحنا، فنلىپوس، بارتولىمای، ۱۵ مئا، توما، آلفاوس اوغلو يعقوب، وطنپېرىست آدلانان شمعون، ۱۶ يعقوب اوغلو يەھودا، و سونرا ارادا اونا خيانەت ادن يەھودا ائسڪارا يوت.

۱۷ عنسا بونلارلا آشاغى اىتېب ھامار بئر يerde دوردو. شاگىردىلەرنىن چوخ خلارى اورادا ائدلەر و يەھودىيەنەن ھر يېئىنەن، اورشىلەمنەن، صور و صىئدون ساحىل لەئىنەن چوخ آداملار گلەمىشىلەرنى، ۱۸ اونون سۆزۈلەرنى اشتەستىلەر

اوز گۈزۈندهكى تىرى سچمئىسىن؟!^{٤٢} اوز گۈزۈنده اولان تىرى گۈرمەدىش حالدا، نجه قارداشىنىن دىئىه بىلرسىن كى: "قارداشىم، قوى گۈزۈندهكى چۈپىو چىخاردىم؟!" اى رېياكار! اولجە تىرى اوز گۈزۈنندن چىخارت، او زامان آيدىن گۈررسىن كى، چۈپىو قارداشىنىن گۈزۈنندن چىخارداسان.^{٤٣} چونكى الله ياخشى آغاچ يوخدور كى، پىش مىيە ورسىن و الله پىش آغاچ دا يوخدور كى، ياخشى مىيە ورسىن.^{٤٤} هر آغاچ اوز ميوھىستىندىن تانينىز: نه تىشكىلاردا انچىر درىلر، نه دە گۈندىن اوزۇم يېغىلار.^{٤٥} ياخشى آدام اوره يېشىن ياخشىلىق خىزئىتىندىن ياخشى شىيلر چىخاردىر؛ پىش آدام دا اوره يېشىن پىش خىزئىتىندىن پىش شىيلر چىخاردىر. چونكى اونون آغزى اوره يېندىن كچىلرى يىيان ادئر.^{٤٦} نه اوچون منى "يارب، يارب..." چاغىرىپىسىنىز، آما سىزە ددىيىم شىيلرە عمل اتمىشتىز!^{٤٧} مىتم يانىما گلن، سۈزلەئىمىشىندىن و اونلارا عمل ادن هر آدامىن كىتمە بىزە دىيىتىنى سىزە گۈرسەئىرم؛^{٤٨} او، او تىشكىن بىر آداما بىزەر كى، قازىب درئىنە سالدى و اونىن بۇئۇرەستىنى داش اوستۇنده قوردو. سل گلن واخت، سو او اوه هو جوم اتدى، لاكىن اونو ترىپەد بىلمەدى. چونكى او ياخشى تىشكىلەمىشدى.^{٤٩} لاكىن اشىدئب عمل اتمىين، او او تىشكىن آداما بىزەر كى، بۇئۇرە قويىما مىش، ئوى تورپاق اوستۇنده بىننا اتدى؛ سل او اوه هو جوم اتدى و او او آندا اوجىدۇ. و او اونىن اوچىماسى بىر موصىبىت اولدو.

يوز باشىنىن ئەمانى

(مئا ٥-١٣)

عئسا اونا قولاق آسان خالقا بىو سۈزلەئىن
هامىسىنى دىئىب بىئىئەرنىندىن سونرا،
كفرناحوما گىردى. اورادا بىر يوز باشىنىن^{*} قولو

آپاراندان اونو گرى ائستىمە.^{٥١} ائنسانلارنىن سىزىنلە نجه رفتار اتمەستىنى ائستە يېرىشىن، سىز دە اونلارلا الله رفتار ادئن. اىگى سىزى سونلىرى سوهىستىز، نه فضىلتىشىز وار؟!^{٥٢} چونكى گوناهكارلار دا اونلاردى سونلىرى سوئىرلر.^{٥٣} اىگى سىزە ياخشىلىق ادنەر ياخشىلىق ادھىرىنىز، نه فضىلتىشىز وار؟!^{٥٤} چونكى گوناهكارلار دا الله ادئرلر.^{٥٥} اىگى او آدامالارا بورج ورەستىز كى، اونلاردان گرى آلماغا اومىدئىشىز وار، نه فضىلتىشىز وار؟!^{٥٦} چونكى گوناهكارلاردا گوناهكارلارا بورج ورېرلر كى، همن او قدر گرى آسييالار. دوشىمنلىرىنىزى سوئىن. اونلاردا ياخشىلىق ادئن و عوضىنى گۈزۈلمەدن بورج ورئىن. اجرئىشىز چوخ اولاچاق و حاق تاعالائىن اوغوللارى اولاچاقسىنىز، چونكى او، تاشوكورلە و پىش آدامالارا مهرىتىاندىز.^{٥٧} آتا تايىز نجه مرحمتلى دئر، سىز دە الله مرحمتلى اولون.

آيرى آدامالارا حۆكم اتمك

(مئا ٧-٥)

٣٧ حۆكم اتمەيىن، سىزە دە حۆكم اولونماز. محکوم اتمەيىن، سىز دە محکوم اولونمازسىنىز. باغىشلايىن، سىز دە باغىشلا تارسىنىز.^{٥٨} ورئىن، سىزە دە ورئىل؛ اولچولوب-بىچىلتىمىش، سىتلەكە ئىب-باسىلىمىش، دولوب-داشمىش بول بىر اولچو ائلە سىزئىن آتە يېشىز تۈكۈلر. چونكى هانسى اولچو ائلە اولچە سىشىز، او اولچو ائلە دە سىزە دە اولچولور.

٣٩ و اونلاردا بىر مثل دە دىدى: «آيا كور، كورا بلدچىلىك إدە بىلر؟ مىگر ائكىسى دە چوخخورا دوشىزم؟^{٥٩} شاكىرە موعۇلەمەنلىنىن بۇيىوک دىليل، لاكىن تحصىلىنى تكمىل ادىندى سونرا، هر شاكىرە اوز موعۇلەمى كىمى اولار.^{٤١} نه اوجۇن قارداشىنىن گۈزۈندهكى چۈپىو گۈرورسەن، آما

قويدو. آپارانلار ديانديلار. و عئسا ددى: «اي جاوان، سنه دىيژرم، دور!»^{۱۵} اولو دوروب اوستوردو و دانىشماغا باشلاadi. عئسا اونو آناسينا گرى وردى.

^{۱۶} هامىنى قورخو بورودو و تارييا حمد ادئب ديشدئلر: «آرامىزدا بؤيوك بئر يغىمىز ظوهور ادئب» و «تارى خالقينين گۇرۇشويونه گلئىب». ^{۱۷} اونون بارەستىنده بو خبر بوتون يەھۋەئە و اطرافادا اولان و ئالاتلىرىن ھامىسىنا يايىلدى.

عئسا و تعمىند ورن يەھيا

(مئا ۱۱:۲-۱۹)

^{۱۸} يەھيانىن شاگىردىرى اونا بونلارين ھامىسىنى خبر وردئلر. ^{۱۹} يەھيا شاگىردىلىنىڭ ائتكىشىنى چاغىرىپ رېتىن يانينا گۈندىرىدى كى، اوندان سوروشىسونلار: «آيا گىلمەلى اولان سن سن، يوخسا آىرى بىرئىنى گۈزەلەي؟»

^{۲۰} يەھيانىن شاگىردىرى عئسانىن يانينا گلئىب دىئلر: «تعمىند ورن يەھيا بىزى سىن يانينا گۈندارئېپ كى، سوروشاق: «گىلمەلى اولان سن سن، يوخسا آىرى بىرئىنى گۈزەلەي؟»

^{۲۱} الە او واخت عئسا بئر چوخلارىنى ناخوشلۇقلاردا، آزارلاردا و ناپاپك روح ئىندىن خىلاص اتدى؛ كور اولاسىلاردا بئر چوخونون گۈزلىرىنى آچدى. ^{۲۲} عئسا جاوابىندا اونلارا ددى: «گەدىن نە گۈرۈدۈونۇزو و نە اشتىدىيئىنتىزى يەھيا يېلىدئرئىن: كورلار گۈرۈرلر، چولاقلار يېرىئىلر، جوذامىلى لار طاھىر اولوورلار، كارلار اشىندىئىلر، اوللولر دېرىئىلر، و فاغىرلارا خوش خبر مۇزەد ورئىلر.

^{۲۳} خوش او آدامىن حالينا كى، مندىن اۇترى بودىرىمەسئن.»

^{۲۴} يەھيانىن إلچىتلرى گەندىن سونرا، عئسا يەھيانىن حاقيىندا خالقا دانىشماغا باشلاadi: «چۈلە نە گۈرمە يە گەتدىئىش، يىلەن ترىپتىئى قامىشى؟ ^{۲۵} دېتىن، نە گۈرمە يە چىخىدىنiz، ياخىنلاشىپ ئىللىنىڭ اوزاندىيغى تابوتا

كى، اونون يانيندا چوخ عزىز ائدى، ناخوشلایب اۇلۇم حالينا دوشموشدو. ^۳ عئسانىن خېرىنى اشىدىن زامان، او يەھۋەئىرەن بعضى آخساقااللارىنى اونون يانيندا گۈندىرىدى كى، اوندان گلېب قولونون صاغالتماسىنى خاھىش اتسىئنلار. ^۴ اونلار دا عئسانىن يانيندا گلدىلر و تائىدلە يالوارىپ دەئلر: «بو آدام لايىقدىش كى، سەن اونون اوچون بونو ادەسەن. ^۵ چونكى خالقىمىزى سوئر و بىزە كىتىشە تىكىب.»

^۶ عئسا اونلارلا گىتدى. يوزباشىينىن اۋئىنە ياخىنلاشىدېغى زامان، او، اۋىز دوستلارىنى اونون پېشوازىندا گۈندىرىدى كى، اونا دىستىلر: «يارب، زەممە چىكمە؛ من لايىق دېتىلم كى، مەنم دامىميم آتىندا گىۋەھەسەن. ^۷ بو سېبدىن دە اۆزۈمۈ لايىق گۈرمە دەم كى، سەنن يانينا گلئىم. آنجاق بئر كلمە دە و قولوم صاغاللىسىن. ^۸ چونكى من دە حۆكم آتىندا اولان بىر آدامام و ئىللەن آلتىندا عسگىرلار بىرئىنە «گەت» دىسم گىدر، بىرئىنە «گل» دىسم گلەر و قولوما «بۇنوات» دىسم، اىدەر». ^۹ عئسا بونو اشىدىن واخت تعجىب اتدى و دۇنوب دالىنجا گلن خالقا ددى: «سېزە دېتىرم كى، ائسرايىلە بەلە بى قادىر بؤيوك ائمانا راست گىلمەدەم. ^{۱۰} گۈندەلەملىش ئاداملار اوھ قاپىتىقىلارى زامان، ناخوش قولو صاغالماشى تاپدىلار.

عئسا دول بئر آروادىن اوغلۇنۇ دەرئەلدىر

^{۱۱} بوندان سونرا عئسا نايىن دېتىلەن بئر شهرە گىتدى. شاگىردىلىشىن چوخو و بؤيوك بئر جاماعات اونونلا گەتىرىدى. ^{۱۲} شهرەن دروازا سينا ياخىنلاشان زامان، دول بئر آروادىن بئرى-بئرداھە اوغلۇنون جىنازەسەنى چىخخاردىرىپىلار. شهر اھلىشىنىن چوخ آدام اونونلا گەتىرىدى. ^{۱۳} رب او آنانى گۈرن واخت، اونا يازىغى گىلدى و ددى: «أغلاما». ^{۱۴} و ياخىنلاشىپ ئىللىنىڭ اوزاندىيغى تابوتا

عئسا و گوناهکار آرواد

فرئىسلەرن بىرى عئسادان خاھشىش اتدى^{٣٦} كى، اونلارلا يمك يىسەن. او دا فرئىشتەن اۋەنگىرەتىپ، سوفوه باشىندا اوتوردو.^{٣٧} او شەھەد ياشىيان گوناهكار بىر آرواد عئسانىن فرئىشتەن اۋەنگىرەتىپ، سوفوه باشىندا اوتوردوغۇندان خېردار اولىوب، آغ مەرمى بىر قابدا بىر عەطىر گىتىرىدى^{٣٨} و آرخاد، اونون آياقلارينىن يائىندا دوروب أغلايا_آغلايا عئسانىن آياقلارينى گۈزىياشلارى، ائلە ائسلايدىرىدى و ساچلارى ائلە سەئىلەب، آياقلارىنى ئۇپوردو و عەطىرى اوونون آياقلارينا سورتۇردو.^{٣٩} عئسانى اۋەنگىرەتىپ دەن فرئىسى، بونو گۈرن واخت، اۋاز-اۋۇزونە ددى: «بو آدام اگر بىغمىر اولسىيادى، اونا توخۇنان آروادىين كىئم اولدۇغۇنو و نەچى اولدۇغۇنو بىتلەرى. چونكى بو، گوناهكار بىر آرواددىر».^{٤٠} او زامان عئسا اونا جاواب ورئىب ددى:

«شىمعون! سەن دەھەلى بىر سۆزۈم وار».

او دا ددى: «بىويور، اوستاد».

٤١ عئسا ددى: «بىر طلبكارىن ائكى بورجىلوسو وار ائىدى؛ بىرى بش يوز دىئنار^{*} و او بىرى ألى دىئنار بورجىلو ائىدى.^{٤٢} بورجىلارنى ورمە يە هەچ بىر شىلىرى اولمادىغىيتا گۈرە، بورجو ھەر ائكىئىستەن باغيشلادى. ائندى دە گۈرۈم اونلارين هانسى اونو چوخ سوھەجك؟^{٤٣} شىمعون جاواب ورئىب ددى: «گومان ادئم او كى، اونا آرتىق باغيشلاندى».

عئسا ددى: «دوز حۇكم اتدىن».

٤٤ او آروادىن طرفتنە دۇئوب شىمعونا ددى: «بو آروادى گۈرۈرسىن؟ سەن اۋەنگىرەتىپ، آياقلارىم اوچون سو گىتىرمەدەن. لاكىن او،

ظرئف پالىتارلار گىمىش بىر آدامى؟ آما ظرئف پالىتار گىتىشىپ دىدبە ائلە ياشىيانلار، پادشاه سارايلىرىندا دىرلار.^{٤٥} بىس نە گۈرمە يە گىتىدىن، بىر پىغمىرى؟ بىلى، سئەر دىئرم، پىغمىبردىن دە افضل اولانى.^{٤٦} بۇ، او آدامدىر كى، اونون حاقيقىندا يازىلىپ:

«باخ، سەنن قابايانىدا اۋز الچىمى گۈندەرئم.^{٤٧} او سەنن قاباقي سەنن يولۇنۇ حاضىرلا ياجاق». ^{٤٨} سئەزە دىئرم: آروادان دوغۇلنانlar آراسىيندا تعمىد ورن يىحيادان بؤيووك، هېچ بىر آدام يوخدۇر. لاكىن تارىينىن پادشاھلىغىندا لاب كىچىشك اولان يىحيادان بؤيووكدور.

^{٤٩} او زامان كى، بىتون خالق و باج يىغانلار بونو اشتەتىلەر، تارىينىن خالقلىقنى تصدىق اتدىل، چونكى يىحيادان تعمىد آلمىشىلار.^{٥٠} آما فرئىسلەر و قاضىلار تارىينىن اونلار حاقيقىندا اولان ھەدقىنى رەتىدىلەر، چونكى يىحيادان تعمىد آلمامىشىلار.

^{٥١} «بو نىلسەن آداملارىنى نە يە بىنzech دەم و اونلار كىمە بىنzech بىتلەر؟^{٥٢} اونلار مىذاتلاردا اوتۇران اوشاقلارا بىنzech بىتلەر كى، بىر بىنzech چاغىريپ دىئرلەر: «بىر سئەزە توتك چالدىق، سئەز اوینامادىنیز. سئەز نوحە اوخودوق، آغلامادىنیز».^{٥٣} چونكى تعمىد ورن يىحىا، گلن واخت، نە چۈركى يىشىن، نە دە شراب ائچن ائىدى و سئەز دىئرسىشتەز: «اوندا بىر ائبلەنس وار».^{٥٤} ائنسان اوغلو، گلن واخت، بىئر و ائچىر و سئەز دىئرسىشتەز: «باخ، قارىقىولو و شرابىخار بىر آدامدىر، باج يىغانلارين و گوناهكارلارين دوستو!^{٥٥} لاكىن حىكىمت اۋز اۇولادىلارين ھامىسى طرفىتىن تصدىق اولونور».*

١:٣ ملاكى ٢٧:٧

٣٥:٧ يو مەئلە يىحىانين و عئسانىن شاگىردىلىرى ھەمن حىكىمت اۇولادارى دىرلار كى، تارىينىن حاق يولۇنۇ سېچىنلەر و تصدىق ادھىرلەر كى، تارىينىن حىكىمتى دوزگۈن عمل ادھىر.
٤١:٧ دىئنار رومەلولارين پۇل سىئىگەسى ائىدى و باز فەحلەمنىن باز گۇنلۇك اوچىرىتى سايلىرىدى.

داشليغا دوشدو و بئتن واختدا قورودو، چونكى روطوبتى يوخ اندى. ^٧ بعضى تىكانلار آراسينا دوشدو. تىكانلار اونلارلا برابر بئيوپوب اونلارى يوغدولار.^٨ لاكتىن بعضى ياخشى تورپاغا دوشدو و بىتىش يوز قات آرىتىق ثمرە وردى. «اشتىمە يە قولاغى اولان اشتىشن!» نىدا اندى: «اشتىمە يە قولاغى اولان اشتىشن!» ^٩ آما شاگىتلرى اوندان سوروشدولار: «بو

مىلىنى معناسى نەتىر؟»

^{١٠} عئسا ددى: «تارىيىن پادشاھلىغىينىن سئىرلەنى بىلمك سىزە ورئىش، لاكتىن اۆزگە آدامالارا مىللەرلەدئىر كى،

گۈرددوكلىرى حالدا گۈرمەستىنلر

* و اشتىدئىكلرى حالدا آنلاماسىنلار.

^{١١} مىلىنى معناسى بودور: توخوم تارىيىن كلامى دىرى. ^{١٢} يول قىراغىنا دوشىلر اونلاردىرلار كى، كلامى اشىدىئىلر، سونرا شرئر گلئر و كلامى اونلارىن اوره يىشىن گۈتۈرۈر، مبادا اثنانىب نىجات تاپسىنلار. ^{١٣} داشلىغا دوشىلر اونلاردىرلار كى، كلامى اشىدىن و اخت شادىقلا قىبول ائتىلر، لاكتىن كوكلىرى اولمادىغىيندان بىر مودات ائمان گىتىرىلر و ائمتحان زامانى ائماندان دۇنۇرلار. ^{١٤} تىكانلار آراسينا دوشىلر اونلاردىرلار كى، كلامى اشىدىئىلر، لاكتىن گىدە-گىدە بىو حياتىن نىڭارانلىغى ائچىنده، شروت و لىذتلىرى ائچىنده بوغولورلار و ثمرە گىتىرىشلر. ^{١٥} آما ياخشى تورپاقي اوستونه دوشىلر اونلاردىرلار كى، كلامى صادقى و ياخشى اوركىلە اشىدىئى ساخلايىرلار و صىرلە ثمرە ورئىلر.

لامپا چىراغىن مىلى

(مرقوس ٤:١-٢)

^{١٦} ھىچ كىس چىراق ياندىريپ اونو قابلا ائرتمىز و يا ياتاق آلتىنا قويماز. چىراغى

مئنم آياقلارىمى گۆز ياشلارى ائله ائسلاعتىدۇ و ساچلارى ائله سىلدى. ^{٤٥} سىن منى اوپىمەدئىن. لاكتىن او، من گىلندىن بىرى آياقلارىمى ئۆپمەكدىن دورمور. ^{٤٦} سىن باشىمى ياغلا ياغلامادىن. لاكتىن او، آياقلارىمى عطىرلە ياغلادى. ^{٤٧} بونا گۆرە دە سىن دېشىم: اونۇن چوخ اولان گوناھلارى باغيشلاندى، چونكى چوخ سوگى گۈرستىدۇ. لاكتىن كىمە آز باغيشلاتىسا، آز دا سۈر». ^{٤٨}

^{٤٩} اروادا ددى: «گوناھلارين باغيشلاندى».

^{٥٠} عئسا ائله سوفره باشىندا اوستورانلار، آرارلارىندا دېشىلەرلە: «بو كىمەدئى كى، گوناھلارى دا باغيشلايىر؟»

^{٥١} عئسا اروادا ددى: «اهمانىن سىنى خىلاص اتدى. سلامات گتى».

سونرا عئسا شهرلىر و كىندرلىرى گىزىب وعظ ادئرىدى و تارىيىن پادشاھلىغىينىن خوش خېرىئىنى ورئىدى. اون اتىكى شاگىردا ده اونونلا ائدئلر. ^٢ ناپاڭ روخىلاردان و ناخوشلۇقلارдан صاغالىشى بعضى آزفادىلار دا اونونلا گۈزىرەتلىر: ائچىنەن يىدى ائلىشىن چىخيمىش مىجللىي دېشىن مريم، ^٣ هىرودون ناظىرى خوزانىن آروادى يوآتائى، سوزاتائى و بىر چوخ آىرى آروادىلار كى، اۋز وارلارى ائله اونلارا خىتمەت ائرەتلىر.

اكىنچى مىلى

(مئتا ١:١٣، ٢٣:١، ٤:١-٢، مرقوس)

^٤ او زامان كى، بئيوپوك بىر جاماعات يېغىلىدى و او آدامالار دا كى، هر شەرەن اونۇن يانينا گلىڭىرەتلىر، عئسا اونلارا بىر مىل نقل اتدى:

^٥ بىر اكىنچى توخوم سېمە يە چىخىدى. توخومو سېن زامان اونلاردان بعضىسى يول قىراغىندا دوشوب، آياق آلتىندا پايىمال اوللۇ و گۈئيون قوشلارى اونو يىدئلر. ^٦ بعضىسى

**نایاک روحلو بئر آدامین شفاسى
(مئا:۸-۲۸:۴-۳۴ مرفوس ۱-۵)**

۲۶ اونلار جىللىن موقابىلىنىدە اولان جىدەرئەن وئىلاتىتتەنە گىلدەنلر. ۲۷ عىشاسا قايىقدان ساختەن چىخاڭاندا، او شهر اهللىنىن ائبلىشىن ئىشى توتولموش بئر آداما راست گىلدى. بو آدام اوزون زاماندان بىرى پالتار گىمئىرىدى و اودە يوخ، مقبرەلرده ياشايىرىدى. ۲۸ او، عىشانى گۇرۇن زامان، باغىرىپ اونۇن قاباگىيندا يەر دۇشىنىدى و اوجا سىسلە ددى: «اي تاعالا تارىينىن اوغلو عىشاسا، مندى نە ئىستەيىرسىن؟ سەنە يالوارىرام، منه عذاب ورمە!» ۲۹ چونكى عىشاسا اونا امر اتىمىشىدى كى، بو آدامدان اشىيە چىخىسىن. ناياک روح دەفلەرلە اونۇ توتموشدو و آدامى زنجىرلەر و كوندەلرلە باغانلىيپ باشىينا موحافىظ قويىمۇشدولار. آما گىشەنە دە زنجىرلىرى قىرىپىرىدى و ائبلىشىن طرفىندەن چۈللەرلە قورۇلۇردو.

۳۰ عىشاسا اوندان سورۇشدو: «آدین نە دئر؟» جاواب وردى: «قوشۇن.»^{۳۰} اونا گۇرە كى، اونا بىر چوخ ائبلىشىن گىرمىشىدى.

۳۱ اونلار عىشاسا يالواردىيالار كى، اونلارا بىزىخە^{*} كىمە يە امر اتىمەسەن. ۳۲ اورادا، داغدا بئۈيۈك بئر دونگۇز سورۇسو اوتلايىرىدى. اونا يالواردىيالار كى، دونگۇزلارىن ائچىنە گىرمە يە اونلارا ائجازە ورسىن. عىشاسا دا ائجازە وردى. ۳۳ ائبلىشىلر او آدامدان چىخىپ دونگۇزلارا گىردىلر. دونگۇز سورۇسو اوچوروما طرف قاچىپ، اورادان گۆلە آتىلىدى و ھامىسى بوغۇلۇلار.

۳۴ چوبانلار بو حادىئەنى گۇرۇن واخت قاچىپ، بو خېرى شهرە و كىنده يايىدىيالار. ۳۵ خالق اولوب-كچنلىرى گۇرمىك اوچون

چىراقدانا قويار كى، ائچەرى گىتنىلر ائشىغى گۇرسونلر. ۱۷ چونكى إله گىزلىنى بىر شى يوخىدور كى، بىلى اولىماسىن؛ و إله گىزلىنى بىر شى يوخىدور دا كى، بىئىشىنچە آشكارا چىخىمىسىن. ۱۸ بونا گۇرە دە، نىجە اشتىدىئىتتە دئقىت ادىن؛ چونكى كىمەدە وارسا، اونا دادا چوخ ورئەلە جىك. لاكتىن كىمەدە يوخسا، ئىندە اولدوغۇنو گومان اتىئىي دە اوندان آلينجاچاق. ۱۹ عىشانىن آنا و قارداشلارى اونۇن يانىنا گىلدەنلر، لاكتىن جاماعتىن چوخلوغۇندان اونا ياخىنلاشا بىتلەمەدەنلر. ۲۰ عىشاسيا خېر وئىب دەدەنلر: «آنان و قارداشلارين اشىكلە دوروب ائستەيىرلەر كى، سەننى گۇرسونلار.»

۲۱ عىشاسا جاواب ورئىب اونلارا ددى: «مەئم آنام و قارداشلاريم اونلاردىيەلار كى، تارىين كلامىنىنى اشىدەب اونا عمل ادىئىلر.»

عىشاسا كولەبى ياتىرىدىر

(مئا:۸-۲۳:۲۷، مرفوس ۴-۳۵:۴)

۲۲ گۇنلەن بىرئىنە عىشاسا اۋۇز شاگىردىلى كىلە بىر قايىغا مىئىنچە اونلارا ددى: «گۆلۈن او بىرى تاييانا كچك.» بىلە جە يولا دوشىدولر. ۲۳ قايىق سو اوزوندە گىدن واخت، عىشاسا يوخۇيا گىتدى. گۆلەدە شىندەتلى بىر كولك باشلايدى الە كى، قايىق سو ائلە دولوردو. اونلار خطرە دوشىمۇشدولر. ۲۴ شاگىردىلر عىشانىن يانىنا گىلدەنلر و اونو اوپىدەپ دەنلر: «اوستاد! اوستاد! هلاك اولۇرۇق!» عىشاسا دوروب كولە يە و سوپىن تلاطىمۇنە آجىقلاندى. كولك ياتدى و آراملىق دوشىدو. ۲۵ او زامان عىشاسا اونلارا ددى: «ايمانىنىز ھارادادىر؟!»

اونلار تعجۇب و قورخۇ ائچىنەدە بىر بىرلەن دېئردىلر: «بو كىمەدەر كى، ھم كولە يە، ھم دە سوپىا امر ادىن و اوندان انطاعت ادىئىلر!»

۳۰:۸ روم قوشۇنۇدا بئر قىشمت. بش مىن عسگر دستەسى
۳۱:۸ «دىبىسىز قويو» يادا «أۇلۇر دىيارى». شر روحلارين يېغىلدىقلارى يېر.

۴۶ لَاكْنَ عَيْسَى دَدِي: «مَنْهُ بَثَرْ نَفَرَ الْ سُورَتَدُو، چُونَكِي اُوزُومَدَن قَوْوَتْ چِيَخِدِيغِينِي بَثَلَدَئِم». ۴۷ او زَامَان آرَادَ، گَئِيلِي قَالَا بَثَلَمَهَدِيَّيِنِي گُؤْرَنَدَه تَئَّرَه يَه - تَئَّرَه يَه گَلَبَ، عَيْسَانِينَ آيَاقَلَرِيَا دُوشَدَو و بوْتُون خَالَقِين حُوضُورُونَدا نَقْل اَتَدِي كَي، نَه سَبِيدَن اُونَا الْ سُورَتَوب و او آنَدَا نَجَه شَفَا تَابِيَّب.

۴۸ عَيْسَى دَا اُونَا دَدِي: «قَيْزِيرِيم، اِثْمَانِين سَنِي خَلَاص اَتَدِي. سَالَامَاتْ گَتْ».

۴۹ عَيْسَى حَلَه بُو سُؤْزو دِيَّرَدِي كَي، كَنَسَه رِيشِيَّشِن اُونَدَن بَثَر آدَام گَلَبَ دَدِي: «قَيْزِيرِيم اُولَدُو، آرِيَقَ اوْسَتَادَا زَحَمَت وَرَمَه».

۵۰ لَاكْنَ عَيْسَى بُونُو اَشَيَّدَن زَامَان اُونَا دَدِي: «قَوْرَخَمَا، آنَجَاق اِثْمَان اَت و او صَاغَالا جَاق». ۵۱ او هُوَه گَئِيلِكَلَرِي واَخْتَ عَيْسَى، پَطَرَوس، يَوْحَنَّا، يَعْقوب، و قَيْزِيرِيم آتا-آنَاسِينَدَان باشقا

هَجْ كَكْمَه او هُوَه گَتَرْمَه يَه اِيجَازَه وَرَمَه دَي.

۵۲ بُو آرَادَ، هَامِي قَيْزَ اوْچُون يَاسِ تَوَتَوب اَغَلايِيرَدِي. اَمَا عَيْسَى دَدِي: «اَغَلامَايِين، او اُولَمَه يَشَب، آنَجَاق يَاتِيَّب».

۵۳ اُونَلَار قَيْزِيرِيم اُولَدُو يَوْنُو بَثَلَدَكَلَرِي اُوزُونَدَن عَيْسَياً گَوْلَدَلَوْر. ۵۴ لَاكْنَ عَيْسَى قَيْزِيرِيم اَشَنَدَن تَوَتَوب دَدِي: «اوْشَاق، قَالَخ!

۵۵ قَيْزِيرِيم روْحُو گَرِي قَيَّيَّتِي. قَيْزَ او آنَدَا آيَاغا قَالَخَدِي. عَيْسَا اَمَر اَتَدِي كَي، اُونَا يَمَك وَرَسَنَلَر. ۵۶ قَيْزِيرِيم آتا-آنَاسِي تَعْجَوِيَّدَن مَات قَالَمِيشِدَلَار. اَمَا عَيْسَا اُونَلَارَا تَاَپَشِيرَدِي كَي، بو حَادَّثَه نَنْ حَاقِينَدا هَجْ كَسَه دَانِيَشِمَاسِينَلَار.

عَيْسَا اُونَائِكِي شَاكَرَدَئِي گُؤْنَدَرَئِر

(مَتَا ۱۰-۵، مَرْفَوْس ۶-۷)

۵ عَيْسَا اُوز اُونَائِكِي شَاكَرَدَئِي گُؤْنَدَرَئِر چَاغِيرِيب، هَامِي اِثْلَسَلَرِي قَوْوَمَاق اوْچُون و نَاخُوشَلَقَلَارِي صَاغَالْتَمَاق اوْچُون اُونَلَارَا اَقْتَنَدار و قَوْوَت وَرَدِي. ۲ و اُونَلَارِي گُؤْنَدَرَدِي كَي، تَارِينِين پَادَشَاهِلِيغِينِي وَعَظَ اَدِيْب نَاخُوشَلَارَا شَفَا وَرَسَنَلَر. ۳ و اُونَلَارَا

چِيَخِيب، عَيْسَانِين يَانِينَا گَلَدِي و اِثْجَنَدَن اِثْلَسَلَر چِيَخِمِيش آدَامِي گُؤْرَدَلَوْر كَي، عَيْسَانِين آيَاقَلَارِي يَانِينَا پَالَتَار گَيِّنَنَهش و عَاغِيلَلَاشِمِيش اوْتُورُوب. و دَهْشَتَه دُوشَدَلَوْر. ۳۶ بو حَادَّثَه نَي گُؤْرَنَلَر اِثْلَسَ الشَّنَه توْتَلَمُوش آدَامِين نَجَه صَاغَالَدِيغِينِي اُونَلَارَا نَقْل اَتَدَلَلَر. ۳۷ او زَامَان جَدَهَرَه وَثَلَيَّشِشَن بُوتُون خَالَقِي عَسَادَان خَاهَشَ اَتَدَلَلَر كَي، اُورَادَان گَسَّشَن، چُونَكِي اُونَلَارِي بُؤُويُوك دَهْشَت بُورَمُوشَدَو. عَيْسَا دَا قَايِغا مَئَشَب قَايِيَّتِي.

۳۸ اُونَدَان اِثْلَسَلَر چِيَخِمِيش آدَام عَيْسَايا بَالَوارَدِي كَي، اُونَون يَانِينَا قَالَسِين. اَمَا عَيْسَا اُونَو مُورَخَص اَدِيْب دَدِي: «۳۹ اِوْئَشَه قَايِيت و تَارِينِين سَنَه نَه اَتَدَيَّهش نَقْل اَت». او دَا گَدَب عَيْسَانِين اُونَا اَتَدَلَكَلَهش بُوتُون شَهَرَه دَي يَايِدي.

دَئَرَلَن قَيْز و صَاغَالَان آرَادَ

(مَتَا ۲۶-۱۸: ۹)

۴۰ عَيْسَا گَرِي قَايِدان زَامَان، خَالَق شَادِلَقَلَا اُونَون پَئِشَوازِينَا چِيَخِدِي، چُونَكِي اُونَو گُؤْزَلَه يَيَّرَدَلَلَر. ۴۱ بُو آرَادَ، يَايِرسُ آدَلِي بَثَر كَنَسَه رِيشَسِي گَلَبَ، عَيْسَانِين آيَاقَلَرِيَا دُوشَدَو و اُونَا يَالَوارَدِي كَي، اُونَون اِوْئَشَه گَلَسَّشَن. ۴۲ چُونَكِي اُونَائِكِي يَاشَلَارِيَّنَا اولَان بَشَرِي بَشَرَدَانَه قَيْزِي اُولُوم حَالِيَّنَا اَنَدِي. اُونَون اِوْئَشَه گَدَنَدَه، جَامَاعَات عَيْسَانِي هَر طَرَفَدَن سِيَخِيشِدِيرِيَّلَار. ۴۳ اُورَادَا بَثَر آرَادَ وَارَادِي كَي، اُونَائِكِي اَللَّدَن بَرِي قَان اَخَمَاسِي كَسَّنَلَمَه مَئَشَدَي و هَجْ كَس اُونَا شَفَا وَرَه بَلَمَه مَئَشَدَي. ۴۴ آرَادَ عَيْسَانِين آرَخَسِينَدَان گَلَبَ، پَالَتَارِينِين آَتَه يَيَّنه اَلْ سُورَتَدُو و او آنَدَا اُونَون قَان اَخَمَاسِي كَسَّلَدَي.

۴۵ عَيْسَا سُورَو شَدَو: «مَنْه كَم اَلْ سُورَتَدُو؟» هَامِي اِئَنَكَار اَتَدِي. او زَامَان پَطَرَوس دَدِي: «اَوْسَتَاد، جَامَاعَات هَر طَرَفَدَن هَوْجَوم اَدِيْب، سَنِي سِيَخِيشِدِيرِيَّر».

ددي: «يول اوچون هچ بئر شى گۇئورمه يئش؟ نه عصا، نه توربا، نه چۈرك، نه پول، نه دە بئر كۆينىكىن آرتىق». ^۴ هانسى اوه گىرەسەئىز، او شەهدن چىخاناجاق اورادا قالىن. ⁵ و سېرىز ھارادا قبول اتىسىلر، او شەهدن چىخاندا آياقلارينىزин تووزونو چىرىپىن كى، اونلارين ضىدائنى شاهادت اولسون». ⁶

⁶ اونلار دا بىلە دەپلىرى گىرەسەئىز و ائنجلائىن خوش خېرىنى يايىب ناخوشلا拉 شقا ورئەتلىر.

⁷ تىتارخ هىرون عىسانىن نەلر اتىدىيەنن ھامىسينى اشتىدى و گىچ اولمۇشدو. چونكى بعضى آداملار دېئرەتلىر، «يىحىا اۋلۇردىن دېئرەتلىب». ⁸ بعضى آداملار دېئرەتلىر، «اڭلىا ئۇلەر دېئرەتلىب». ⁹ دەپلىرى دېئرەتلىر، «قىدىم پىغمېرىلردىن بئرى دېئرەتلىب». لەكتىن هىرون ددى: «يىحىانىن باشىنى من كىسىدەرەتلىم، بىس بو آدام كىمىدەر كى، حاقيىندا بىشلىرى اشىدەتىم؟» ¹⁰ و اونو گۇرمە يە جەد اتدى.

پطروس عىسانى تانى يىر

(مئا ۱۶-۲۷:۸، مرقوس ۸-۲۸)

¹⁸ بئر دفه عىسا تك باشىنا بئر يىرده دوعا ادئرىدی و شاگىردىرى ده اونولنالا ائدئلر. اونلاردان سوروشىدو: «خالق دىشى من كەمم؟» ¹⁹ شاگىردىرى جاواب ورئب دەتلىر: (بعضىلارى تعمىد ورن يىحىا دىئر، بعضىلارى ائلىا. لەكتىن بعضىلارى دە دىئر كى، قىدەم پىغمېرىلردىن بئرى دېئرەتلىب). ²⁰

اونلاردان سوروشىدو: «بىس سېز مەئم كەم اولدۇغۇمو دېئرەتلىز؟»

پطروس جاواب ورئب ددى: «سن تارىينىن مىئىسى سىن». ²¹

عىسا اونلارا جىدى تاپشىرىپ، امر اتدى كى، بونو هچ كىمە دەمەسەئىلر. ²² و ددى كى، «اثىنسان اوغلو گىر چوخ عذاب چىكىشىن و آغاسقالالار، باش كاھىتلار و دەن عالىملىرى طرفىندن رە اولونوب، اولدۇرولسۇن و اوچونجو گون اۋلۇردىن دېئرەتلىن». ²³

سونرا عىسا اونلارين ھامىسينى بله ددى: «كەم ائستەيىر دالىمجا گلسىن، گىر اۋزونى ائنكار اتسىئن و چارمېيخىنى گۇئوروب هە گون منه پېرۋا اولسىن». ²⁴ چونكى كەم جانىنى خىلاص اتمك ائستەسە، اونو الدن ورەجك. لەكتىن كەم جانىنى مەئم اوچون الدن ورسە، اونو قورتاراجاق. ²⁵ آداما نە فايىدا وار كى،

عىسا بش مەئن نفرى دوپورور (مئا ۱۶-۲۱:۶، مرقوس ۶-۳۰:۴) يوحنا ۴-۱:۶، يوحنا ۴-۳۰:۶

¹⁰ حوارئلر قايدىيپ، گۇردوكلىرى اشلىرىن ھامىسينى عىسايا نقل اتدىلر. او دا اونلارى اۋزو ائله گۇئوروب، بىت صىدا آدلى بئر شەره آپاردى. ¹¹ آما خالق بونو بىلەپ اونون دالىنجا گىتى. عىسا دا اونلاردا دانىشىدى و شفایا پادشاھىليغى حاقيىندا اونلارلا دانىشىدى و مۇحتاج اولانلارى صاغالالتىدى. ¹² گون باتماغا باشلاياندا اونا ئىكى شاگىردى گلەپ اونا دەتلىر: «جامىاعاتى مورخىسى ات كى، اطرافدا اولان كىندرلر و زەئىلەر گىدېپ اۋزلىرى اوچون يىمك و ير تاپسینلار، چونكى بورا بوش چۈلدۈر». ¹³ آما عىسا شاگىردىرە ددى: «اونلارا سېز يىمك ورئن». ¹⁴

اونلار جاواب ورئەتلىر: «بىنئەم بش چۈرك و ائكى بالىقدان باشقا بئر شىئىمەز يوخىدور. مەگر

سوکوت ادئب، او گونلارده گۇردوکلرى بارەدە ھېچ كىسە بىر سۈز دەمدەتلەر. ^{٣٧} او گونون صاباچى داغدان ئىن زامان، بىر چوخ خالق عىستانىن پىشوازىيَا چىخدى. ^{٣٨} بىردىن جاماعات آراسىيندان بىر آدام قىشقىرىپ ددى: «اوستاد، سەن يالوارىپام، اوغلۇمما ئظر سال، چونكى او، مىڭمۇتىپ بىرچە بالامدىرى. ^{٣٩} بىر روح اونو توتور، او دا بىردىن بىرە باغىرماغا باشلاپىر، روح اونو إله تىتىردىرى كى، اوشاغىن آغىزى كۆپۈكىلەنەر، اوونو قۇوتىدىن سالاندان سونرا زورلا اوندان آيرىلىپىر. ^{٤٠} سىتىن شاگىردىلەنە يالواردىم كى، روحۇ قۇوسۇنلار، لاكتىن باجارا بىتلەمەدەلەر.»

^{٤١} عىنسا جاواب ورئىب ددى: «اي ائمانسىز و ترسە نىستىل! نە واختا قدر سىزئىلە اولوب سىزە دۆزە جەيم؟! اوغلۇنۇ بوراپيا گىتىر.» ^{٤٢} اوشاق عىستانىن يانينا گلن واخت، ائېلىش اونو يېر چىرىپىپ چوپالاتىدى. آما عىنسا اونا آجىقلاندى و اوشاغى صاغالدىب آتاسىنا وردى. ^{٤٣} ھامى تارىينىن عظمتىنە مات قالماشىدى. و هەر كىن عىستانىن اتىئىي بوتۇن ائىشلەر حىرىت اندىدە، او، اوز شاگىردىلەنە ددى: ^{٤٤} «بو سۈزلىر قولاقلارىنىزدا قالسىن؛ چونكى ائنسان اوغلو ائنسانلارين لىنه تىسلەم ائىلەجىك.»

^{٤٥} لاكتىن اونلار بو سۈزو آنلامادىلار و سۈزۈن معناسى اونلار اوچۇن درك ادئلمەمىش قالدى و بو بارەدە عىتسادان سوروشماغا قورخوردولار.

لاب بئۇيوك كىتمەدئ؟

(مئا ١:١٨، ٥-٣٣:٩)

^{٤٦} اونلارين آراسىيندا بىلە بىر موباختە دوشىدو كى، اونلارдан ھانسى داها بئۇيوكدور. ^{٤٧} عىنسا اونلارين اوركىلەرنە كى فىشكىرى بىتلەدە و كۆرپە بىر اوشاغى گۇئىتىرىپ يانينا چىكدى و اونلاردا ددى: «كىم بى اوشاغى مىڭمۇتىپ آديما

بوتون دونييانى قازانسىن، آما اۆزۈنۈ مەحو اتسىن و يا اۆزۈنە ضرر وورسۇن. ^{٤٩} او نا گۇئە كى، كىئى مندن و منىم سۈزلىئىمنەن او تانسا، ائنسان اوغلۇ دا اۆزۈنۈن، آتاسىينىن، و موقاَس ملکىلەرنىن شۇوكىتى ئاھلە گلن زامان او آدامدان او تاناجاق. ^{٤٧} لاكىن حقەقتى سىزە دىشىم: بورادا دورانلارдан بعضىسى وار كى، تارىينىن پادشاھلىغىنى گۇرمە يېنچە اۇلۇمو دادما ياجاقلار.»

عىستانىن سئماسى دىشىتلەر

(مئا ١:١٧، ٨-٢:٩)

^{٤٨} بو سۈزلىرى دئىيندن سىكىز گون سونرا، عىنسا، پطروس، يوحىتاني، و يعقوبىو اۆزۈ ئاھلە گۇئىتىرىپ دوعا اتىكى اوچۇن داغا چىخدى. ^{٤٩} و دوعا ادن زامان اوزۇنۇن گۇئىرۇنۇشۇ دىشىتلەرى و پالتارى آغاراپتىپ پارلاق اوللىدۇ. ^{٥٠} ياخ، ائكى نەر اونۇنلا سۈچىت اتىرىدى. بونلار موسا و ائليا ائىلەلەر. ^{٥١} اونلار شۇوكىتە ظاھىر اولوب عىستانىن رحلتى حاقيقىدا كى، اونو اورشىلەمەدە تاما ماما ياجاق اندى، دانىشىرىدىلار.

^{٥٢} پطروس و اونۇنلا اولانلار درېن بىر يوخىيا گىئىشىلەر. لاكتىن يوخىدان او ياناندا عىستانىن شۇوكىتەنى و اونۇنلا دوران او ائكى كىشىنى گۇئىدۇلر. ^{٥٣} اونلار عىتسادان آيرىلاندان سونرا، پطروس عىنسىيا ددى: «اوستاد، بورادا اولما غامىزىز نە ياخشى اولدۇ! اوج چادىر قوراق؛ بىرىسىنە، بىرى موسا يىپا، بىرى ده ائليا يىپا.» چونكى نە دىدىئىنى باشا دوشىموردو.

^{٥٤} پطروس بو سۈزلىرى دئىين زامان، بىر بولود گىلدى و اونلارا كۆلگە سالدى. بولود اونلارىن اطرافىينى آلان واخت قورخىدۇلار. ^{٥٥} و بولوددان بىر سىس گىلېپ ددى: «بو مىڭمۇتىپ دەنەنەن سەپتەنلىكىنەن، اونا قولاق آسىن.» ^{٥٦} بو سىئىن كىشىلەنى واخت، عىستانىن تك باشىينا اولدۇغۇ گۇئىرۇندۇ. و اونلار

ائنسان اوغلونون باشینى داياماغا بئر يرى
يوخدور.

^{٥٩} و آيرى بئر آداما ددى: «منئم دالينجا
گل». آما او ددى: «يارب منه ائجازه ور، اوّلجه
گدئم آتامي دفن ادمى».

^{٦٠} عئسا اونا بله ددى: «قوى اولولر اۋز
اۇلولرىنى دفن اتسىلەر. آما سىن گت تارىينىن
پادشاھىلىغىنى اعلان ات».

^{٦١} آيرى بئر ددى: «يارب! سىئن دالينجا
گلەجەيم، آما ائجازه ور اوّلجه اوئىمەدە
اولانلارلا ئىداعلاشىم».

^{٦٢} لاكىن عئسا اونا ددى: «آلتنى جوت
اوستونە قويوب آرخايان باخان آدام تارىينىن
پادشاھىلىغىنا ياراشماز».

عئسا يتمىش شاڭىرىدى گۈندەر ئىچىنىڭ
بۇندان سونرا رب يتمىش نفر
داها تعىين اتدى و اونلارى
ائىكى -ائىكى، اۆزۈندىن قاباق، گىدەجەيى ھەر
شەھر و ھەر يېر گۈندەردى. ۲ و اونلارا ددى:
«محصول چوخ، لاكىن اشچىتلەر آزدىر. اونا
گۈرە دە محصولۇن صاحبىي اولان رىبە
يالوارىن كى، محصولۇنۇ يىغىماق اوچۇن
اشچىتلەر گۈندەرسىن. ۳ گەدىن! من سىئى
قوردلار آراسىندا قوزولار كىمى گۈندەرئەم.
۴ نە كىسە گۇتۇرون، نە توربا، نە دە آياق
قاپىي. يولدا دا هېچ كىسلە سالاملاشمایىن.
۵ هانسى اوه گىرەسەئىز، اوّلجه دىئن: «بو اودە
سالاماتىقى اولسۇن». ۶ اگر اورادا سالاماتلىق
سىز بئر آدام اولسا، سالامىنiz اونون اوستوندە
قلاجاق. اولماسا، سالامىنiz اۆزۈنۈزە قايدا جاق.
۷ او اودە قالىين. اونلارين نە يى وارسا، يىئن و
ائىچەن، چونكى اشچى اۆز موزدونە لايەقدەر.
اودن اوه كچەمەيىن.

^٨ بئر شەھرە گىرەسەئىز زامان، اگر سىئى
قبول اتسەلر، قاباغىنیزا نە قويولسا، يىئن.

قبول اتسە، منى قبول اتمىش اولور و كئم منى
قبول ائر، منى گۈندەرنى قبول اتمىش اولور.
آرانيزدا لاب كىچىك كىم اولسا، إله لاب
بئيوپىك اودور».

^٩ بو زامان يوحىنا سؤز آلىپ ددى: «اوستاد،
بئر آدام گۈردوک كى، سىئن آذىنلا ئىلىشلىرى
قوورۇر و اونا مانع اولدوق چونكى بىزئىملە
سىئن دالينجا گلەمىش».

^{١٠} عئسا اونا ددى: «اونا مانع اولمايان. چونكى
سېزە ضىئد اولمايان سىئىن طرفدار يىزىدىر».

سامىرەلەر عىسانى اىستەمئىلر

^١ عىسانىن دونيادان گۈئىيە آلبىناجاغى گۇنلر
ياخىنلاشاندا، او، اورشىلەمە گەتكىم قرارىينا
گىلدى. ^٢ اۆزۈندىن قاباق چىتلەر گۈندەردى.

اونلار، عئسا اوچۇن تىلاروک گۇئرمك قىسى
اىلە سامىرەلى رئىن بئر كىنداشىنە گىرەتلەر.

^٣ لاكىن اوزانىن اھلى اوپۇرۇق قبول اتەمدەتلەر،
چونكى اوپۇن قىسى دەلىمە ئەتكىم كەتكىم اندى.

^٤ عىسانىن شاڭىردىرى يعقوب و يوختا بۇنۇ
گۈرۈن زامان دەتلەر: «يارب! اىستەيئىرسىن ام
ادى كى، گۈيدىن اود ياغسىن و اونلارى محو
اتىشىن؟»

^٥ لاكىن عئسا دۇنوب اونلارا آجىقلاندى.
و ددى: «سىئى هانسى روحةدان اولدوغۇنۇزو
بىلمىرىسىشىز. ^٦ چونكى اىنسان اوغلۇ گلمەيىز
كى، اىنسانلارين جانىنى محو اتىشىن. گەلب

كى، اونلارى خىلاص اتىشىن». و آيرى بئر
كنە گەتىلەر.

عىسانىن دالينجا گەتكىمەيىن باهاسى

(مئا ١٩:٨ - ٢٢:٨)

^٧ اونلار يولدا گەدن واخت، بئر نفر عىسانىا
ددى: «يارب! هارايىا گەھەسەن، سىئن دالينجا
گەلرم». ^٨

عئسا اونا ددى: «تولكولرئىن يوواسى،
گۈى قوشلارينىن دا يوواسى وار، لاكىن

گئزدیب، کورپلهه آچدین! بلی، آتا! چونکی سنتن ائسته دئین بله اندی.

۲۲ هر شی آتام طرفندن منه ورئلیب. اوغولون کئم اولدوغونو هچ کئم بتلمز، مگر آتا و آتانین کئم اولدوغونو هچ کئم بتلمز، مگر اوغول و او آدام کی، اوغول اونا آچماق ائسته يېر.

۲۳ و شاگئرده دئنوب اونلارا آیريجا ددى: «خوش او گۈزلىش حالىنا کى، سىز گۈرن شىلرى گۈرور. ۲۴ چونكى سىزه دىئرم؛ چوخ پىغمىبرلر و پادشاھلار سىزنىڭ گۈرددىيونۇز شىلرى گۈرمك آرزوسوندا اولدولار، لاکىن گۈرمەدئلر. سىزئىن اشتىدىئىز شىلرى اشتمىك آرزوسوندا اولدولار، لاکىن اشتىمەدئلر.»

ياخشى سامئەللى

۲۵ يېر شىرئعت عالىمى دوردو و عئسانى ائمتاخان اتمك اوچون اونا ددى: «اوستاد! نە ائتمى كى، ابدي حياتى مثار ئاليم؟»

۲۶ عنسا اونا ددى: «شىرئعتدە نە يازىلىپ؟ نجه او جوھىرسان؟»

۲۷ شىرئعت عالىمى عئسانىن جاوابيندا ددى: «رب تارىنى بوتون اوره يەشندن، بوتون جانىندان، بوتون قووقۇتنىنىن و بوتون فىشكىتنىنى سىو و قونشۇنو اوزۇن كىمى سىو.»*

۲۸ عنسا اونا ددى: «دۇغرو جاواب وردئن. بونا عمل ات، ياشاياقاسان.»

۲۹ لاکىن او، اوزۇنۇ حاقلى چىخارتىماق ائستە يېب عنسا يىدا ددى: «اوندا مىتم قونشوم كىمدىئر؟»

۳۰ عنسا جاواب ورئب ددى: «بىش نفر اورشلىمەن ارىحایا گىدىن واخت، حرامى لرئىن آڭىن دوشدو. حرامى لر اونو سويدولار و يارالا يىب يارى جان حالدا قويوب گىتدىلر.

۹ اورادا اولان ناخوشلارا شفا ورئن و اونلا را دىشىن كى، «تارىينين پادشاھلىغى سىزه ياخىنلاشىب.»^{۱۰} آما گىردىئىز شەھىلردىن

هانسىندا سىزى قبول اتىمسەلر، اونون كۆچەلرئەن چىخىپ دىشىن: ^{۱۱} «شەھرىتىزدىن آياقلاريمىز يابىشان توزو دا سىزئىن خىشىتىزنىڭ چىرىپيريق. لاكتن گىنە دە بىلشىن كى، تارىينين پادشاھلىغى سىزه ياخىنلاشىب.»^{۱۲} سىزه دىئىزىم، قىيامت گونو سودومون حالى او شهرئىن حالىندان داها آسان اولا جاق.

۱۳ واي سنه، اي خورا زىن! واي سنه، اي بىت صىدا! چونكى سىزى دە باش ورن مئوجۇزەلر سور و صىدادا باش ۋىرسىدى، اونلار چوخدان چولا بوروتىپ، كول ائچىنەن او توروب، تؤوبە ادرەتلىلر. ^{۱۴} آما قىيامت گونو صور و صىدانىن حالى سىزىنلىكنىن داها آسان اولا جاق. ^{۱۵} و سىن، اي گەۋىيە قدر قالخان كفرناحوم! ائولولر عالمئەن قدر إڭىزىلە جىكسن.

۱۶ سىزه قولاق آسان منه قولاق اسىر و سىزى رەد ادىن منى رەد ادىئر؛ و منى رەد ادىن منى كۆنۈرەننى رەد ادىئر.»

۱۷ يىتمىش شاگىرد شادىلىقا قاييتىدىلار و عئسايا دەتلەر: «يارب! ائبلېسلر دە سىنن آدىندا بېزدىن ائطاعت ادىئلر.»

۱۸ عنسا اونلارا ددى: «شىيطانى گۈرۈم كى، گۈيدىن ائلدىرىم كىمى دوشدو. ^{۱۹} باخىن، من سىزه ائقتىدار و رەمىشىم كى، ائلانلارى، عقرىبلىرى و دوشمىتىن بوتون قووقۇتنىنى آياق آلىتىندا آزەسەئىز و هچ بىر شى سىزە ضرر وورما ياجاقدىر. ^{۲۰} بوندان سوئىنمەيەن كى، روحالار سىزدىن ائطاعت ادىئلر. بوندان سوئىنەن كى، آدلارىنېز گۈيدە يازىلىپ.»

۱۹ عنسا او آندا روحى سوئىتىب ددى: «اي آتا، كۆپيون و يېرىن رېى! سىنە شوكور ادىئرم كى، بو شىلرى بىلەجىتلەرن و آغىلى لاردان

مریم یاخشی پایی سچئب و بو، اوندان آلینمایاجاقدیر».

دوعا حاقیندا تعلم

(منا:۶-۹:۷، ۱۳-۷:۷)

بئر دفه عئسا بئر يرده دوعا ادئردی. دوعاسینی بئتىرىدى

زامان، شاگىردىلئند بئرى اوينا ددى: «يارب! دوعا اتمىمىي بئزه اۋيرت، نجه كى، ييجا دا شاگىردىلئن اۋيرتىدی».

۲ عئسا اونلارا ددى: «دوعا ادن واخت دىش:

آتا، آدين موقىس اولسون.
سالطتئن گلسئن.

۳ گوندەلنك چۈرەيئىزى بئزه هر گون ور.

۴ گوناھلاريمىزى باغيشلا،
چونكى بئز ده بئزه بورجلو اولان هر آدامى باغيشلابيريق.

بئزى ائمئىخانا چىكمە».

۵ و اونلارا ددى: «فرض ادك كى، سىتلردىن بئرىشىن بئر دوستو وار. گوجه يارىسى اوينون اوئىنه گلکىپ دىش: «دوستوم، منه اوج چۈركى بورج ور. چونكى يولدان يانىما بئر دوستوم گلکىپ و قاباغىنا قورىماغا بئر شىئم يوخدور». ۶ او دا ائچەرئىن جاواب ورئب دىش: «منه زحمت ورمە، قاپى آرتىق باغلى دىر و اوشاقلارىم مىشىلە ياتقادىرلار. قالخىب سنه بئر شى ورە بىللەرم».

۷ سئزه دېئرم كى، اگر او، دوستلوق سېيىتىنىن اۇترى قالخىب ورمەسە دە، اوئون اوزلۇ اولدوغونا گۈرە * قالخىب نە قدر لازىم اولسا، ورە جىككىدەر. ۸ من سئزه دېئرم: ائستەيشن، سئزه ورئلە جىك. آختارىن، تاپاچاقسىنیز. قاپىنى دؤйيون، سئزه آچىلاجاقدیر. ۹ چونكى هر ائستەين آلىر، آختاران تاپىر و قاپىنى دؤينە،

۱۰ تصادوفىن بئر كاهىن او يوللا گدىرىدى.

۱۱ بئر لاۋئى دە او يېرە چاتىپ آدامى گۈزىن واخت، يولون او تايىندان كچىپ گتىدى.

۱۲ آمَا او يولدا سفره چىخان بئر سامىزەلى يازىغى گىلدى.

۱۳ آداما ياخىنلاشدى و اوئون يارالارىنا زيتون ياغى ائلە شراب تۈكۈب باغلادى. و اوئو اۋز اششەيئە مەندىرئب، بئر

مەمانخانىيا گتىرىدى و اوئون قىدائنى قىلاقلى.

۱۴ او گونون صاباچى ائكى دئنار چىخارىدىب، مەمانخانچاچىيا وردى و ددى: «أونا ياخشى يېتىش و اگر آرتىق خرجىن چىخسا، قايىداندا سنه ورەرم».

۱۵ ائندى سىئن نظرئەن گۈزە بى اوج نفرىدن هانسى ائشبات اتدى كى، حرامى لرئن آئىن دوشنن آداما بىر قوشودور؟»

۱۶ او آدام ددى: «أونا مرحمت گۈزە دەن آدام». عئسا دا اوينا ددى: «گت، سىن دە بىلەت».

مارتا و مريمىئن اوئىندە

۱۷ عئسا، شاگىردىلى ائلە بىرلەتكەدە يوللا داوام ورئب بئر كىنە گىزدى. بورادا مارتا آدلى بئر آرواد اوئو اۋز اوئىنه دعوت اتدى.

۱۸ اوئون مريم آدلى بئر باجيىسى وار اتدى. مريم عئسانىن آياقلارىين يانىندادا اوتوروپ اوئون سۆزلىرىنە قولاق آسىرىدى.

۱۹ مارتا ائشىن چوخلۇغۇندان تلاش ائچىنەدە ائدى. مارتا عئسانىن يانىنا گلکىپ اوينا ددى: «يارب، باجىمەن منى خىدمەت ائچىنەدە تىك بوراخىمىسى، مىگر سىنى ناراحات اتمىر؟ اوينا

دە كى، منه كۆمك اتسىن». ۲۰ عئسا اوينا جاواب ورئب ددى: «مارتا، مارتا، سىن چوخ شىلر اۋچۇن اوزولوب تلاش ادئرسن. ۲۱ آنجاق بئرچە شى وار.

آلار و قىشمى پايلار. ^{۲۳} مئتمىلە اولمايان مئش ضىندىمەدئر و مئتمىلە يىغىمايان داغىدىرىن. ^{۲۴} ناپاک روح بىز آدامدان چىخاندان سۇزرا، سوسوز يېرلىرde دولانىر و راحاتلىق آختارىرى. لاكتىن تاپمادىيغى زامان دىشىر: "چىخدىغىم اوھ قايدىم." ^{۲۵} و گىلدىتىي واخت، اونو سوپورولمۇش و بىزمنش تاپىر ^{۲۶} او زامان گىدئر و اوژوندىن داھا پىش اولان يىدۇ ناپاک روح گۇئىروروب گىشىر و اورايا گىرئب ياشايىرلار. و او آدامىن خىرى، اوّلكلەندىن داھا پىش اولور. ^{۲۷} عئسا بونو دئين واخت، بىز آرواد جاماعات اىچىنندىن سىستەنى او جالدىپ اونا ددى: «خوش سنى داشىييان بطئەن و سنى آمىئىزدەن دۇشلىرىن حالىينا!» ^{۲۸} لاكتىن عئسا ددى: «عكىستەنە، خوش او آداملارىن حالىينا كى، تارىينىن كلامىنىنى اشئىدېب اونا عمل ادئرلر.»

يونوس علامىتى (مئا ۱۲-۳۸: ۴۲-۴۳)

^{۲۹} و خالق اونتون اطرافىينا يىغىلىدەيغى زامان، عئسا دانىشماغا باشلاسادى: «بو نىسئل پىش نىئىلدىر. او، علامت آختارىر، لاكتىن اونا يونوس پىغمەرىن علامتىنىن باشقا بىر علامت ورئىلەمە يەجك. ^{۳۰} چونكى يونوس نىنۇوا اهالىسىنە نىجه علامت اولدو، ائنسان اوغلو دا بىر نىسئل اوچۇن الله علامت اولاچاق. ^{۳۱} جنوب ملکەسى قىياتتى گونوندە بىر نىسئن آداملارى ائلە قالخىب اونلارى محكوم ادهجك. چونكى او، سولىمانىن حئىكمىتى سۈزۈلرەنى اشتىتمك اوچۇن، دونىيانىن او باشىنidan گىلدى. و ائندى سولىمانىدان داھا بئىيوكو بورادادىر. ^{۳۲} نىنۇوا اهالىسى قىياتتى گونوندە بىر نىسئن آداملارى ائلە قالخىب اونلارى محكوم ادهجك. چونكى اونلار يونوسون وعظى ائلە تؤوبە اتدىلر. و ائندى يونوسدان داھا بئىيوكو بورادادىر.

آچىلىرى. ^{۱۱} سئزىن هانسى آتا وار كى، اىگر اوغلو اوندان چۈرك ائستەسە، داش ورسىن؟ و يا اىگر باليق ائستەسە، اونا باليق عوضىنىدە اىلان ورسىن؟ ^{۱۲} و يا يومورتا ائستەسە، اونا عقرب ورسىن؟ ^{۱۳} ائندى اىگر سىز كى، شرور سۇزۇز، اۋۇللا لارىنىز ياخشى شىلىرى ورمە يې بىتلەرىنىز، نە قدر آرتىق سماواي آتائىز اوندان ائستەينلەر موقىداس روحو ورەجك.»

فرئىسىتىن كوفر دانىشماگى (مئا ۱۲: ۲۲-۳۰، مرقوس ۳: ۲۰-۲۷)

^{۱۴} عئسا لال اولان بىز اىبلېشى قۇورو درو. اىبلېشىس آدامدان چىخاندان سۇزرا، لال دانىشماغا باشلاسادى و خالق تعجوب اندى. ^{۱۵} لاكتىن اونلاردا بىضىلىرى دىشىنلەر: «او، اىبلېسلەرنى رىئىسى بىلزىبولۇن گوجۇ ائلە اىبلېسلەرى قۇورو.» ^{۱۶} و بىضىلىرى دە عىسانى ئامتاخان اتىمك اوچۇن اوندان ائستەيرەتلىرى كى، كۈيىدان بىز علامت گۈرسىدىشىن.

^{۱۷} آماًما عئسا اونلارىن فىكىرلەنى بىتلەدى و اونلاردا ددى: «ھەر مملکەت كى، اوْزۇ اوْزۇ اۋۇز ائچىنەدە بۇلۇنسە، وئران قالار و اوْزۇ اوْزۇ ائچىنەدە بۇلۇنۇش او يېخىلار. ^{۱۸} و اىگر شىطان دا اوْزۇ اوْز ائچىنەدە بۇلۇنسە، سلطنتى نىجه داوام ادر؟! بىنۇ اونا گۈرە دىئرم كى، دىشىنىز من بىلزىبولۇن گوجۇ ائلە اىبلېسلەرى قۇوروام. ^{۱۹} ائندى اىگر من بىلزىبولۇن گوجۇ ائلە قۇوروام، سئزىن اوغۇللا رىنىز كىمەن گوجۇ ائلە قۇوروilar؟ اونلار سىزە قاضى اولاچاقلار. ^{۲۰} لاكتىن اىگر من اىبلېسلەرى تارىينىن بارماغانى ائلە قۇوروام، دەملى تارىينىن پادشاھلىغى سىزە گلىبىدىر. ^{۲۱} اىگر قۇوتلى بىز آدام، تېھدىن دىرنىغا خاچق سىلاھلاتىپ اوْز اوئىنى قوروسا، اموالى سالامات قالار. ^{۲۲} آماًما اىگر اوندان داھا قۇوتلى بىئرى هو جوم گىرئىب اونا قالىڭ گالسى، اونون بل باغلا دىيغى بىتون سىلاھلاتار

**بدنهن ائشىغى
(مئا: ۱۵، ۲۲: ۶، ۲۳)**

٣٣ هچ كئم چيراغى ياندیراندان سونرا، اونو گئزلى يرە، يا دا قابين آلتىنا قويىماز. چيراق قابينا قويار كى، ائچەرى گئىنلەر ائشىغى گۈرسۈنلەر. ٣٤ بدنەن چيراغى گۈزدۈر؛ اگر گۈزون ياخشى اولسا، بوتون بدنەن ائشىقلى اولا، آما اگر گۈزون پىش اواسا، بوتون بدنەن دە قارانلىق اوЛАر. ٣٥ پىس دەنەت ات كى، سىدەكى ائشىق قارانلىق اولماسىن. ٣٦ اگر سىنەن بوتون بدنەن ائشىقلى دىر، الله كى، بئر ذە ده اوندا قارانلىق يوخدور، او زامان بوتون بدنەن ائشىقلى اولا جاق؛ بئۇ چيراق كەممى كى، اۆز نورو ائله سەنى ائشىقلاندىرىر.

**واي حالينيزا، فرئىسلەر
(مئا: ۲۲: ۱۲، ۳۶-۳۸)**

٣٧ عئسا بونلارى دېئىنە، بىنر فرئىسى اونو إۋئەنە يىمە يە دعوت اتدى. او دا ائچەرى گئىر سوفە باشىندا او توردۇ. ٣٨ لاكىن فرئىسى عىسانىن يىمكىن قاباق اللرئى يومادىغىنى گۈروب تعجۇب اتدى. ٣٩ رب اونا ددى: «ائندى، سىز فرئىسلەر، فىنجان و بوشقاپىن چۈلۈنۇ تمىزلەيىشتىز، آما ائچىتىز طاماح و پىسلەكلە دولودور. ٤٠ آغىلىسىزلا! مگر ظاھىرى يارادان باطىنى دە ياراتمير؟! ٤١ قابلارىنىزىن ائچىنده كىنى صدقە ورئىن، او زامان سىزىن اوچون ھەشى تەمىز اولا جاق.

٤٢ آما واي حالينيزا، فرئىسلەر! چونكى ناچ، صىداواتو و ھە جور گۈرىتىشىن اوندا- بئرئىنى ورئىستىز، لاكىن عدالت و تارىنин سوگۈشىنەدە اھمال ادئرسىتىز. بونلارى ورمك و اونلاردا اھمال اتمەمك گىركەتىر. ٤٣ واي حالينيزا، فرئىسلەر! چونكى كىشىسەدە مجلشىش باشىندا او تورماگى و بازارلاردا سالام آلماغى

سوئىرىتىز. ٤٤ واي حالينيزا، چونكى ائتمىش قېبىرلەر كەممى سىتىز كى، اونلارين اوستونىن كېچىلەن اونلاردان خېرى يوخدور». ٤٥ او واخت شىئعت عالىئملەرنىن بىرى جاوابىيىدا اونا ددى: «اوستاد، بۇ سۈزلىرى دەمكەل بىزى تەحقىق ادئرسىن». ٤٦ عئسا اونا ددى: «واي سىتىز دە حالينيزا، شىئعت عالىئملەرلى! چونكى سىز آداملارىن بويىننا الله يوكلەر قويورسونۇز كى، آپارماغانى چوخ چىتىنەر، لاكىن اۆزونۇز بارماقلارىنىزىن بىرى ائله دە بلە، او يوكلەر دىمئىرىتىز. ٤٧ واي حالينيزا! چونكى پىغمېرلەر مقبرەلە تىشكىرىتىز، حال بۇ كى، اونلارى اوللورن آتالارىنىزىدىر. ٤٨ بىلە جە آتالارىنىزىن ائشلەرنە شاھىتلەنك ادئب اونلارى تىصدىق ادئرسىتىز؛ چونكى اونلار پىغمېرلەرى اوللوردولر، سىز دە اونلاردا مقبرەلە تىشكىرىتىز. ٤٩ اونا گۈزە تارىنин حىكىمتى ددى: من اونلارين يانبىا پىغمېرلەر و حوارئەلر گۈئىندرەجەيم، بونلاردان بعضاشلەرنى اوللوردە جىكلەر و بعضاشلەرنە دە عذاب ورە جىكلەر كى، دۇنيانىن اساسى قويولانىدەن بىرى بوتون پىغمېرلەن تۈكۈلۈش قانى بىر نىتىلەن طلب اولۇنسۇن؛ ٥١ ھابئىن قانىتىدان توتموش زىگرىئىانىن قانىنا قدر كى، قوربانگاھلا معبەتن قودسو آراسىندا تۈكۈلە. سىزە دېشىم كى، بوتون بۇ تۈكۈلەن قانىلار بۇ نىتىلەن طلب اولۇنماJac.

٥٢ واي حالينيزا، شىئعت عالىئملەرى! چونكى معرفەت قاپىسىنین آچارىنى گۈرتورو بىسونۇز. اۆزونۇز گۇرمەدەتىز، گۇرمك ائستەينلە دە مانع اولدونۇز».

٥٣ عئسا اورانى ترك ادن واخت، دئن عالىئملەرى و فرئىسلەر اونو شىنەتىلە سىخىشىدىرىدیلار و بئر چوخ شىلەرە اوندان جاواب آلماق ائستەدەتلىر. ٥٤ و كەممى ادئب جەد ائدەتلىر كى، اونون دەتكىلەرنىن بىر سۈز قاپىب اوندان شىكايىت ائسەنلەر.

نه دمک لازیم اولدوغونو موقدس روح او آندا
سئزه اویرده جکدئر.»

ائخطار و تشوق

۱۲

بو آرادا مئنلجه آدام بئر يره اله
بېيغىلىمىشىدى كى، بېرىئىئىنى
سيخىشىدىرىدىلار. عنسا اوچجە اوز شاگىردىلئە
ددى: «فرىشلەن مایاسىندان كى، رېپاكارلىقىدىر،
او زونزو اوذاق ساخلاين. ۲ الله اۇرتولو بىر
شى يوخدور كى، آچىغا چىخىماسىن و اله
كىزلى بئر شى ده يوخدور كى، بىتلەنەمەشىن.
۳ بونا گۈرە، قارانلىقىدا نە دانىشاسىنىز، اشىقىدا
اشىدئەلەجك و ائچەرى اوتاقلاردا قولاغا
پىچىلداد يېغىنیز هر شى، دامالاردان نىدا
اولوناجاق. ۴ سئزه دېئرم دوستلاريم، اونلازداران
قورخىماين كى، بانى اولىدۇرۇب اوندان باشقان
ھچ بئر شى اتمە يە قادر دېلىلر. ۵ آما كىتمدن
قورخمالى اولدوغۇنزو سئزه گۇرسىدە جەيم.
اوندان قورخون كى، اولىدۇرۇن سۈنۈرا جەنەمە
آتىماغا قادردئر. بىلى، سئزه دېئرم كى، اوندان
قورخون. ۶ مگر بش سرچە ئىكى قارا پولا*
ساتىلىمير؟ و تارىينىن يانىندا اونلازداران ھچ
بېرىسى ياددان چىخمايىب. ۷ سئزئن باشىنېزداكى
توكلىڭىن ھامىسى دا بله سايىلىپ. او دور كى،
قورخىماين؛ سئز بئر چوخ سرچە دن افضلەشتىز.
۸ سئزه دېئرم: كەم منى انسانلارين حوضوروندا
ائقرار اتسە، انسان اوغلو دا اونو تارىينىن
ملكلەرى حوضوروندا ائقرار ادهجك. ۹ لاكىن
كەم منى انسان حوضوروندا ائنكىكار اتسە،
تارىينىن ملكلەرى حوضوروندا ائنكىكار
اولوناجاقدىر. ۱۰ و كەم انسان اوغلۇنون
ضىئىتە بئر سۆز دسە، اونا باغيشلاناجاق؛
لاكىن كەم موقدس روحا كوفر دسە، اونا
باغيشلانماياجاقدىر. ۱۱ او زامان كى، سئزى
كىتىشلەر، رېسلىر و حاكمىرلەن حوضورونا
كىتىشلەر، نجه و نە جاواب ورەجىئىتەر و يا نە
دئىيەجىئىتەر بارەدە شىگاران اولماين. ۱۲ چونكى

نىڭاران اولماين

(۳۴-۲۵:۶)

۲۲ سۈنۈرە عئسا شاگىردىلئە ددى: «بۇنون
اوچون سئزه دېئرم؛ جانىيىز اوچون نىڭاران
اولماين كى، نە يېئەجىكىشتىز. و بىنئىز
اوچون دە فىشكەرلى اولماين كى، نە
گېيەجىكىشتىز. ۲۳ جان يىمكىن و بىن پالتارдан
اندا.

توبیدان قاییتماسینی گؤزله بىردىلر. اوندان اوئرى كى، گلتب قاپىنى دؤىسە، الە او آندا اونا آچسىنلار.^{۳۷} بختور او قوللار كى، آغا گىلندە اونلارى اوياق تاپىپ. دوغروسوно سىزە دىيىم؛ او، يېشى باغلايىب اونلارى اوتورداجاق و يانلارينا گلتب اونلارا خىدەت ادەجك.^{۳۸} و اگر ائتكىنجى نۇۋىتىدە، و يا اوچونجو نۇۋىتىدە گلتب اونلارى بله تاپسا، خوش او قوللارين حالىنا!^{۳۹} آما بونو يېشىن كى، اگر او صاحبىي اوغرۇنۇن ھانسى ساعاتدا گلەجه يېنى بىتلسەيدى، اوئىنى اوغۇرلاماغا قويمازدى.^{۴۰} اونون اوچون سىز دە حاضىر اولۇن، چونكى ائنسان اوغلۇ سىزئىن گومان آپارما دىغىنiz ساعاتدا گلەجك.

^{۴۱} پطروس اونا ددى: «يارب! بو مثلى فقط بىزه دېرسىن، يوخسا ھامىي؟»^{۴۲} رب جاواب وردى: «كىتمىدەر او صادىق و عاغىلى ئۆركىرىباشى كى، آغاسى اونو ئۆركىرى اوستونە ائخىتىيار صاحبىي قويور. اوندان اوئىرى كى، اونلارا واختىلى-واختىندا يىمك پايالارىنى ورسئىن.^{۴۳} بختور او قول كى، آغاسى، گلدەتىي زامان، اونو بو جور ائش گۈرمىكەدە تاپسىن.^{۴۴} دوغروسوно سىزە دىيىم؛ آغاسى بوتون وار-يوخۇنو اونا تاپشىراجاق. لاكىن اگر هەمئىن قول اورەيىنندە دىسە: «أغاام گچ گلەجك.» و باشلايىب كىشى و آرداد خەندەتچىلەر دؤىسە، يىئىب، ائچىب، كەلفنسە، قولون آغاسى، اونون گۈزلمەدەيى بىر گوندە و بىلەمەدەيى بىر ساعاتدا گلەجك، اونو ائكى شەقە ادئب ائمانسىزلارلا بىر توتاباق.

^{۴۷} او قول كى، آغاسىنин اىستەيىنى بىلە- بىلە حاضىر اولمايما و اونون ائرادە سىنە عمل اتىمەيە، چوخ دۇيولەجك.^{۴۸} لاكىن اگر بىلەمەيىب، كۆئەtie لايق اولان ائشلەر گۈرسە، آز دۇيولەجك. كەمە چوخ ورئىلەت، اوندان چوخ طلب اولوناجاق و كەمە چوخ امانت اىدەلەت، اوندان داها چوخ ائستەنلەجك.

داها آرتىقىدىر.^{۴۹} قارغالارا باخىن: نە آكىرلەر، نە بېچىرلەر، نە آنبارلارى، نە دە مخزنلىرى وار و تارى اونلارى يىدىزدىئىر. سىز قوشلاردا دان نە قدر چوخ افضلەسىتىز!^{۵۰} سىزلىرىن كىم وار كى، نىڭكاران اولماقلاب بىر ساعات ئۇرمۇنە آرتىرا بىللەشىن؟!^{۵۱} بله جە، اگر لاب كىچىك بىر شىيى إدە بىتلەمىرىشىز، نە اوچون قالان شىلرئۇ فىكىرئەن قالىرسىنiz؟!

^{۲۷} زانباقلارين نجه بېيىودوكلىرىنە باخىن؛ نە رَحْمَت چىكىرلەر، نە دە ائپاشك آيتىرلەر. لاكىن سىزە دىيىم كى، سوليمان دا بىلە، بوتون شۇۋوكتىنندە بونلاردا بىرى كىمى گىيىنەمەئىشىدى.^{۵۲} اگر تارى بو گون زىئەد مۇوجود اولوب صباحاً اوچاجاً آتىلان اوتۇ بله گىيىنەتىرلەر، نە قدر آرتىق سىزى، اى آز ائمانلى لارا!^{۵۳} بله جە، سىز نە يېشىجە يېشىرئىن و نە ائچەجە يېشىرئىن قىدەئەن قالمائىن، اونلار اوچون نىڭكاران اولماين.^{۵۰} چونكى دۇيانىن خالقالارى بو شىلرئۇ دالىنجا قاچىپلار؛ و سىزئىن آتائىزىن بو شىلەر مۇحتاج اولدوغۇنۇزۇ بىتلەر.^{۵۱} آتىجاق سىز تارىينىن پادشاھلىغى قىدەئەن قالىن و بونلارين ھامىسى سىزە علاوه ورئەلەجك.

^{۳۲} قورخىما اى كىچىك سورۇ! چونكى آتائىزىن رىيضاسى بودور كى، پادشاھلىغى سىزە ورسئىن.^{۳۳} نە يېشىن وارسا، ساتىن و صدقە ورئىن. اۆزۈنۈز اوچون گۈريلەر كۈھنەلەمەين كىسەلر و آسەكىلەمەين خىزئەلەر حاضىرلارىن. اورادا نە اوغرو اونا ياخىنلاشار، نە دە گووه اونو يىثير.^{۳۴} چونكى خىزئەن نىز هارادا اولسا، اورەيىشىز دە اورادا اولاچاق.

اوياق و حاضير اولماق

(متا: ۱۰: ۴۲-۴۴، ۳۶-۳۴: ۲۴)

(مرقوس: ۱۰: ۳۸، ۱۳: ۳۶-۳۴)

^{۳۵} بىلەتىز باغانلىمىش و چىراقلارىنىز يانار اولسون.^{۳۶} او آداملاز كىمى اولۇن كى، آغالارىنىن

داها چوخ گوناهکار اولدوقلارى اوچون بو عاقبته دوچار اولدولار؟! ۳ سىزه دىشم؛ خير. آما، اگر تۇۋىھە اتىمە يەستىنلىك، ھامىنیز اونلار كىئى هلاك اولا جاقيسىنىز. ۴ يا او نىڭ ئەتكىنلىكلىرىدۇردو. آيا إله گومان ادىرىستىنلىكى، بونلار اورشىلەتمەد ياشايىن آيرى اورسىلىمىلى لەرن دادا چوخ گوناهکار اىندىلار؟! ۵ سىزه دىشم؛ خير. آما، اگر تۇۋىھە اتىمە يەستىنلىك، ھامىنیز اونلار كىئى هلاك اولا جاقيسىنىز.»

مېوه ورمەين آغاچىن مىلى

۶ او نىلارا بو مىلى دىدى: «بئر نفرئن باغىندا اكتىلمىش بئر انچىر آغاچى وار اندى. او آدام گلېش آغاچدا مېوه آختاردى، لاكتىن تاپىمادى. ۷ و باغبانا دىدى: «باخ، اوج اىلدەر كى، بو انچىر آغاچىن يانىندا گلېش مېوه آختارىرما، آما تاپىمaram. اوно كىس. نئىھە بوش يېھ تورپاڭى توتسۇن؟!»

۸ آما باغبان اونا جاواب ورئب دىدى: «آغا، اوно بو ائل دە قوي قالسىن. من اوونون اطرافىنى بىلەيىپ پېشىن تۈركەرم. ۹ اگر گلن ائل مېوه گىتىرسە، ياخشى. اگر گىتىرمەسە، اوно كىرسىن.»

بئر آروادىن شفاسى

۱۰ عىسا سېت گونو كىنىشەلرئىن بئرئىنە تعلمىش ورئىرىدى. ۱۱ اورادا بئر آرواد وار اندى كى، او نىڭ ئەتكىنلىدىن بىرى ناخوشلۇق ئىشى دوچار اولموشدو كى، باعثى بئر روح اندى؛ بىلى بىكىلەمۇشدو و اصلا دۆزىلە بىلمىرىدى.

۱۲ عىسا اونو گۈزىن واخت، يانىنچا چاغىرىپ اونا دىدى: «آرواد، ناخوشلۇغۇندان آزاد اولىوسان». ۱۳ و آللەئىنى اوونون اوستونە قويدو. آرواد او آندا دىئك دوردو و تارىيىشا شوکور اتىمە يە باشладى. ۱۴ بىلە واخت، كىنىشە نىن رىيسي عىسانىن سېت گونوندە شغا وردىنى اوچون قىضىلەنەت، خالقا دىدى: «ايش گۈرمىك

۴۹ من دونىيايا اوود ياغدىرىماغا گلەمىشىم؛ و نىجه ائستىردىم كى، او، آرتىق آلشىب يانايىدى! ۵۰ لەكىن منىش آلاجاڭىم بئر تعمىد وار و بو تعمىد يېئنە يىتىشە كەمى نە قدر سىخىتى چكىرە! ۵۱ گومان ادىرىستىنلىكى، من دونىيايا صولاح گەتىرمە يە گلەمىشىم؟! يۈرخ، دېشىم سىزە، عكىشىنە آپىرىلىق گەتىرمە يە گلەمىشىم. ۵۲ چۈنكى بوندان سونرا، بئر اوودە ياشايىان بىش نەردن، اوچو ئەتكىشىنە و ائكىسى اوچونە ضىندى اولا جاچق. ۵۳ آتا اوغلۇنوا اوغۇل آتاسىنما، آنا قىزىنا و قىز آناسىنما، قاینانا گلنەن، و گلەن قایيانايا ضىندى اولا جاچق.»

۵۴ و جاماعاتا دىدى: «قرىبدىن بئر بولودون قالخىدىغىنى كۈزىنە او آندا دېشىرىستىنلىكى، ياغىش ياغا جاچق!» و إله دە اولور. ۵۵ و جنوب كولەبىي آسىنە، دېشىرىستىنلىكى، «يامان ئىستى اولا جاچق!» و إله دە اولور. ۵۶ ئاي رئىكارلارلا يە اوزونون، گۆئى اوزونون گۈرۈنۈشۈن سەچە بىتلەرىستىنلىكى، آما نىجه اولور كى، اىندىكى زامانلىقى سەچە بىتلەرىستىنلىكى، دوغۇر اولانى ئاپىرىد اتەمىرىستىنلىكى، دوغۇر اولانى ئاپىرىد اتەمىرىستىنلىكى!

۵۷ ۵۸ شىكايىت ادن آداملا حاكىمەن يانىندا گىدىن واخت، حلە يولدا ائكىن چالىش كى، اوندان ياخانى قورتاراسان. يوخسا سىنى حاكىمەن يانىندا سۈرهجك. حاكىم دە محكىمە ئىجراجىسىنین ئىشە ورەجك، و او دا سىنى زىئىدانانَا آتاجاچق. ۵۹ سىنە دېشىم كى، آخىر قارا بولۇنۇ دا ورمە يېنچە اورادان چىخىما ياجاقسان!»

تۇۋىھە ادئن

۱۳ بىلە زامان اورادا اولانلارداڭ بعضىسى گىلدەئىرلىكلىلى لەرن اونا خېر وردىئىرلىكى، پىلاط اونلارلى ئۆلدىرلەپ، قانلارىنى، كىسىدەئىنى قوربانلارلا قارىشىدىرىمىشىدى.

۱۴ عىسا جاواب ورئب دىدى: «آيا إله گومان ادىرىستىنلىكى، بىلە جىلتىلى لەر، قالان جىلتىلى لەرن

اىسته يەجكلىر، لاکىن قادر او لمىا ياجاقلار.
او صاحبىي دورووب قاپىنى باغلاياندان
سوپرا، سئز اشتكىدە دايانيپ قاپىنى دۇيمە يە
باشلاياجا قاسىينيز و دئىيە جىكسىئەز: "يارب،
بىزه آچ."

لاکىن او سئزه جاوابىندا دئىيە جك: "سئزى
تائىميرام، هارادانسىنیز؟"
او زامان سئز بله دەمە يە باشلاياجا قاسىينيز:
بىز شەتنەن حوضوروندا يېئە ئىچىردىك و
سن بىزئەم كۆچەلرددە تعلم و رەردىن."
لاکىن او دئىيە جك: "سئزه دىشم کى،
سئزى تائىميرام، هارادانسىنیز؟! مندىن
اوزاقلاشىن، ھامىنiz حاقيزلىق ادىنىئەر."

او زامان کى، اىبراھىئىمى، اىسحاقى،
يعقوبىو، بوتون پىغمېرىلى تارىينىن
پادشاھىليغىندا و اۋۇزونزو اورادان قۇوللموش
گۈرۈرسۈنۈز، اورادا آغا لاشىما و دئش
قىيىرتماسى اولا جاق. ۲۹ شرقدن و قربىن،
شىئمالىدان و جنوبдан گللىك تارىينىن
پادشاھىليغىندا سو فەريه او تورا جاقلار. ۳۰ باخ،
الله آخىركى لار وار کى، بىرئىجي اولا جاقلار و
الله بىرئىجىتلەر وار کى، آخىركى اولا جاقلار.

اي اورشىئەم!

(متا: ۳۷-۲۳)

الله او زامان فرئىسلەردىن بعضاڭلىرى گلېڭ،
أونا دىدئلر: «بورادان چىخ، گت. چونكى هەزود
سەنى اۋلۇرمىك اىستەيئر.»

عنسىدا اونلارا دىدى: «گەدىن او تولكويە
دىئىن: "باخ، من بۇ گون و صباح ناپاك
روحلارى قوووب ادامالارا شەفا ورەجه يەم و
اوجونجو گون مقصىدئە يتىشە جەھىم. ۳۳ لاكتەن
بو گون، صباح، و إرتهسى گون گرگ گرئىم.
چونكى مومنكۈن دىئىل کى، بىئر پىغمېرى
اورشىئەمدەن كناردا هلاك اولسۇن." ۳۴ اى

اوجون آلتى گون وار. شەغا تاپماق اوچون
سبىت گونوندە يوخ، او گونلەردە گلشن!»
رب اونا جاواب ورئىب دىدى: «اي رئىاكار
آدام! مگەر سىزلىردىن هەچ كەم سبىت گونوندە
اۆز اوكۇزونو و يا إشىھىيىنى آخرordan آچىب
سۇوارماغا آپارمیر؟ ۱۶ بۇ آرداد كى، اون
سەڭنەر ئىللەن برى شىطان طرفىندەن باغلاتىب،
اىبراھىئىم بىئر قىزى دىير. آيا سبىت گونوندە
اونو بۇ اسېرىكىدىن آزاد اتمك جائز دىئل؟!»
۱۷ عەسانىن بۇ سۆزلىرى اونون ضىتىنە
قالخان آداملارىن ھامىسىنى اوتاندىرىدى و
بوتون خالق اونون گۈردو يو شۇوكىلى ئىشلەن
ھامىسىنا سوئىئردىلر.

خاردار تو خومو و مايا

(متا: ۳۱-۳۳، مەرقۇس: ۴)

سوپرا عئسا دىدى: «تارىينىن پادشاھىليغى
نە يە بىنەيەر و اونو نە يە بىنەدئەم! ۱۹ خاردار
تو خومونا بىنەر كى، بىئر آدام گۇنوروب اونو
اۆز باغىندا آكدى. تو خوم بؤيىدو، بؤيىك آغا ج
اولدو و گۈپىن قولشلارى اونون بوداقلارىنىدا
يۇوا تىكىدئىلر.»

و گىنە دىدى: «تارىينىن پادشاھىليغىنى نە يە
بنەدئەم؟ ۲۱ او، خەمئىر مايسىينا بىنەر كى، بىئر
آرداد گۈنوروب اونو اوج اولچۇ* اون ائچىنە
قادىدى، الله كى، بوتون خەمئىر تورشودو.»

دار قاپى

(متا: ۲۱، ۱۴-۱۳:۷)

عئسا شهرلەر و كەندرلىرى گرئىب، اونلاردا
تعلم ورە ورە اورشىئەم طرف گەدئىرىدى. ۲۲ او
واخت بىئر نفر اونا دىدى: «يارب، آيا نىجات
تاپانلار آزىزىلار؟»
عئسا اونلارا دىدى: «۲۴ دار قاپىدان گىرمە يە
چالىشىن. سئزه دىشم کى، چو خىلارى گىرمەك

باشا کچ.“ او واخت مجلشده او تورانلارین حوضوروندا عنئىلى او لارسان.^{۱۱} چونكى اۋۇزونو اوجالدان هر كس آجالاجاق، لاكىن اۋۇزونو آلچالدان آدام او جالاجاق.

^{۱۲} او اونو دعوت ادھنه ددى: «گون اورتا و يا شام قوناقلىغى ورن واخت نه اۇز دوستلارينى، نه اۇز قارداشلارينى، نه اۇز قوچوملارينى، نه ده اۇز وارلى قوشولارينى دعوت ات كى، اونلار دا سنى دعوت ادئب بلەجه سنه عوضىنى ورسىتلر.^{۱۳} لاكىن قوناقلىق ورن واخت، يوخسوللارى، عىلەل لرى، توپاللارى، و كورلارى دعوت ات كى،^{۱۴} بختور او لارسان. چونكى اونلار سنه عوضىنى وره بىتلەرلەر و صالحەرلەن دېرئىلەيى واخت سنه عوض ورئەلەجك.

بؤيووك قوناقلىغىن مثلى

^{۱۵} عئسا ائلە سو فەر باشىندا او تورانلاردان بئرى بونو اشىدىن واخت ددى: «خوش او آدامىن حالىتا كى، تارىينىن پادشاھلىغىندا چۈرك يىشىن»^{۱۶} لاكىن عئسا اونا ددى: «بئر آدام بؤيووك بىش شام قوناقلىغى وردى و چۆخلۇ قوناق دعوت اتدى.^{۱۷} يىك واختى گلن واخت نۆكىرئى دعوت اولۇنانلارين يانىنا گوندۇردى كى، اونلارا دىشىن: «بويورون، چونكى آرتىق ھەرشى حاضىردىر.

^{۱۸} لاكىن قوناقلارين ھامىسى بىردىن عودر ائستىميه باشلايدىلار. بېرئىجىسى اونا ددى: «بئر زمى ساتىن آلماشام، گىدئب اونا با خمالى يام. سىندىن خاھئش ادئرم منى معذور ساياسان.^{۱۹} او بئرى ددى: «بىش جوت اۆكۈز ساتىن آلماشام و اونلارى ائمتحان اتمە يە گىدئرم. سىندىن خاھئش ادئرم منى معذور ساياسان.^{۲۰} او چونجوسو ددى: «من اولنمئىشم، بونا گۈرە دە گەلە بىللەرم.

اورشائىم، اي اورشائىم، پىغمەرىزى اۇلدۇرن و اونا گۇندارئىللىرى داشا باسان! تو يوق اۇز جوجەلئىنى قانادلارينىن آلتىنما يىغان كىمى نچە دە ئىستەدئىم كى، من دە سىنەن اۋۇلدارينى يىغىم. لاكىن سىن ئىستەمەدىن!^{۲۱} باخ، اوئىنئىز سىزە وئان بوراخىلىرى. سىزە دىشىم كى، سىز ”رىشىن آدى ائلە گەلن موبارك اولسۇن“^{۲۲} دىئىنە قدر، منى گۈرمە يە جىكسىتىز.

عئسا سېت گۇنوندە شفا ورئ

بئر سېت گۇنو عئسا فرئىسى رېىسلەئىندىن بېرىشىن اونىنچە چۈرك يىمە يە گىتدى و اونلار اونو گودوردىلر.^{۲۳} اورادا اونون قاباغىندا بىن آدام وار اىدى كى، بىلەننەدە سو يىغىلەيش اىلدى.^{۲۴} عئسا شىئەت عالىملىرى و فرىشىلەر خەطاب ادئب ددى: «آيا سېت گۇنو شفا ورمىك جەڭىزدەر؟^{۲۵} لاكىن اونلاردان هېچ بئر سىن چىخىمادى. عئسا او آدامى توتوب صاغالتىدى و اونو ھورخىص اتدى.

^{۲۶} عئسا اونلارا ددى: «سېئىزىن كىم وار كى؟ اگر إشىشك و يا اۇكۇزو سېت گۇنو قويوبىا دوشىسە، تىلىنكلە اونو چىخارتىمىسىن؟!

^{۲۷} اونلار اونون بى سوالىينا جاواب ورە بىتلەمدەئلر. عئسا يىمە يە دعوت اولۇنانلارين نىجه يوخارى باشى سەجدەللىرىنى گۈرنە، اونلارا بو مىلى ددى:

^{۲۸} سىنى بئر نفر توبىا دعوت اتسە، يوخارى باشدا او تورما. اولماسىن كى، سىندىن داها ھۇرمتلىشىنى دعوت اتمىش اولسۇن^{۲۹} و مېزبان گلېش سەنە دىشىن: «بۇ آداما يېر ور». او واخت او تانىيىب، لەپ آشاغى باشدا او تورمالى او لارسان.^{۳۰} آما دعوت اولۇندوغۇن زامان، گىدئب لەپ آشاغى باشدا او تور كى، مېزبان گلېش، سەنە دىشىن: «دۇستوم، يوخارى

اوزاقدا ائکن، يانينا إلچىلر گۈندىرېب، صولح اتمە يە چالىشار. ۳۳ بىلە جە دە، سېزلىرنى كەم بىتون وار-يۇخۇندان آل چىكمەسە، مىنەم شاڭىردىم اولا بىتلەم. ۳۴ دوز ياخشى شىدىرى؛ آماً اىگر دوز دادسىز اولسا، اوئنا نە ئائىد داد ورئىل؟ ۳۵ نە تورپاغا فايىداسى وار، نە دە پىشىنە؛ اونو اشئىه آتازارلار. اشتىمە يە قولاغى اولان اشتىشىن». ۳۶

ائتىش قويونون مىلى

بو زامان بىتون باج بىغانلار و گوناھكارلار عئنسانىن يانينا ياخىنلاشىرىدىلار كى، اونون سۆزلىرىنى اشتىشىلر. ۲ ھم فرىشىلەر ھم دە دەن عالىملەرى مىرىلدانىماغا باشلايىپ دىشىلەر: «بو آدام گوناھكارلارى قىول ادئر و اونلارلا يمك يېشىر.» ۳ عئسا دا اونلاردا بو مىلى گىتىرىپ ددى: ۴ سېزلىرنى كەم وار كى، يوز قويونو اولسون و اونلاردان يېرىنى اشىرىدىي واخت، دوخسان دوقۇزونو چۈلەدە بوراخىب، اشتىش اولانى تاپانا قدر دالىنجا گىتمەسىن؟ ۵ تاپاندا سوئىش اونو چىتىلىرنە قويار ۶ و اوه گىلدىرى زامان اۇز دوستلار و قونشۇلارينى چاغايىرىپ دىئير: «مېم شادلىغىعيمما شىئىك اولون، چونكى اشتىش قويونومو تاپىشام». ۷ سېزە دىئىرم كى، بىلە جە دە، گۈيدە تؤوبە ئەن بىر گوناھكار اوچون شادلىق اولاجاق، او شادلىقدان داها چوخ كى، دوخسان دوقۇز صالح و تؤوبە يە مۇحتاج اولمايان آدامدان اۇتىرى اولار.

* ۸ و يا هانسى آرواد وار كى، اون دئرھمى * اولسون و بىرئىنى ائشىرن واخت چىراق ياندىرىپ، اوى سوپىرۇب، اونو تاپانا قدر آخтарماسىن؟! ۹ تاپان زامان دوستلار و قونشۇلارينى بىيغىپ دىئير: «مېم شادلىغىعيمما شىئىك اولون، چونكى اشىرىدىم دئرھمى

۲۱ نۆكىر قايدىدېب بو شىلىرى اۇز آغاسىنا چاتىدىرىدى. او واخت اۋى صاحبىنى قىبلەنىپ نۆكىرئە ددى: «تىز گىت، شهرىن كوچەلەر و دۇنگەلرئەدە اولان يوخسوللارى، عىلەل لرى، توپاللارى، و كورلارى بورا ياي گىشى.» ۲۲ نۆكىر ددى: «آغا! امرئىن يېرىنى يېتىرىلدى، آماً گىنە يېر وار.»

۲۳ آغاىسى نۆكىر ددى: «گىت، بىتون يوللارى و چېرىلىرى آخтар و آداملارى گلمە يە مجبور ات كى، اۋئەم دولسون. ۲۴ سېزە دىئىرم كى، ائلک دعوت اولونان او آداملازدان هېچ بىرى مىنەم قوناقلىغىمدان دادمايا جاق.»

شاڭىرەد اولماغانىن دَىرى

(مَا ۳۷-۳۸)

۲۵ عئسا ائله چوخ آدام گىتىرى. و دۇنوب اونلاردا ددى: ۲۶ «كەم اۇز اتاسىنidan، آتاسىنidan، آرود و اوشاقلارىنidan، قارداشلار و ياجىلارىنidan حەتى اۇز حياتىنidan نەفترت اتمە يېش مىنەم يانىما گلسى، مىنەم شاڭىردىم اولا بىتلەم. ۲۷ و كەم اۇز چارميخىنى گۇتۇرمە يېش دالىمجا گلسى، مىنەم شاڭىردىم اولا بىتلەم. ۲۸ سېزلىرنى كەم وار كى، بىر بورج تىكىمك ائستەيندە، او توروب اوّلجه خىرجىنى حساب اتمىز كى، گۈرسون آيا اونو باشا يېتىركەمك اوچون پولو وار؟ ۲۹ چونكى اىگر بونۇورەسىنى قويوب اىشى باشا يېتىرە بىتلەسە، او زامان اونو گۈزىن ھر كىس رىشخىند اتمە يە باشلايىپ، ۳۰ دئىئەجىك: «بو آدام تىكىمكە يە باشلادى، لاكىن يېتىرە بىتلەمەدى.»

۳۱ و يا هانسى پادشاھ وار كى، اۇزگە بىر پادشاھلا موحارېبە يە چىخاندا، اوّلجه او توروب مصلحەلىشىز كى، گۈرسون آيا اون مىنەن نفر عسگەرلە قادردىئىر او پادشاھىن قاباغىينا چىخىسىن كى، ائېرەمى مەن عسگەرلە اوستۇنە گلئىر؟ ۳۲ يوخسا، او بىرئىسى حله

دئرئىلدى. ائتمىشدى، تاپىلدى.“ و شادلىق اتىمە يە باشلايدىلار.^{۲۵} بئۇيوك اوغول زمئەد ئىلدى. قايىداندا، اۋە ياخىنلاشىدىغى زامان اوخوماق و اويناماق سىسى اشتىدى.^{۲۶} نۇكىلردن بىرئىنى چاغىرىپ سورو شدو: “بۇ نە دئىر؟”^{۲۷} نۇكىر دە اونا ددى: “قارداشىن قايىدىب. آتان دا كۆكىلدەلمىش دانانى كىسېب، چونكى اونو صاغ-سالامات تاپىب.”^{۲۸}

بئۇيوك اوغول حئىرصلەنېب، ائستىمەدى اىچەرى گئرئىشىن. او زامان آتاسى چىخىب اونا يالواردى.^{۲۹} آما، آتاسىنا جاواب ورئب ددى: “باخ، نىچە ائلى لىردىر كى، سەن خىدەمت ادەرم و ھەچ زامان سىئەن امەرنىن چىخىمامىشام. آما سن، بىر دەفە دە اولسۇن، كىچىك بىر كچى بىلە، ورمەدئىن كى، دوستلاريملا شادلىق ادەم. لاكىن سىئەن مالىنىي عەقەسلىشىز آروادىلارلا تلف ادن بۇ اوغلۇن گللىب و سەن اونون اوچۇن كۆكىلدەلمىش دانانى كىسېسىن!”^{۳۰}

آتاسى اونا ددى: “سەن ھەمىشە مىتمەلسەن و يوتۇن وار-يۇخوم سىئەندىر.^{۳۱} لاكىن شادلىق و شىتلەك اتىمك بىزە لازىمدىر، چونكى سىئەن بۇ قارداشىن اولمۇشدو، دئرئىلدى. ائتمىشدى، تاپىلدى.”^{۳۲}

فراستلى ناظتر

۱۶ عىسَا شاڭىزدەلرئە بونلارى دا ددى: “وارلى بىر آدامىن بىر

ناظىرى وار ائدى و اونا خېر گىلدى كى، ناظىر اونون مالىنىي ائصراف ادەر.^{۳۳} آغا ناظىرى يانىندا چاغىرىپ ددى: “سىئەن حاقيىندا بو اشىتىتكۈرئەم نە دئىر؟ ناظىرلىشىن حسابىنى ور، چونكى داها ناظىر اولا بىلەمسىن.”^{۳۴}

ناظىر اوز-أوزونە ددى: “نە ادئم؟ آغا ائمەر ئىدارەستىنى مىندن آلىرى. تورپاق قازماغا گوجوم يەزمىر، بولجولوقدان دا كى، اوتانيرام. بىلەرسىن نە ادئم كى، ناظىرلىشىن قۇوولدوغۇم شادلىق ادك!^{۳۵} چونكى بۇ اوغلۇم اولمۇشدو،

تاپمىشام.“^{۳۶} سىئە دېشىم كى، بىلەجە دە ملکلىرى آراسىندا شادلىق اولا جاق.“^{۳۷}

و ددى: «بېئر نفرىئن انىكى اوغلو وار ائدى.^{۳۸} اونلاردان كىچىتىي آتاسىنا ددى: “آتا، مالىيدان منه يېتىشنى خەصىنى منه ورا!” آتا دا مالىنىي اونلارىن آراسىندا بۇلۇد.

۱۳ بىر نىچە گون سۇنرا، كىچىك اوغول وار- يوخۇنۇ يېغىب، اوزاق بىر مملكتە گىتدى. و

اورادا سفاحتەلە ياشايىب، بوتۇن مالىنىي تلف اتدى.^{۳۹} ھامىسىنى خىرجلەيىندن سۇنرا، او وئيلاتىنە بئۇيوك بىر آجىلىق اولىدۇ و او مۇحتاج اولماغا باشلادى.^{۴۰} اونا گۈرە دە گىدېب، او اۆلکەنەن ساكائىنلەرنىن بئۇئىن خىدەمتىنە گىردى. او دا اونو اۆز زەمىشىنە دونوز او تارماغا گۈنۈردى.^{۴۱} اوغلان آرزو إدرەرى كى، دونگۇزلارىن يەتىئى آشغال قاباقىقلارلا قارنىنى دويورسۇن، لاكىن ھېچ كىس اونا بىر شى ورمەرىدى.^{۴۲} اوغول اۆزۈزۈنە گلەپ ددى: “آتامىن نە قدر مۇزىد آلان ائشچىشى وار، ھامىسىنин دا بوللۇقجا چۈرەبىي وار، لاكىن من بورادا آجىلىقىدان اولورم.^{۴۳} دوروب آتامىن يانىنا گىدېب دئېرم: آتا، گۈرە و سەن گوناه اتىمەش،^{۴۴} و آرتىق سىئەن ائشچىلەرن بىرئىسى كىمى آل.”^{۴۵} اوغول دوروب، اۆز آتاسىنین يانىنا گىتدى.

حلە اوزاقدا اىكىن آتاسى اونو گۈرۈپ، اونا رحمى گىلدى و قاچىب اونو قوجاقلادى و اۋىپدو.^{۴۶} اوغول اونا ددى: “آتا، گۈرە و سەن گوناه اتىمەش و آرتىق سىئەن اوغلۇن آدلانماغا لايق دېتلىم.”^{۴۷}

لاب گۈزلىنى كىتىپ اونا كىشىندا ئىش، بارماقىينا اوزوک تاخىن و آياقلارينا آياق قابى گىتىئى.^{۴۸} كۆكىلدەلمىش دانانى گىتىئى، كىسەن؛ يېب شادلىق ادك!^{۴۹} چونكى بۇ اوغلۇم اولمۇشدو،

تاریبیا هم ده دونیانین ثروتئنه قوللوق اده بثلمزستنر».

۱۴ پولپرست فرئیتلر عساین بوتون بو سوژلرئنى اشئدیب اوغا رئشخند ادئردىلر. ۱۵ عشما اونلارا ددى: «سئز او آداملارسینىز كى، انسانلارين قاباغىندا اۋۇزونزو صالح گۈرسىدەرىسىشىز، آما تارىنин سىزئن اوره يېتىزدەن خېرى وار. چونكى انسانلار آراسىندا آغلا سايىلان شى، تارىنин يانىندا ائيرەندەن بىر شى دئر.

۱۶ شرئعت و پىغمېرلر يەحىيَا قدر ائدئلر. او زاماندان بو يانما تارىنин پادشاھلىغىينىن خوش خېرى مۇزىدە ورئىلەر و هر كىس اورا ياخوزلارا گېرمە يەھ چالىشىر. ۱۷ لاكىن گۇئى و يېئن محو اولماسى، شرئعتىن بىر نۇققەستىن دوشىمەستىندا داھا آساندیر.

۱۸ آروادىنى بوشايىپ آىرى آروادلا اولەنن هر كىس زئتا ادئر. ارىئىن بوشانان آروادلا اولەنن هر كىس زئتا اتىمىش اولور.

ائلماعاز و وارلى آدام

۱۹ وارلى بىر آدام وار اندى كى، قىرمىزى و نازىئك كتىندان پالتار گېرىدى و هر گون طمطراقلالا كف إىدردى. ۲۰ ائلماعاز ادللى بىر فاغىر وار اندى كى، بىدنتى يارا بوروموشدو و وارلى آدامىن قاپىسىنин يانىندا اوزانمىشدى. ۲۱ آرزو إىدردى كى، وارلى آدامىن سوفەستىندا تۈكۈلۈن خېرىم - خىردا لارلا قارىنى دويورسۇن؛ حتى اىتلىر گلڭىش، اوونون يارالارينى يالايردىلار. ۲۲ بۇ فاغىر اولىدو و مىلكلەر طرفىندا ائبراهىمنىن قوجاغىينا آپارىيلدى؛ وارلى آدام دا اولىدو و باسىدىرىيلدى. ۲۳ اولولۇ دىيارىندا عذاب

زامان اۆزگە آدامالار منى اولرئىنه قبول اتسىنلر. «او واخت آغا سينا بورجلۇ اولانلارىن ھامىسىنى تىك-تىك يانىسا چاگايىرىدى. بېرئىجىئىنى ددى: «آ GAMAN نە قدر بورجلۇسان؟» او آدام ددى: «بۇز اۇلچۇ* زېتون ياغى.» ناظىر اونا ددى: «أۇز قىضىنى گۇئىتۈر، تىز اوتور و ياز، ئىلى.»

۷ سونرا او بېرئىئىنى ددى: «سەن نە قدر بورجلۇسان؟» او آدام ددى: «بۇز اۇلچۇ* بوغدا.»

ناظىر اونا ددى: «أۇز قىضىنى گۇئىتۈر و ياز، ھشتاد.»

۸ آغا سى دورۇست اولما يان ناظىرى، فراتىلى رفتار اندىئىنە گۇوه تعرىفەلەدى. چونكى بو دۇورانىن^{*} اوغوللارى اۈزلىزىنە بنزەر آدامالارلا اولان موناسىتلىرىنىدە، نور اوغوللارىندان داھا فراتىلى دىئرلى. ۹ سىزە دېئرمە: دونىانىن يالان اولان ثروتى ائلە ئۇزونزوھ دوستلار قازانىن كى، ٿۈرىتىش يوخ اولان زامان، اونلار سىزى ابدى مىكتىلە* قبول اتسىنلر. ۱۰ بالاجا بىر ائشىدە صادىق اولان، بؤيووك ائشىدە دە صادىقدەر. لاكىن بالاجا بىر ائشىدە صادىق اولما يان، بؤيووك ائشىدە دە صادىق دىئل.

۱۱ بىلە جە، اگر دونىانىن يالان اولان ثروتىندا صادىق اولما ياسىنiz، دوغرو اولانى كىم سىزە تاپشىرار؟ ۱۲ و اگر اۆزگە بىر آدامىن مالىيىدا صادىق اولما ياسىنiz، اۇز مالىيىز اولانى سىزە كىم ورزر؟ ۱۳ هېچ بىر نۇكىر ائكى آغا يالا قوللوق اده بىلەز؛ چونكى ياشىنەن نىفترت ادئب او بېرئىئىنى سوھەجك، ياشىنەن باغلى قالاجاق، او بېرئىئىنى حقئر باخاجاق. هم

۶:۱۶ كىتابىن اصل متنى يونانى ده «بۇز باتوس» گلېب كى، تقرىئىن ۳۰۰۰ لىتر اولور.

۷:۱۶ كىتابىن اصل دىللى يونانى ده «بۇز كوروس» گلېب كى، تقرىئىن ۳۵۰۰۰ لىتر اولور.

۸:۱۶ و ياشىنەن دىللى يونانى ده «دونيا».

۹:۱۶ كىتابىن اصل دىللى يونانى ده «چادىرلار».

داشی آسیلیب، دهنزه آتیلسین. ^۳ دئقنتی اولون. اگر قارداشین سنهن حاقیندا گوناه اتسه، اونو مزقت ات و اگر تؤوبه اتسه، اونو باغیشلا. ^۴ و اگر گونده یدی دفه سنه گوناه اتسه و گونده یدی دفه قاییدیب سنه "تؤوبه ادترم" دسه، اونو باغیشلامالی سان. ^۵

حوارتلر ربه ددلئر: "اهمانیمیزی آرتیر.

^۶ رب ددی: "اگر سترزده بئر خاردار توخومو قدر ائمان اولسايدی، بو توت آغا جينا دئيردئنن: "بورادان چيغ و دهنزده اکتل!" و او، سترزدن ائطاعت اذردی. ^۷ سئزلىرن دئم جوت سورن و يا چوبانليق ادن بئر قولونا، زمئن قابيدان زامان دئير: "تز اول، گل سوفره باشيندا او تور؟" ^۸ مگر اونا دمز کي، "منه يمك حاضرلا و بلنى باغلابيب منه خندمت ات کى، ييئب ائچئم. و سوررا سن ييئب ائچرسن؟" ^۹ اونون امرلىرنى ييرئنه يتشرىدىي او جون آيا او، قولدان تشىگور ادر؟ ائنانمېرام. ^{۱۰} ائندى سترز ده، سئزه امر اولونان هر شىي ييرئنه يتشرىندان سورنا دىئن: "بئر دىئرسىز قوللاريق، چونكى او ائشلىرى اتمىشىك كى، ائمكلرى بئزه واجېبدئر."

اون جوذاملىينين شفاسى

^{۱۱} اورشائىمه گىدنده عئسا سامىرە ائله جىلىشىن آراسىينداكى سرحدىن كچىردى. ^{۱۲} بئر كىنده گىرون زامان اون نفر جوذاملى كىشى اونون قاباغينا چىخىب، او زىللە دوردولار. ^{۱۳} و او جا سىلە ددلئر: "عئسا، آغا! بئزه يازىغىن گلسىن."

^{۱۴} عئسا اونلارى گۈرئنده ددی: "گىدىن، او زونزو كاھىنلەر گۈرئىدىن." و يولدا ائنك جوذامدان تمىزلەندىلئر. ^{۱۵} اونلاردان بئرى صاغالدىيغىنى گۈرئنده او جا سىلە تارىيما حمد اده-اده قايىيتىدى ^{۱۶} و او زو-اوستە عنسانىن آياقلارينا دوشوب، اوندان تشىگور اتدى؛ بو آدام سامىرەنى ائنى.

چىكىدىي زامان، گۈزلرئىنى قالدىريپ او زاقدا ائبراهىمى و اونون قوجا جاغىندا ائلعازرى گۈرددو. ^{۲۴} وارلى آدام باغىرىپ ددى: "اى ائبراهىم آتا! منه رحمئن گلسىن. ائلعازرى گۈندر، بارماغانين او جونو سودا ائسلاتسىن و متىم دئلىمى سرئىنلىشىن، چونكى بو آللوودا عذاب چكىرم."

^{۲۵} لاكتىن ائبراهىم ددى: "اوغول، يادىينا سال كى، سىن اوز حياتىندا ياخشىلىق پايسىنى آلدىن. حال بو كى، ائلعازر پىسلەتك پايسىنى آلدى. ائندى او تىلى تاپىر، آما سىن عذاب چكىرسن. ^{۲۶} بوندان علاوه، سىزنىلە بىزئم آرامىزدا بئويك بئر اوچوروم قويولوب كى، بورادان سئىن طرفه كچمك ائستەينلر، كچە بىلمىتلر. إلهجه ده اورادان بئر ئىمپارىز كچە بىلمىتلر."

^{۲۷} وارلى آدام ددى: "اگر بىلە دئر، يالواريرام اي آتا! اونو آتامىن اوئئە گۈندرەسىن. ^{۲۸} چونكى متىم بش قارداشىم وار، قوى اونلارى خىردار اتسىن كى، مبادا بو عذاب يرئنه گلسىتلەر"

^{۲۹} ائبراهىم اونا ددى: "اونلارين يانىندا موتنا و پىغمېرلەر وار، قوى اونلارا قولاق آسىسىنلار." ^{۳۰} وارلى آدام ددى: "خىر، ائبراهىم آتا! اگر اولمۇشلىرن بئرى اونلارين يانىندا گىتسە، تؤوبە ادرلر."

^{۳۱} آما ائبراهىم اونا ددى: "اگر موسا يا و پىغمېرلەر قولاق آسمىرلار، اولولىرن بئرى دئر ئىلسە بله، ائنانمازلار."

آرىقىق تعلمەلەر

(مئا ۱۸:۶-۷، مرقوس ۴۲:۹)

۱۷ عئسا شاگىردىلەنە ددى: "مومكىن دىئل كى، ائنسانلارى بودرەدن شىلەر كالمەسىن. آما واى او آدامىن حالىينا كى، بونلار اونون واسىطەسى ائلە گلئر. ^۲ بو ياخشى او اولاردى كى، بويىنۇنا بئر دىئرمان

گوندە ده بله اولاجاق.^{۳۱} او گوندە، اۇزۇ داماد، لاکىن آشىياسى إوئىن ائچىندە اولان آدام اوپلارى گۇئىتۈرمك اوچۇن آشاغى ئىنمەسىن. إلهجه ده زەمىنە اولان گىرى دۇنىمەسىن.^{۳۲} لەلەپەن آرودىپىنى خاطىرلابىن.^{۳۳} ھەر كس جانىنى حىفظ ئەتمەھە چالىشسا، اوپۇ ئاشەجك. و ھەر كىشم جانىنى ئىتشىرسە، اوپۇ حىفظ ئەدەجك.^{۳۴} سېئە دېئىم: او گىچە بىش ياتاقدا ئائىكى نفر اولاجاق؛ بىشى گۇئىتۈرۈلەجك، و بىشىسى قالاجاق.^{۳۵} آل دېئىمانى چىكى ئائىكى آرود اولاجاق؛ بىشى گۇئىتۈرۈلەجك و بىشىسى قالاجاق.^{۳۶} زەمىنە ئائىكى نفر اولاجاق؛ بىشى گۇئىتۈرۈلەجك و بىشىسى قالاجاق.^{۳۷} شاگىتلەر عىسايا جاواب و رئىب دەئىرە: «ھارادا اولاجاق، يارب؟» عئسما اوپلاردا ددى: «لش ھارادا اوپلسا، كركىسلە دە اورايىا يېغىلەلەر.»

اىصرار ادن آروداين مىلى

بىشى دە عئسما اوپلارا بىش مىل چىكدى كى، گۇرۇسىدىش نىجه هە زامان ھەچ يورولمادان دوعا اتملى دېئىر. و ددى:
۱ بىش شەھىدە بىش حاڪىم وار ائىدى كى،
نه تارىيدان قورخارادى، نە دە آداملاردا ان اوتنارادى.^{۳۸} الە هەمئىن شەھىدە بىش دول آرود دا وار ائىدى كى، دائم اوپۇن يانىنما گلېش دېئىرى: «داسواچى اولىدۇغۇم آدامدان مىتم حاقيقىمى آل.»

۴ حاڪىم بىش مودەت بو ائشى ائستىمەدى. آما نەھايت اۋىزأۋۇزونە ددى: «گىرچى من نە تارىيدان قورخورام نە دە آداملاردا ان اوتنىرام،^{۳۹} بو آرود منه چوخ زحمت ورئى. اوپۇن حاقيقىنى آلىم كى، بىش داها گلېش باشىمى آغرىتىماسىن:»
۵ و رب ددى: «عەدىلتىسىز حاڪىمئىن نە دەدىئىنى اشىدىئىن.^{۴۰} مەگر تارى اۋىز سىچىدىكلىرىنى، گىچە گوندوز اوپۇ ئىمدادا چاغىريانلارىن دادىبا چاتماز؟ مەگر اوپلار اوچۇن چوخ يوبادار؟

۱۷ عئسما بونو گۇئىرۇب سوروشدو: «مەگر جۇذا مدان تىمىز اوپلارلار اوپۇن نفر دېتىلدەلر؟ بىس قالان دوقۇز نفر هارادادىر؟!^{۴۱} آيا بىر قىرىدىن باشقۇا ھې بىرى تاپىلمادى كى، قايدىيەپ تارىيَا حەمد اتسىن؟^{۴۲} و او آداما ددى: «دور گەت؛ ئەمماينى سىنى خىلاص اتدى.»

تارىينىن پادشاھلىغىنین گلمەسى

(مەتا ۴۱-۳۷، ۲۸-۲۳: ۲۴)

۲۰ او زامان كى، فرئىسلىر تارىينىن پادشاھلىغىنин نە زامان گلەجەبىي بارەدە سوروشدولار، عئسما اوپلاردا جاواب و رئىب ددى: «تارىينىن پادشاھلىغى الە بىش شەكتىلە گلەمىز كى، گۆزەلە گۇرۇلە بىللىشىن.^{۴۳} و آدامالار دا دەمەھەجكلىر كى، «باخ، بورادادىر» و يې «اورادادىر». چۈنكى تارىينىن پادشاھلىغى سەتىئىن آراپىزىدەدەر.»

۲۲ و شاگىتلەر ددى: «الە گۈنلەر گلەجك كى، اىنسان اوغلۇنون گونلەئىنەن بىتىنى گۇرمەك ائستىيەجكىسىشىز، آما گۇرمە يەجكىسىشىز.

۲۳ و سېزە دئىيەجكلىر «باخ، بورادادىر» و يې «اورادادىر». اونلارلا گەتكەمەيشىن و اوپلارىن داللارينا دا دوشىمەيشن!^{۴۴} چۈنكى شىمشىك گۇيىون بىش طرفىتىن چاھىب او بىشى طرفىتىن قدر نىجه شاخىر، اىنسان اوغلۇ دا اۋۇز گونوندە الە اولاجاق.^{۴۵} آما اولجە گىركەتىر كى، او، چوخ عذاب چىكسىن و بو نىتەل طرفىتىن رە اولۇنسون.^{۴۶} نۇحون گونلەئىنەن نىجه اولىدۇ، اىنسان اوغلۇنون گونلەئىنەدە دە الە اولاجاق.

۲۷ نۇحون گەمئىيە گىردىيى كىنە قدر، اىنسانلار يېئىردىئىرلەر، ائچىردىئىرلەر، آرود آلىرىدىلار، ارە گىدەرىدىئىرلەر. سونرا او بؤيووك سل گلىش، ھامىسىنى محو اتدى.^{۴۷} لەلەپەن گونلەئىنەدە دە بلە اولىدۇ، اىنسانلار يېئىردىئىرلەر، ائچىردىئىرلەر، آلىرىدىلار، ساتىرىدىلار، آكىردىئىرلەر، تېتىكىردىئىرلەر.^{۴۸} لاکىن لەلەپەن سودومدان چىخىدىيە گون، گۇيىدىن اود و گوگورد ياغدى و ھامىسىنى محو اتدى.^{۴۹} اىنسان اوغلۇنون ظەھور ادەجەبىي

تارینین پادشاهلیغینی کۆرپە بئر اوشاق کئمى قبول اتمسە، اورايا اصلا گىرە بىلمىز».»

وارليليق و ابدي حيات

(مئا ۱۹: ۱۶-۳۰، مرقوس ۱۰: ۱۷-۳۱)

^{۱۸} رېيسلەدن بىرى عىشادان سوروشوب ددى: «ياخشى اوستاد! نه ادئم كى، ابدى حىياتى مثار ئاليم؟»

^{۱۹} عىسا اوينا ددى: «نه اوچون منى ياخشى چاغىريرسان؟ واحند تاريدان باشقما هەج كىس ياخشى دىيل.» ^{۲۰} احکامى بىتلەرسىن؛ زىنا اتمە، قتل اتمە، اوغۇرلۇق اتمە، يالاندان شەhadat ورمه، آتا و آنانا حؤرمەت ات».*

^{۲۱} آدام ددى: «بۇنلارين ھاميسىنىنا اوشاقلىغىمدان عمل ادئم».*

^{۲۲} عىسا، بونو اشىدن واخت اوينا ددى: «داها بئر زادىن اسكىكىدىر، نېيشن وارسا، سات، مۇحتاج آدامالارا ور و گۈيىدە خىزىن اولاچاق. سونرا مىتم دالىمجا گل.»

^{۲۳} آدام بۇ سۈزۈلرى اشىدن واخت قىمكىن اوولدو چونكى چوخ وارلى ائىدى. ^{۲۴} عىسا اوئۇن قىمكىن اوولدوغۇنۇ گۈزىنە ددى: «وارلى اولانلار تارىينىن پادشاهلېغىنە چەتنىڭىلە گىڭىزىلر!» ^{۲۵} چونكى دوهئىن ائىنە دېشىئىن دەچمەسى، وارلى آدامىن تارىينى پادشاهلېغىنە گىڭىزەستىندىن داها آساندیر.»

^{۲۶} بۇ سۈزۈلرى اشىندىلر دىئلر: «بس كەم نىچىت تاپا بىتلار؟»

^{۲۷} عىسا ددى: «ائنسانلار اوچون قىرى مومكۇن اولان ائشلر، تارى اوچون مومكۇنلور.»

^{۲۸} او زامان پطروس ددى: «باخ، بىئز ھە شيىي آتىب سىئىن دالىنجا گلەمىشىك.»

^{۲۹} عىسا اوئىلارا ددى: «دوغروسو سىئە دىئرم؛ الە بىئر آدام يوخدۇر كى، تارىينىن پادشاهلېغى اوچون ئوئىنى ياخىدا آروادىنى،

^۸ سىئە دىئرم كى، اونلارين دادىنا تىزىكەل چاتاچاق. لاكتىن ائنسان اوغلو، گەلدىئى زامان، آيا يې اوزوندە ائمان تاپا جاقدىر؟»

فرئىسى و باج بىغان آدامىن مثلى

^۹ عىسا اۇزلىرىش صالح آداملار اولدوغۇنا بل باغلابىان و آىرى آدامالارا حقارتالە باخان بعضىلىرى اوچون دە بىئر مثل چىكىدى:

^{۱۰} «ائىكى نفر دوعا اتمك اوچون معىدە گەردىئلر؛ بىرئىسى فرئىسى و او بىرئىسى باج بىغان ائىدى. ^{۱۱} فرئىسى آياق اوستە دوروب اۋۇزىزونە بلە دوعا ادئرىدى: «اي تارى! سەن شوکور ادئرم كى، اۆزگە آدامالار كىمى تالان ادن، حاقسىز، زىنالاكار، يادابو باج بىغان آدام كىمى دىئلم. ^{۱۲} ھەفەدە ئائىكى دەفە اوروج توتورام و قازاندىغىمەن اوندا بىرئىنى ورئىم.»

^{۱۳} آما باج بىغان آدام اۋازىقىدا دوروب گۈزلىرىنى گۈيە قالدىرىماغا بلە جىسارت اتىمەرىدى. لاكتىن سىئە سىئە دۇيىوب دىئردى: «اي تىپاى! من گوناهكارا رەحم ات.»

^{۱۴} سىئە دىئرم كى، فرئىسى يوخ، باج بىغان آدام تارىينىن گۈزىنە تمىزە چىخىب ئوئىنە گەنلىدى. چونكى اۋۇزىنۇ اوچالىدان ھەر كىس آلچالاچاق، لاكتىن اۋۇزىنۇ آلچالىدان آدام اوچالىلا جاقدىر.»

عىسا كىچىڭ اوشاقلارا برکت ورئر (مئا ۱۰: ۱۳-۱۵، مرقوس ۱۰: ۱۳-۱۶)

^{۱۵} كىچىڭ اوشاقلارى عىسائىن يانىنىغا كىتىردىلر كى، او، اونلارا ال قويىسون. آما شاگىردىلر بونو گۈرن واخت اوئىلارا آجىقلاندىلار.

^{۱۶} آما عىسا اوئىلارى يانىنى چاغىرير بى ددى: «قويۇن اوشاقلار مىتم يانىما گلەنىڭلە! اوئىلارا مانع اولمايىن. چونكى تارىينىن پادشاهلېغى بلەرئىنكىنىڭلەر. ^{۱۷} دوغروسو سىئە دىئرم؛ كىم

۴۲ عئسا اوينا ددى: «گۈزىرئىن گۈرسون.
ائمانين سىنى صاغالىتدى.»
۴۳ او آندا آدامىن گۈزىرى آچىلىدى و او،
تارىيما شوکور ادەـادە عئسانىن دالىنجا گىدى.
بۇنۇ گۈرن بۇتون خالق تارىيما حمد و ثنا اتدى.

عىسى و زىگا

۱۹ عئسا ارئھاييا گىرېب اونون
اچىندىن كېچىرىدى. ۲ اورادا زىگا
آدلى بىئر كىشى وار ائدى. زىگا باج يىغانلارين
ريئىسى و وارلى بىئر آدام ائدى. ۳ عئسانىن
كىشم اولدوغۇنۇ گۈرمك ائستېيىردى؛ لاكىن
بويو قىيسا اولدوغو اوچۇن جاماماعاتىن
چوخلوغوندان گۈرە بىئمئىرىدى. ۴ زىگا عئسانى
گۈرمك اوچۇن ائرهەلئىيە قاچىب بىئر انجىز
آغاچىينا چىخىدى، چونكى عئسا اورادان
كېچە جىك ائدى. ۵ عئسا او يىرە چاتاندا
يۇخارىي باخىب اونو گۈردو و اونا ددى: «زىگا!
تىز آشاغى دوش، چونكى بو گون من سىئىن
اوئىنده قالمالىي يام.» ۶ زىگا تىز آشاغى دوشوب
شادىلقا عئسانى قبول اتدى. ۷ بۇنۇ گۈرنلىرىن
هامىسى دېئىش بىئردىلەر: «گىدېب گوناھكار
بىئر آدامىن اوئىنده قوناق اولوب!»
۸ آما زىگا آياغا قالخىب رېد ددى: «باخ، آغا!
وارـدۇـلـتـمـئـن يارىسيـنى مـؤـحتـاجـلـارـا وـرـهـرمـ وـ
كـئـمـدـن حـاقـسـىـزـلـيـقـلاـ آـلمـىـشـامـ، اوـنا دـئـرـدـ قـاتـ
قـاـيـتـارـاـرـامـ.»
۹ عئسا اوينا ددى: «بو گون بو اوه نىجات گلېش،
اونا گۈرە كى، بو آدام دا اثىراھەمەن اوغلودور.
۱۰ چونكى انسان اوغلۇ گلېش كى، اتىمىش
اولانلارى آختارىپ اونلارا نىجات ورسىئن.»

اون قنطرىين مثلى

(مئا ۱۴:۲۵-۳۰)

۱۱ اونلار بى شىرىي اشىندىن واخت، عئسا بىئر
مثلى دە علاوه اتدى؛ او سىبىدەن كى، اورشىلەمە
ياخىن ائدى و اونلار الله دوشۇنۇر دولر كى،

قارداشلارىنى يا دا آتاـآناسىنى و يا اوشاقلارىنى
آتمىش اولسىن، ۳۰ و بۇ زاماندا دها آرتىق و
گله جىك عصرىدە دە ابدى حىاتى آلماسىن».»

عئسا، اولوب دئرئەلەجە يىنى گىئنە خبر ورئى
(مئا ۱۷:۲۰، ۱۹:۲۰، مرقوس ۱۰: ۳۲-۳۴)

۳۱ عئسا اوئىنكى شاگىردىنى يانىنا
چاغىرىپ اونلارا ددى: «باخىن، بىئر اورشىلەمە
چىخىرىق و ائنسان اوغلۇ اوچۇن پىغمېرىلر
واسىنطەسەنلە نەمل يازىلىپ، ھامىسى يىئىنە
يتىئەلەجك. ۳۲ او، قىرىپەھۇدلىرىن الشە
تىسلەم ادەلەجك. اونلار اونو ائستەزا ادەجكلىر
و اونو تەحقىر ادئب اوزونە توپورەجكلىر.
۳۳ اونا شالاـق ووروب اولدوـرەجـكـلـارـ. لـاكـنـ
اوچۇنحو گون او، دئرئەلەجـكـ.»

۳۴ شاگىردىلر بى سۈزۈلەن ھەج بىئر شى باشا
دوشىمە دەئلر؛ بى سۆزۈل اونلارى اوچۇن اۇرتۇلۇ
ائدى و دېتىلىرى آنلامادىلار.

عئسا كور بىئر آدامىن گۈزىرئىنى أچىپ
(مئا ۲۹:۲۰، ۳۴:۲۹، مرقوس ۱۰: ۴۶-۵۲)

۳۵ عئسا ارئھاييا ياخىنلاشدىيغى زامان،
بىئر كور يول قىراغىندا اوتسوروب يولچولوق
ادىرىدى. ۳۶ يانىندان چوخلۇ آدامىن كچدىئىنى
اشىندىنە سوروشدو: «بو نەدئىر؟»

۳۷ اونا دەئلر كى، ناصىرەلى عئسا بورادان
كچىر. ۳۸ او واخت كور آدام قىشقىردى:
«داوود اوغلۇ عئسا، منه يازىغىن گلسىن.»

۳۹ قاباقدا گىدلەر اونا آجىقلانىپ ساكت
اتمە يە چالىشىدیلار، لاكىن او، داهما بىرك
قىشقىردى: «داوود اوغلۇ عئسا، منه يازىغىن
گلسىن.»

۴۰ عئسا دايابىن امر اتدى كى، اونو يانىنا
كىشىشىنلەر. كور آدام ياخىنلاشىنداندا عئسا اوندان
سوروشدو: «۴۱ نە ائستەيىرسىن كى، سەنە دەئم؟»
كور آدام ددى: «يىارب، گۈزىرئىم گىئنە
گۈرسون.»

^{۲۵} اونلار اوна ددئلر: «آغا! اونون آرتىق اوون چىكىسى وار!»
^{۲۶} «سېزه دىئم كى، كىمده وارسا، اوナ داها چوخ ورئەجك، لاكتىن كىمده يوخسا، الشندە اولان دا اوندان آليناجاقدىر. ^{۲۷} مىتىم اوستىرئىنە پادشاھ اولماماغىمى ئىستەين دوشىمنلىئىمى گىڭىرىن و گۈزۈمۇن قاباگىندا قىلىنجىدان كچىردىن!»

عىسانىن اورشىلەمە گىڭىرىنى

(مئا ۲۱، ۱۱-۱۱، مرقوس ۱۱-۱۱، ۱۹-۱۲:۱۲)

^{۲۸} عىشا، بونلارى دئىنندىن سونرا، قاباقدا يىئىتىپ اورشىلەمە طرف گىتدى.
^{۲۹} زىتون داغى آدلاتان داغىن آتەيىندەكى بىيت فاجى و بىت عنىيا ياخىنلاشاندا شاگىردىلرنىن ائتكىشىنى گۈنۈرئىب، ^{۳۰} ددى: «قاباقدا اولان كىنە گىدىن، اورايما گىردىئىتىز زامان باغلاتىميس بىر سىپا تاپارسىنىز كى، ائندىئى كىمەتى هەج كىس اونا مىتمەيىت. اوно آچىپ گىڭىرىن. ^{۳۱} اگر كىمسە سىزىن سورۇشسا كى، «بە اوچون سىپانى آچىرسىنىز؟»، اوナ بله دىئن: «رېئىن * بونا احىتىاجى وار.»

^{۳۲} گۈنۈرئىلن لر گىدئب ھر شىي عىسانىن ددىئى كىمە تاپدىيلار. ^{۳۳} سىپانى آچان واخت، اوئونون صاحبىلىرى اونلارا ددئلر: «سىپانى نە اوچون آچىرسىنىز؟»

^{۳۴} شاگىردىلر جاواب وردىلر: «بو سىپا رىبە لازىمدىر.»

^{۳۵} سىپانى عىسانىن يانىنا گىتىرىدىلر و پالنارلارىنى سىپانىن بىلەن سرئىب عىسانى اوナ مىندىرىدىلر. ^{۳۶} و عىشا يولدا گىندىدە، آداملار پالنارلارىنى يولا سرئىدىلر.

^{۳۷} زىتون داغىنinin آتەيىنە ياخىنلاشاندا

تارىينين پادشاھلىيغى او ساعات ظاھىر اولاجاق. ^{۱۲} ددى: «اصىنلزىدە بىر آدام اوزاق مملکەنە گىدى كى، اۋزو اوچون پادشاھلىق الە گىتىرىپ قايدىسىن. ^{۱۳} بىلەجە قوللارىندان اوئىنلىقى ئەنچىرىپ قايدىسىن. ^{۱۴} لاكتىن اوئون هموطنلىرى اوئندان سالىن. ^{۱۵} ائتكىشىنى ئەنچىرىپ قايدىسىن. ^{۱۶} نىفەر ئەتىرىدىلر و اوئون دالىنجا الجەنلر كۈنۈرئىب ددئلر: «ئىستەمئىك كى، بو آدام بىزە پادشاھلىق اتىشىن.»

^{۱۵} آدام، پادشاھلىيغى الە گىتىرىپ قايدىاندان سونرا، پول وردىئى قوللارى يانىنا چاگىرىتىدى كى، كىمئىن نە قازاندىيغىنى بىللىشىن. ^{۱۶} بىرئىنجىسى كەلېب ددى: «آغا، سىن چىكى داها اوئىن چىكى قازانىپ.»

^{۱۷} آدام اوئىن ددى: «آفرىئىن، ياخشى قولوم! لاب كىچىڭ بىر اىشىدە ضادىق اوللۇغۇن اوچون اوئون شەھەر حاكىم اول.»

^{۱۸} ائتكىنجىسى كەلېب ددى: «آغا! سىن چىكى چىكى گىتىرىپ.»

^{۱۹} بونا داد ددى: «سەن دە بىش شەھەر حاكىم اول.»

^{۲۰} و او بىرى دە كەلېب ددى: «آغا بۇ دا سىن چىكى، اوئون دىسمالا بوكوب ساخالادىم، ^{۲۱} چونكى بىر آدام اوللۇغۇن اوچون سىن دەن قورخوردۇم؛ اۋزۇن قويىمادىيغىنى گۈتۈرنىن و اۋزۇن اكمەدئىئىنى بىچىنسىن.»

^{۲۲} آغاگىسى اوئىن ددى: «اي پىش قول! سىنى اۋز سۆزۈنلە مەحکوم ادەجەيم. سەن بىللىرىدىن كى، من بىر آدامام، اۋزۇم قويىمادىيغىمى گۈتۈرنەن، اۋزۇم اكمەدئىئىمى بىچەنم ^{۲۳} بىس نە اوچون مىتم پولومو صىرافلاردا ورمەدەن كى، قايدىتىغىم زامان اوئۇ منفعتىلە گرى آليم؟!» ^{۲۴} و اورادا اولانلارا بويوردو: «چىكىشىنى اوئندان آلين و اوئىن چىكىسى اولانا ورئىن!»

اعیانلاری اونو هلاک اتمه يه فور رصت آختارير ديلار. ۴۸ لاتئن نه اده جكلىئنى بىلمىردىلر. چونكى بوتون خالق اشتىاقلا اونا قوقلاق آسىرىدى.

عئانپىن صلاحىتى

(٢٣-٢٧، مِنْ قُوسٍ) ٢١: ١١

۲- عئسا، معبدده تعالم ورئب
ائنجلشن خوش خبرئني وردئي
گونلرئن بيرئنده، باش کاهنشن و دئن
عالملاري، آغساقالالارا بشلنکده ياخينلاشيب،
۲ اوナ ددئلر: «بئره ده گورك، سين بو اشلاري
نه ائقتىدارلارا ادئرسىن؟ بو ائقتىدارى سنه كىم
و، دى، ؟»

۳ عثّا جوابیندا اونلارا ددی: «منش م ده سئزدن بئر سو آلیم وار. منه دىئن؛ ۴ يحيانين تعمدىگى كؤيدن ائدى، يوخسا ائنسانلاردان؟» ۵ اونلار اوز آرارلاريندا فشكىره شېب دىشدەلر: «اگر كؤيدن» دىشك، اوندا دئىيەجك؛ «نه اوچون اونا ائنامدۇيىز؟» ۶ لاكن اگر ائنسانلاردان» دىشك، بوتون خالق بىزى داشا باساجاق. چونكى خالق يحيانين پىغمىرى اولدۇغۇنا ائتىنير، ۷ و جاواب وردەلر: «هارادان اولىلەدە غۇنە يېلىمەت ئىك؟»

^۸ عئسا اونلارا ددى: «من ده سئزه دمئرم
كى، بو ائشلىرى هانسى ائقىتىدارلا گۈرۈم».»

قدّار باغبانلار يىن مىلى

(متا: ۲۱، ۳۳-۴۶، مقوس: ۱۲-۱۲)

سوونرا خالقالا بله بئر مثلی نقل اتمه يه باشلادي: «بئر آدام او زوم باغى اكدى و باغى باغانلارا ائچجارا يە و رئىب، او زون بئر مودت اوچون او زگە بئر مملكته گتارى. ۱۰ مەھصول زامانى باغانلارين يانينا بئر قول گۈندىرى كى، باغىن مەھصولوندان او نون پايىنى ورسىتلە.

شاگردلرئندن چوخلارى گۈردوكلرى بوتون
مۇجۇزلهر اوچون سوئىش، گور سىلە تارىيَا
حمد و شنا اتمىيە باشلايدىلار. ۳۸ دېرىڭىلر:
«ربئن آدیندا گلن پادشاه موبارك اولسون.
گۈريلرەد امئىن-آمانلىق و لاب اوجالاردا عىزىز
اولسون».*

٣٩ فرئستلردن بعضی خالقین ائچئندن

اونا ددثلار: «اوستاد، شاگىردىلرئه بىر آجىقلان». ٤٠ عئسا جاوابىيندا اونلارا ددى: «سېزە دىيئرمكى، اگر اونلار ساڭت اوسلالار، داشلار دىلە گله چىكلەر». ٤١

عئسا اور شلئم اوچون آغلائير

۴۱ شهره یاخینلاشدیغی زامان عشا اونا با خیب شهر اوچون آغلادی. ۴۲ و ددی: «آ، کاشکی سن بو گونوندۀ امئن-آمالیگینا باعثت اولان شیلری بئلسه يدئن! آما بونلار حله لئك سینئن گۆزلرئندن گئزلى دتر. ۴۳ چونكى سىنى الە گونلار گۈزلەيئر كى، دوشمنلرئىن سىنى سىنگىلرلە احاطە ادئب، موحاصىنە يە آلاجاقلار و هر يىردىن سىخىشىدراجاقلار ۴۴ سىنى و ائچىندە كى اوشاقلارىنى يىرلە بىش اده جىكلەر، سىنئن ائچىندە داشى داش اوستە قويىماياجاقلار، چونكى تارىينىن سىنئن كۆمە يىنه گەلدىئى زامانى درك اتمەدئن.»

عئسا آليش - ورئش ادنلىرى معىددەن قۇووور

(متا:۲۱، ۱۷-۱۲:۱۱، مقوس، ۱۹-۱۵:۱۱)

٢٢-١٢:٢

۴۵ عنسا معبده گثرب اورادا آلیش-و روئش
ادنلری قومانغا باشلاشدی. ۴۶ و اونلارا ددی:
[یازیلیب کی، منئم اوئم دوعا اوی دئر. آما
سین: اونه اوغولار بیه و استینا دۇندار، تىستىتىن].

۴۷ عئسا هر گون معبدده تعالم و رئردى.
باش كاهئنلر، دئن عالئملىرى، و خالقين

اتىئنلر. ^{۲۱} اونلار عىسادان سوروشدولار: «اوستاد! بىز بىلشىك كى، سىن دوغرو اولانى دىئب تىلىم ورئىسىن و آداملارىن آراسىنىدا فرق قوييمورسان. آنجاق تارىينىن يولۇنۇ دوغرولوقلا اوپيردئىسىن. ^{۲۲} آيا قىصره باج ورمك بىزه جاڭىدئىر ياخىچى؟» ^{۲۳} عىسا اونلارين حىليلەسىنى باشا دوشوب ددى: ^{۲۴} «منه بىش دئنار گۈرسەدئىن؛ اونون اوستوندە اولان صورت و يازى كىمئىنلەر؟» ^{۲۵} عىسا اونلاردا ددى: «قىصرىئىن». ^{۲۶} قىصره، تارىينىكىي تارىيا ورئىن». اونلار جاواب وردئىلر: «قىصرىئىن..» اونلار خالقىن حوضوروندا عىسائى سۆز اوستە توتا بىلمەدئار و جاوابىنidan تعجىب ادېب سىلىئىنى كىسىلەر.

قىياتت حاقيىندا سوآل

(مئا ۲۷-۲۲:۲۲، مرفقس ۱۲:۲۲-۲۳، ۳۳-۲۲:۲۲)

^{۲۷} اۇلومدن سونرا دىرئىلەم اولمادىيغىنى دئىن صادوقلىرىدۇن بعثتلىرى گلشب اوندان سوروشدولار: ^{۲۸} «اوستاد! موسا بىتىم اوچۇن يازىپ كىي، اگر بىش آدامىن اولى قارداشى ئۆلسە و اونون اوشاغى اولماسا، صاغ قالان قارداش اونون دولۇنۇ آلىپ، اولن قارداشىنى نىتىل يىتشىرىشىن. ^{۲۹} يىدى قارداش وار اندى؛ بىرىنچىسى بىش آرواد آلدى و او شاقىسىز اۇلدۇ. ^{۳۰} ائكىنچىسى او آروادى آلدى و او دا او شاقىسىز اۇلدۇ. ^{۳۱} اوچونجىسو ده اونو آلدى؛ و بىله جە يىدىسى ده او شاقىلارى او لمايىب اۇلدۇلار. ^{۳۲} ھامىسىنдан سونرا آرواد دا اۇلدۇ. ^{۳۳} بونا گۈرە اۇلولور دىرئىلەدە آرواد اونلاردان ھانسىنىن آروادى او لاچاق؟ چونكى او، يىدىئىشىن دە آروادى اولوب.»

^{۳۴} عىسا جاوابىندا اونلاردا ددى: «بو عالمئىن ائنسانلارى آرواد آلىلار، آره گەدئىلر؛ ^{۳۵} لاكتىن

لاكتىن باغبانلار قولو دؤيىوب الى-بوش يوللا迪لار. ^{۱۱} داها آيرى بىش قول گۈنۈردى؛ آما اونلار بونو دا دؤيىوب حۇرمىتىز اندىلر و الى-بوش قايتاردىلار. ^{۱۲} اوچونجو قولو دا گۈنۈردى؛ آما اونلار اونو دا يازالايب قودولار. ^{۱۳} او زامان اوزوم باغىن صاحىنى ددى: «نه ادئم؟ قوى اوز سوگىنى اوغلۇمۇ گۈنۈردىم. بلکە اونو گۈرنەدە حۇرمەت إدرىل.» ^{۱۴} لاكتىن باغبانلار اونو گۈرۈن واخت، آراalarىندا بىله ددىلر: «وارئىت بودور! گلشن اونو اولدورك كى، مىرات بىزه قالسىن.» ^{۱۵} و اونو باغدان اشىيە آتىب اولدوردولر. ائندى اوزوم باغىنин صاحىنى اونلارا نە اده جىك؟ ^{۱۶} كەلەجىك، بىو باغبانلارى هلاك ادېب، باغى اوزىگە باغبانلارا ورجه جىكىدىر. بونو اشىدىن خالق ددى: «قوى بىله اصلا باش ورمەسەن.» ^{۱۷} عىسا اونلاردا باخىب ددى: «يس بىيازى نە دىكىدۇر؟

«بنالارين رە اتدىكلرى داش كۈچۈن باشى اولدو.» *

^{۱۸} بو داشىن اوستونه يىخىلان هر كىس پارچالانا جاق، لاكتىن او، كىمئىن اوستونه دوشىسە، اونو ازەجىك. ^{۱۹} دئن عالىملارى و باش كاھىنلەر بىش يول آخىتاردىلار كى، الە او آندا اونو توتسونلا. لاكتىن خالقىدان قورخدۇلار، چونكى باشا دوشىدۇل كى، بىو مىڭى اونلارين بارەستىدە دىئب.

قىصرىئىن باج ورمك

(مئا ۱۳:۱۲، ۱۲:۲۲، مرفقس ۱۲:۱۳-۱۷)

^{۲۰} اونلار عىسائى گودوب اۋىزلىنى صالح آداملار كىمى گۈرسەدەن بىش نېچە جاسوسىن گۈنۈردىلر كى، اونو سۆز اوستە توتوب، بىله جە والىنىن حؤكم و ائقتىدارينا تىلىم

دول آروادین هدئیه‌سی
(مرقوس ۱۲:۴۱-۴۴)

۲۱ عئسا یوخاری باخیب، وارلى آداملارى گۈردو كى، ائغانە قوتوسونا هدئیه‌لەنى آتىرىدىلار. ۲ و كاسىب بىش دول آروادى دا گۈردو كى، او رايما ائكى قارا پول قويور. ۳ و ددى: «دۇغۇرسونو سىزە دېرىم؛ بىي يوخشۇل دول آرواد ھامىدان چوخ پول اتدى. ۴ چونكى اونلارين ھامىسى اۋز وارلارين آرتىقلىغىنيدان هدئىھە وردىلر، لاكتىن بىي آرواد كاسىبىلىغىنا باخىمایب، كچىنمىك اوچون ئىندە نە وار ائدى، وردى».

آخر زامانىن علامتلرى
(متا ۱:۲۴، مرقوس ۱۳:۵-۳)

۵ بعضى آداملار معبىئىن گۈزل داشلاريندان و هدئىھە لرلە بىز نىمئىش اولدوغۇندان سۆز ادن واخت، عئسا ددى: «إله گونلار گله جك كى، بورادا گۈردو يۈنۈز شىلەرن داش، داش اوستە قالمايا جاق، هەر شى محو اولا جاق».

۶ اونلار اوندان سوروشىدۇلار: «اوستاد! بى دەتكىرىئىن نە زامان اولا جاق؟ و بى شىلەرن باش ورمەسى واختىنин علامتى نە دەر؟»

۷ عئسا ددى: «دئقتلى اولون كى، سىزى آلداتماسىنلار. چونكى بىر چوخ خالارى مىتم آديملا گلڭىز دىيە جىكلەر «من» و «واخت ياخىندير». اونلارين دالىنجا گىتمە يىش. ۸ موحارىئەلر و ائقىتشاش بارىدە اشتىدىئىش زامان اورە يىنتىز اوزولمە سىن. چونكى بونلارين قاباقجا باش ورمەسى گىركىدىر، آنجاق آخر تىلشكەل گلەمزر».

۹ سونرا اونلارا ددى: «خالق خالقىن، دؤولت دؤولتىن ضىئىئە قالخاجاق؛ ۱۰ گوجلو

گله جك عالمه يتىشىمە يە و اولولىرىن دئرئىلمە يە لا يېت ساپىلانلار نە اولەئرلەر، نە دە آرە گىدرلىر. ۱۱ آرتىق اولە دە بىلەزلىر، چونكى مىلکلار كىمئى دېرىلر و قىشامت اوغوللارى اولدوقلارىندا، اونلار تارىينىن اوغوللارى دېرىلار. ۱۲ آما ئولولىنى دئرئىلەنى موسا دا آلولوان بوتا حاقيىنداكى روایتىدە گۈرسە دەر، او زامان كى، ربىي ائبراهىمئىن تارىيسى، ائسحاقىن تارىيسى، و يعقوبون تارىيسى چاغىرىرى. ۱۳ تارى ئولولىنى تارىيسى يوخ، دئرئىلەنى تارىيسى دىر. چونكى اونون يانىندا ھامى دئرى دەر».

۱۴ دئن عالىملىرىنىن بعضىسى دەتلەر: «اوستاد! گۈزل دەن». ۱۵ و داها اوندان بىر شى سوروشماغا جورعىت اتىمەدئلر. ۱۶ لاكىن عئسا اونلارا ددى: «نېچە دېرىلر كى، مائىچ داودوون اوغۇلدور؟ ۱۷ حال بى كى، داود داوزو، مزمۇلار كىتابىندا بىلە دېرىلر رىب مىتم رېتىم ددى:

۱۸ صاغىمدا اوتور،
۱۹ او زاماناجاق كى،
۲۰ من دوشمنلىرىنى آياقلارين آيتىنا قويوم.
۲۱ داود اوونو رب چاغىرىدىغينا گۈرە، او،
۲۲ نجه داودوون اوغۇل اولور؟!

۲۳ بوتون خالق بى سۆزلىر قولاق آسان واخت، عئسا اۋز شاگىرلەرنە ددى: «او دئن عالىملىرىنىن اۋزونۇزو گۈزلە يىش كى، اوزون پالتارلاردا گۈزمه يىي، مىدانلاردا سالام الماقى، كىئىسەلر دە باش كورسولرى و ضىئاافتىلر دە يوخارى يېلىرىدە اوتورماغى سوئرلر. ۲۴ اونلار دول آروادلارين اولرەنى او دورلار و رئاكارلىقلار اوزون-اوزون دوعالار دەئرلر. بى آداملارين جزاسى داها دا آغىر اولا جاق».

اولدوزلاردا علامتلر اولا جاقدىр، ير اوزوندە مىلتلر دەنئىن و شىپەلرئىن گورولتوسوندىن اىضىطراپ ائچىنده اولا جاقلار. ^{۲۶} ائسانلار قورخودان و دۇنيانىين باشىشىن گەلنلىرى گۈزىلمىكدىن هوشدان گەدەجىكلەر. چونكى گۇيىرلەرن قوردىتى اسىھىك. ^{۲۷} او زامان اونلار ائسان اوغلۇنۇن بولۇدلار ائچىنده قوردىت و بئۇيوك عئەرتەلە گەلدەيىنى گۇرەجىكلەر. ^{۲۸} بو اشىلر يېرىئەن يېتىشىمە يە باشلايان واخت، يوخارى باخىن و باشىنىزى قالدىرىن چونكى خىلاصىنىز باخىنيدىر.

^{۲۹} او نالارا بئىر مثل چىكىدى: «انجىھەر و بوتون آغا جىلارا باخىن. ^{۳۰} يارپاق آچاندا بونۇ گۇرۇرسۇنۇز و اۋۇزونۇزدىن بئىلەرىنىڭ كى، يايى آرتىق ياخىنيدىر. ^{۳۱} الهى جە دە، سىز بى شىلەن باش وردەيىنى گۆرنىدە، بىلەن كى، تارىيەن پادشاھىلىغى ياخىنيدىر. ^{۳۲} دوغۇرسۇنۇ سىزە دىرىم؛ بى شىلەن ھامىسى واقع اولمايىنجا بى نىڭلەنَ^{*} كچىب گەتمىيە جىكىدىر. ^{۳۳} گۇيى و ير كچىب گەدەجىك، لاكتىن مىتم سۈزلىئەن اصلا كچىب گەتمىيە جىكىدىر.

^{۳۴} دېقىلىلى اولون كى، اورەيىشىز قارىنقولولوق و كەلىنىشىكلە، بىو حىباتىن او موراتى ائلە آغىرلاشمىسىن و او گون، سىزە تىلە كىمى قىفلتن گلەمەسىن. ^{۳۵} چونكى او گون، ير اوزوندە ياشايالانلارين ھامىسىنىن اوستونە گەلە جىكىدىر. ^{۳۶} بۇنا گۇرە دە هەمىشە آيىق اولون و دوعا اىدىن كى، بوتون باش ورەجك بى شىلەردىن خىلاص اولماغا و ائسان اوغلۇنۇن حوضورونا چىخىماغا قودرتىنىز اولسۇن».

^{۳۷} عىشاسا گوندۇزلىر معىبدە تىعلمى ورئىدى، لاكتىن گەھەلرى اورادان چىخىب زىتون داغىيندا كچىردى. ^{۳۸} و بوتون خالق سحر تىزدىن اونون سۈزلىئىنى اشىتمىك اوچون اونون يانىتى، معىبدە گەلەردىلەر.

زىزىلەلر، موختىلف يېلىرىدە قىتلىقلار و بلالار دەشتلىي حادىشلەر و گۇيىدەن بئۇيوك علامتلر اولا جاق. ^{۱۲} آما بونلارىن ھامىسىندان قاباق، منئم آدىما گۇرە سىزە ال آتا جاقلار، سىزى توپوب عذاب ورەجىكلەر، كىتشىشلەر و زىئىدانلارا تىسلمى ادەجىكلەر، پادشاھلار و واللىر قاباغىنىآپارا جاقلار. ^{۱۳} و بو، سىزە شەhadat اوچون بىر فورىست اولا جاق. ^{۱۴} بونا گۇرە اورەيىشىز بىر بونا قرار ورئىن كى، نىجه جاواب ورمەيەن ئىزلىرىز اوچون قاباق جادان فىشكەرلى اولماياسىنىز. ^{۱۵} چونكى من اۋزوم سىزە ال بىر نىطق و حىكىمت ورەجەيم كى، سىزە ضىئىد دۇرانلارىن هېچ بىرى نە اونا ائراد توتا بىتلەنلىر، نە دە اونا ضىئىد دورا بىتلەنلىر. ^{۱۶} حتا، والىدەنلەرنىز، قارداشلارىنىز، قوھوملازىرىنىز، دۇستلارىنىز طرفىندان تىسلمى اولونا جاقسىزىز و سىزلىرىن بعپشىنى اۋلدۇرەجىكلەر ^{۱۷} و مىتم آدىما گۇرە هامى سىزىن ئىفترت ادەبىك. ^{۱۸} لاكتىن باشىنىزىدان بىر توک بىلە دوشىمە يە جىك. ^{۱۹} دۇزۇب دايامقاڭلا جانىنىزى خىلاص ادەجىكتىنىز.

^{۲۰} قوشۇنلارىن اورشىلىئى موحاصىرە اتدىئىنى گۇرۇن زامان بىلەن كى، اونون وئرلانىغىنىن واختى ياخىنلاشىبىدىر. ^{۲۱} او واخت، يەھودىيەدە اولانلار داغلارا قاچسىنلار؛ شهرەدە اولانلار اورادان چىخىسىنلار و اطرافدا اولانلار اورايانا گىرەمىسىنلار. ^{۲۲} چونكى بىو گونلار قىصاص گونلىرى دەر كى، بوتون يازىلار يېنىتىشىن. ^{۲۳} واي او گونلەر بۇ بىلە اولانلارىن و او شاق آمنىزدىن آروادلارىن حالىيى! چونكى بىو اولكەمەدە بئۇيوك فلاكت و بىو خالقىن ضىئىنە قىضب اولا جاقدىر. ^{۲۴} قىلىنج آغزىندا دوشەجىكلەر، بوتون خالقلار آراسىندا اسېر آپارىلا جاقلار و قىرىيەھوڈلەر ئەنلىك ئامام اولاناتا كىمى، اورشىلەم قىرىيەھوڈلەر طرفىندان پايمال اولا جاقدىر. ^{۲۵} گونشىدە، آيدا، و

۱۴ واخت یتئشندە عئسا اونائىكى حوارئسى

اڭلە بىر يerde سوفرەيە اوپىردو.

۱۵ او نىلارا ددى: «چوخ آززولامىشىدىم

كى، عذاب چىكمەدن قاباق بى پاسخا يىمەيىنى

سېئىشلە بىرلىككە يىيەم. ۱۶ چونكى سئەز

دىئرەم؛ تارىينىن پادشاھلىغىندا پاسخا تكىئىشە

يىشىمەيىنچە، من بىر داها اونو يىمەيە جەيم.»

۱۷ سونرا بىر پىئىلا گۇئىتۈرۈپ شوکور

اتدى و ددى: «بۇنۇ گۇئىتۈرۈن و آرانيزدا

بئۈلۈشۈرۈن. ۱۸ چونكى سئەز دىئرەم؛

تارىينىن پادشاھلىغى گىلمەيىنچە، او زومۇن

محصۇلۇندا ئىچمەيە جەيم.»

۱۹ سونرا چۈرەيى گۇئىتۈرۈپ و شوکور ادئب

پارچالادى و او نىلارا ورئب ددى: «بۇ مەتم

بىنەمەئىر كى، سئەن ئوچۇن فدا اولور. منى

خاطىرلاماق اوچۇن بۇنۇ يېرىئە يېئرئەن.»

۲۰ الەجە دە، آخىشام يىمەيىنندەن سونرا، پىيالانى

گۇئىتۈرۈپ ددى: «بۇ پىئىلا قانىمدا اولان جىدە

عەهدەئىر كى، سئەن ئوچۇن ئۆتىرى تۈكۈلۈر. ۲۱

باخىن، منه خيانىت ادەنئىن آلى منىم آشىملە

بىرلىككە سوپەرەدەئىر. ۲۲ ائنسان اوغلو دوغورۇدان

دا قاباقجادان موعىتىن اولمۇش يولدان گەدىر.

لاكىن واى او آدامىن حالىنا كى، ائنسان اوغلو

او نون واسطەتىسى ئالە تىلەم اولۇنور.»

۲۳ شاگىردىلر بىرىتىرەنندە سوروشىماغا

باشلايدىلار كى، او نىلاردا ئىنم بى ئاشى گۇرە

بىتلەر.

كىم بئويوكدور؟

۲۴ او نىلارىن آراسىندا بىر موباختە دوشىدو

كى، او نىلاردا ئىنم لەپ بئويوك سايىلەمالى دىرى.

۲۵ لاكىن عئسا او نىلارا ددى: «مئلىتلىرن

پادشاھلارى او نىلارىن اوستونە حۆكم سورورلىر

و بىر حۆكمدارلىق ادىنلە نعمت صاحبىتى دىشىش.

آما سئىز گىرك بلە او لمایا سىيىز. آرانيزدا لەپ

بئويوك او لان، لەپ كىچىنكى كىمى اولسۇن و

رينىشك ادن، خىدمەتكار كىمى اولسۇن. ۲۷ كىم

يهودا عئسيا خيانىت ادئر

مئا ۱:۲۶، ۱۵-۱۴، مرقوس ۱:۱۴، ۲-۱

۱۱-۱۰، يوحنا ۱۱: ۴۵-۴۳

۲۲

پاسخا دىئلن فطرى بايرامى

ياخىنلاشىرىدى.

۲ باش كاھنلى

و دىئن عالىملىرى عئسانى اولددورمك اوچۇن

بىر ي يول آختارىرىدىلار، چونكى خالقدان

قورخوردو لار. ۳ او زامان شيطان ائسكارى يوتلو

آدلانان يەھودانىن اورەيىنە گىئرىدى كى، او

اونائىكىردىن بىرى ائدى. ۴ و او گەدىپ باش

كاھنلىر و معبدئن موحاجەظلىقلىشىن رىشىسى اڭلە

دا نىشىدى كى، عئسانى او نىلارا نجه تىلەم

اتىشىن. ۵ او نىلار سوئىندىلار و او نا پول ورمە يە

راضى اولددولار؛ ۶ او دا سۆز وردى و بىر

فورصەت آختارىرىدى كى، جاماعات اولمادىغى

بىر يerde عئسانى او نىلارا تىلەم اتىشىن.

آخر شام

مئا ۱:۲۶، ۳۵-۱۷:۲۶، مرقوس ۱:۱۴، ۴۱-۱۲:۱۴

يوحنا ۱:۱۳، ۳۰-۲۱:۱۳، ۳۸-۳۶، ۴۱، قور ۲۵-۲۳:۱۱

۷ فطرى گونو گىلدى كى، او ندا پاسخا

قوزو سونو قوريان اتىمك واجتىب ائدى. ۸ عئسا،

پطروس و يوحنا ئىگۈندەئىب ددى: «گەدىن،

يمك اوچۇن بىزە پاسخا يىمەيىنى خاضىرلارىن.»

۹ او نىلار او نا دىتلەر: «هارادا ائستەيتىرسن خاضىرلىق

گۈرك؟» ۱۰ عئسا او نىلارا ددى: «باخىن، شەره

گەرىدەيىتىز زامان سەھنگلە سو داشىييان بىر

كىشى سئەزە راست گىله جك. او نون دالىنجا

گەدىن و او گىتن اوه گەرىئىن. ۱۱ و او اۋەن

صاحبىتە دىئن: «او سىتاد سىندە سوروشور:

قوناق او تاغىي هارادادىر كى، شاگىردىلە ئەمەلە بىر

يىرە پاسخا يىمەيىنى بىيەم؟» ۱۲ او سئەزە

بالاخانادا دۇشىمەش بئويوك بىر اوتاڭ

گۈرسەدە جك. او رادا خاضىرلىق گۈرون.»

۱۳ شاگىردىلر گەدىپ هەرىشى عئسانىن او نىلارا

دەئىنى كىمى تاپدىلار و پاسخانى خاضىرلارىدەلار.

زیتون داغینداقی دعوا

(۴۲-۳۲:۱۴، مرقسوس)

۳۹ عنسا چیخیب عادئنه گؤرە زیتون داغینا
گىتدى و شاگىردى ده اونون دالىنجا گىتلەر.
۴۰ او بىرە چاتان زامان، عنسا اونلارا ددى: «دوا
ادئن کى، ائمتحانا* دوشىمەيەسەئىز». ۴۱ و
اۋزو بىر داش آتىمى قدر اوزاقلاشدى و دئز
چۈركوب دوعا اتدى: «ای آتا، اگر راضىسان،
بو پىشىلانى مندن اوزاقلاشدىر، آما گىنە دە مەن
ائىستەدئىم يوخ، سىن ئائىستەدئىن اولسىن». ۴۲
گۈيدىن بىر مىك عنساسيا گۈرۈنۈپ، اونا
قووٽ وردى. ۴۳ شىنلتلى اىضطئاب ائچىندە
عنسا داها چوخ دوعا اتدى، إله کى، ترى قان
دامىجىلارى كىمى بىرە تۈكۈلوردو. ۴۴ دوغرادان
قالىخىب شاگىردىلەن يانىندا گىلدى، و اونلارى
قوصەدن ياتىمىش تاپىدى. ۴۵ او اونلارا ددى: «نه
اوچون ياتىرسىنىز؟ قالىخىن و دوعا ادئن کى،
ائمتحانا دوشىمەيەسەئىز».

عنسا تو تولور

(۴۳-۴۷:۲۶، مرقسوس)

بىوحىنا (۱۲-۳:۱۸)

۴۷ عنسا حله دانىشىردى کى، بىر جاماعات
گىلدى. اونلارين قاباگىندا اونانكىلەرن يەھودا
آدلانان بىرى گىلەردى. يەھودا، عئسانى اوپىمك
اوچون ياخىنلاشدى. ۴۸ عنسا اونا ددى: «يەھودا،
ائنسان اوغلوونو اوپۇشلە سىلسەم ادئرسىن؟!» ۴۹
عئسانىن يانىنداكى لار نە اوا لا جاغنى
آنلايان زامان اونا دەئلر: «يارب، قىلينجا
ووراق؟»^{۵۰} و اونلاردان بىرى باش كاهئىن
قولونو ووروب، صاغ قولاغىنى كىسى.

۵۱ لاكتىن عنسا ددى: «بۇراخىن، بىسدىئر». و
قولون قولاغىندا ال قويوب، اونو صاغالىتدى.

داها بئۇيوكدور: سوفەرەدە اوتۇران، يوخسا خىتمەت
ادن؟ مىگر سوفەرەدە اوتۇران دېتىل؟! لاكتىن من
سېئىن آرانيزدا خىلمەتكار كىمىيَم. ۲۸ و سېئىن
او آدامالارسىنىز كى، كچئىرەتىم ائمتحانلاردا
مەتىمە دايانىدىنiz. ۲۹ نجه كى، آتام منه بىر
پادشاھلىق ورئىب، من دە سېئىن بىر پادشاھلىق
ورئىم. ۳۰ إله كى، مەنم پادشاھلىغىمدا سوقىرمەدە
يىتېب ائچەسەئىز و تختلىرەدە اوتۇرۇب،
ائسراپلەشىن اونانكى قىتلەسەنە حۆكم ادەمەتىز.

۳۱ شىمعون، شىمعون! شىطان طلب اتەمىشىدى
كى، بورغا كىمى سىزى خىبلەسەن. ۳۲ آما
من سىن ئوچۇن دوعا اتەمىشىم كى، ائمانىن
آزالماسىن؛ تىكار دۇندۇيۇن زامان، سىن دە اۋز
قارداشلارينا قووٽ ور».

۳۳ شىمعون عنساسيا ددى: «يارب! سىنلە
زئىنданا دا، ائلۇمە دە گىتىمە حاضىرام». ۳۴
لاكتىن عنسا اونا ددى: «پىتروسوس، سىن
دىئرم كى، بۇ گۈن خورۇز باڭلامامىش، سىن
منى تانىدېغىنى اوچ دە ئىنچىكار ادەجىكسىن». ۳۵
و اونلara ددى: «او زامان كى، مىتىزى
كىسەسەن، توربايسىز، و آياق قابىسىز گۇنۇرىدىم؛
آيا بىر آسكىيىشىز اولدو؟»

شاگىردىل جاواب وردىلر: «ھەچ بىر شىئمئىز». ۳۶
او زامان عنسا اونلارا ددى: «آما ائندى
كىشىسى اولان اونو گۇئىتۈرسۈن، توربا دا
گۇئىتۈرسۈن. قىلىنجى اولمايان دا پالتارىنى
ساتىب قىلىنج آسىن. ۳۷ چونكى سىزە دىئرم:
بۇ يازىلەمەش اولان سۆز كى، دىئرم «او،
گوناھكارلارلا بىر سايىلدى»، * گۈرك مەنم
طرفەنەن ئىجرا اولسىن. چونكى مەنم بارەمەدە
دېتىل سۆز عنقرىب يرئەن يىتىشەجك.»

۳۸ اونلار دەئلر: «يارب! باخ، بورادا انىكى
قىلىنج وار». ۳۹ اونلار دەئلر: «يارب! باخ، بورادا انىكى
عنسا دا اونلارا ددى: «كىتفايتىدەر».

^{۶۵} و اونون ضئیله بئر چوخ کوفرلر ده
دانیشیدیلار.

عئسا سنهدرئن مجلئشندە
(منا: ۲۶-۵۹: ۶۶، مرقوس: ۱۴-۵۵: ۶۴،
يوحنا: ۱۸-۲۴: ۱۹)

^{۶۶} سحر آچیلاندا خالقين آغساقاللارى،
باش كاهئنلر و دئن عالئملرى بئر يره
يېغىلىپ، مجلسى قوردولار و عئسانى اونلارين
حضورونا آپاردىلار. ^{۶۷} اونلار دىئلر: «اگر
مسئحسن، بىزه ۵۵»

عئسا جاواب وردى: «اگر سىزه دىسم،
اثنانماياجاقسىنىز. ^{۶۸} و اگر سىزدن سوروشام،
منه جاواب ورمە يەجىكىشىن. ^{۶۹} اوندان
سونرا ائنسان اوغلو قادر تارىينى صاغىندا
اوتورا جاق.»

^{۷۰} او زامان اونلارين هامىسى دىئلر: «دەمەلى،
سن تارىينى اوغلو سان؟»

عئسا اونلارا جاواب وردى: «بىلى، منم.»
^{۷۱} و اونلار دىئلر: «دaha شهادته نه
احتىاجىمىز وار؟ چونكى اوزوموز اونون
أغزىنداش اشتىدىك.»

۲۳ شوراينى هامىسى آياغا دوروب
عئسانى پىلاطين يانينا آپاردىلار.
۲ او ندان شىكايىت اتمە يە باشلايىپ دىئلر:
«بىز بىر آدامى خالقى يولدان آزدىرمۇقا
تىقىشلى تاپدىق. قىصره باج ورمە يە مانع
اولور و دىئر كى، او اوزو ده پادشاه اولان
مىستىدىر.»

^۳ پىلاط عئسادان سوروشدو: «آيا سن
يەھۇدىلرئن پادشاھى سان؟»

عئسا جاوابىندا اونا ددى: «دەئىن كىمى دئر.»
^۴ او زامان پىلاط باش كاهئنلر و جاماعاتا
ددى: «من بىر آدامدا هچ تىقىش تاپمیرام.»
^۵ لاكتىن اونلار تاكىدلە دىئلر: «بىر آدام
جلئىلدىن توتموش بىرە قدر، بوتون يەھۇدىھە
تىلئىم ورئىب خالقى تحرىك ادئر.»

^{۵۲} سونرا طرفئىنە گلن باش كاهئنلرە، معبدئن
موحافتىلرئىن رىئىستە، و آغساقاللار ددى:
«قولدور اوستومە گلېشىنىز؟ ^{۵۳} هر گون
دېنكلەرلە سىزئىلە بئر يرده ائدئم، منه ال
اوزاتمادىنىز. لاكتىن اىندى سىزئىن واختىنىزدىر،
و ظولمىتىن ائقتىدارىن زامانى دىر.»

پطروسون ائنكار اتمەسى

^{۵۴} عئسانى توتوب آپاردىلار و باش كاهئنلەن
اوئنه كىتىردىلر. پطروس اوذاقدان اونلارىن
دالىنچا گەلتىدى. اونلار حيطىن اورتاسىيىدا
اود ياندىرىپ يانىندا بىرلەتكەدە او توران زامان،
پطروس دا اونلارين آراسىندا او توردو.
^{۵۵} كىتىزلىرن بىرى او نو اود ائشىغىندا او تورموش
گۈردو. دەقەتلە اونا باخىپ ددى: «بو آدام دا
عئسا ائلە ائدى.»

^{۵۶} لاكتىن پطروس ائنكار ادىتىپ ددى: «من
اونو تانيمىرام، آى آرواد.»

^{۵۷} بىر آز سونرا اوزگە بىرى او نو گۈرۈب
ددى: «سن ده اونلار دانسان.»

اما پطروس ددى: «دىئلم، آى كىشى.»

^{۵۹} تەرىپىن بئر ساعات كىچمئىشى كى،
اوزگە بىرئىسى تاكىدلە ددى: «دۇغۇرۇدان بىر آدام
دا اونولنا ائدى. چونكى او دا جىلەن اهلئەتىر.»

^{۶۰} لاكتىن پطروس ددى: «آى كىشى، نه
دەئىشىنى آنلامىمیرام.» و الە او آندا، او حله
دانىشىردى كى، خورۇز بانلادى.

^{۶۱} رب دۇنوب پطروس باخدى و پطروس
ربئىن اونا دەئىي سۆزۈ خاطىرلادى كى، «بو
گون خورۇز بانلامامىش، سىن اوچ دەفه منى
ائنكار ادەجىكسىن.» ^{۶۲} و اورادان چىخىپ
آجى-آجى آغا لادى.

^{۶۳} عئسانى توتوب ساخلايان آداملار اونا
رئىشىخىن دەئىب اونو دؤйوردولر. ^{۶۴} اونون
گۈزلىئى باغلايدىلار و اوندان سوروشوردولار:
«نىشانىك ات، دە گۈرك سىنى كىم ووردو؟»

چیغیریب ددئلر: «محوات بو آدامى! بئزه بارابانى آزاد ات». ^{۱۹} بارابا شەرەدە باش ورن بئر عوصييان اوچون و قتل اوسته زئندانا آتىلمىشدى.

^{۲۰} پىلاط عئسانى آزاد اتمك نىتىي ائله گىنە اونلارا دانىشدى. ^{۲۱} آما اونلار چىغىرىپ ددئلر: «اونو چارميخا چك. چارميخا چك».

^{۲۲} پىلاط اوچونجو دەفه اونلارا ددى: «نىئى، نە پىسلەك ادېت؟ من اوندا اۋلۇمە لايق بىر شى تاپىماديم؛ بونا گۈرە دە اونو جزالاندىريپ آزاد ادەجىم».

^{۲۳} آما اونلار ائصار ادېت اوغا سىلسە طلب اتدىلر كى، عئسا چارميخا چكلىشىن؛ آخردا اونلارين سىسى قالىڭ گىلدى. ^{۲۴} و پىلاط حۆكم اتدى كى، اونلارين ائستەدئكلەئىنى يېئەن يېئىشىلر. ^{۲۵} و او آدامى كى، عوصييان قالدىريپ قتل ائدىيى اوچون زئندانا سالىمنىشدى، اونلارين ائستەدئكلەئەن گۈرە آزاد اتدى. لاكتىن عئسانى اونلارين ائختىيارينا تىلسەم اتدى.

عئسا چارميخا چكلىڭ

(مئا ۳۲-۲۲:۴۴-۳۲:۲۷، مرقوس ۱۵:۲۱-۳۲:۳۲-۳۲)

(يوحنا ۱۹:۱۷-۲۷)

^{۲۶} عسگىرلار عئسانى آپاراندا، زىمدىن قايدىدان كىرىنلى شمعونو توپ چارميخى اونون چىئىئەن يوكلەدەتلىر كى، عئسانىن دالىنجا آپارسىن. ^{۲۷} اونون آرخاسىندا بئيپىك بئر جاماعات گىدئىردى و بئر چوخخلۇ آرواد دالىنجا گىدئب عئسا اوچون آغلايىپ شىئون ادەتدىلر. ^{۲۸} عئسا دئۇنوب اونلارا ددى: «اي اورشىلەم قىزىلارى، منىم اوچون آغلايمىيەن، آنجاق اۇزۇنۇز و اوشاقلارىنىز اوچون آغلايمىيەن». ^{۲۹} چونكى باخىن، اله گۈنلەر كىلەن كى، او زامان دىئەجكىلر: «سونسوزلارىن، دوغمامىش بطلىرئن، و آمئرئەمەمىش دۇشلەئن خوش حالىنا!» ^{۳۰} او زامان داغلارا دىئەجكىلر: «اوستومۇزە يېخىلىن».

^۶ پىلاط جىلەل آدىنى اشىدىنده سوروشدو: «مىگەر بو آدام جىلنلى دئر؟!»

^۷ اوئنون هېرودون حۆكمىرانلىق اتدىيى يېردىن اولىدۇغۇنۇ بىلەن واخت، عئسانى هېرودون يانىنا گۈندرىدى. چونكى او گۈنلەرە هېرود دا اورشىلەمە ئىدى.

^۸ هېرود عئسانى گۈرۈن زامان چوخ سوئندى. اوئنون اوچون كى، چوخىدان اوئنۇ گۈرمەك ائستەيەندرىدى؛ اوئنون حاقىقىنا چوخ شىلىر اشتەمئىشدى و اوئندان بئر مۇجۇزە گۈرمەك آرزو سوندا ئىدى. ^۹ هېرود عئسانادن چوخ سوآللار سوروشدو، لاكتىن عئسا اونا ھېچ بىر جاواب ورمەدى. ^{۱۰} آما باش كاھىتلەر و دەن عالىملىرى دوروب اوئندان شىدىتەلە شىكايىت اتدىلر. ^{۱۱} سۈزرا هېرود و عسگەرلىرى عئسانى الە سالىپ تحقىر اتدىلر. آپىننە گۈزىل بئر شىئىل گىدئىرئىب، پىلاطىپ يانىنا گىرى گۈندرەنەنلر. ^{۱۲} پىلاطلا هېرود او گون بېرىشىلىرى ئىلە دوست اولىدۇلار. بوندان قاباق آلارىندا دوشمىنچىلەك وار ئىدى.

عئسا گىنە پىلاطىن قاباگىندا

(مئا ۱۵-۲۶:۲۷، مرقوس ۱۵:۶-۱۵)

(يوحنا ۱۸:۱۹-۳۹)

^{۱۳} او زامان پىلاط، باش كاھىتلەرى، رېسىلىرى و جاماعاتى بئر يەر چاغىرىپ، ^{۱۴} اونلارا ددى: «سېئن بو آدامى يانىما گىتىرىتىز كى، خالقى يولدان آزىزىرىر. باخىن، سېئن حوضۇرۇنۇزدا تفېش اتدىم و بو آدامى شىكايىت اتدىتىز مطلبلىئىن ھېچ بىرئىنە تىصىرلى تاپىماديم.

^{۱۵} هېرود دا بئر شى تاپىمادى؛ چونكى بىزە گىرى گۈندرىئىب. نجه كى، گۈرۈرسونۇز، او، اۋلۇمە لايق ھېچ بئر شى اتىمەيئب. ^{۱۶} بونا گۈرە دە من اونو جزالاندىريپ آزاد ادەجىم». ^{۱۷} پىلاط بايرام آدىنا اونلار اوچون بئر زئندانى آزاد اتىمەلى ئىدى.

^{۱۸} لاكتىن اونلارين ھامىسى بىرلىككەدە

و تپه‌له دئیه‌جکلر: «بئزی ائرتون.»* ^{۳۱} اونا گۇرە کى، اگر ياش آغاچا بونلارى ادتلر، بىس قورۇ آغاچا نە اولا جاق!؟»

^{۳۲} عىشائىلە ئىكى جىناتىتىكار دا اعدام اوچۇن آپارىيلىدى. ^{۳۳} «كەلە» دىئلن بىرە گەلدەئىكلەرى زامان، اورادا اونو و جىناتىتىكارلارى چارمېخا چىكىدەلر؛ بىرئىنى صاغ طرفىتىدە و او بىرئىنى دە سول طرفىتىدە. ^{۳۴} عىشائىلە دىدى: «آتا! اونلارى باغىشلا، چونكى نە اتىدەئىكلەنى بىلمەتلىر». و اونون پالتارالارينا پوشك آتىب، آرارايندا پايلادىيلار.

^{۳۵} خالق دوروب باخىردى. اونلارلا رېسلر دە عىشائىلە سالىب دېئرەتلەر: «أۈزگە آداملارى خىلاص اتدى. كەر او، تارىينىن سەجدىئى مىسەحىتىر، قوى اۋۇزۇنۇ دە خىلاص اتسىن». ^{۳۶} عىسگەرلەر دە ياخىنلا غېب اونو آله سالىرىدىيلار. اونا تورش شىراب تقدىم ادتب دېئرەتلەر: ^{۳۷} «اگر سن يەھودلارنى يادشاهى سان، اۋۇزۇنۇ خىلاص ات.» ^{۳۸} و اونتون باشى اوستۇنده يۇنانى، لاتىن، و عېبرانى دېلىتىنده بىئر يازى دا وار ائدى: «بو آدام يەھودلارنى پادشاهى دىر.» ^{۳۹} آسىلىمېش اولان جىناتىتىكارلاردان بىئرى عىشائىلە سۈيىوب دىدى: «اگر سن مىسەحسىن، هم اۋۇزۇنۇ ھم دە بىئرى خىلاص ات.» ^{۴۰} لاكىن او بىرئىسى اونا آجىقلاتىب دىدى: «مڭر تارىيدان قورخەمۇرسان، اۋۇزۇن دە او جزا آتىينىداسان. ^{۴۱} بىز اۋۇز عمللىئەمزە لايىق اولان جازانى آلمىشىق؛ لاكىن او، هېچ بىئر گوناھ اتمە يېش.» ^{۴۲} و عىشائىلە دىدى: «عىشائىلە ئىغىتىپ، كەلە زامان منى يادا سال.» *

^{۴۳} عىشائىلە جاواب وردى: «دۇغۇرسۇنۇ سەن دېشىم؛ بو گۇن مەتمەلە جىتتەدە اولا جاقسان.»

۳۰:۲۳ هوشۇع ۸:۱۰

۴۲:۲۳ و يَا «پادشاهلىغىنین قۇوتىنە گەلدىتىن زامان»

۴۳:۲۳ مقصد «گۇن اورتا ساعت اون ائكى «دەثر.»

۴۴:۲۳ مقصد «گۇن اورتادان سۇنرا ساعتات اوج «دور.»

عىشائىلە ئۆلۈمۈ

(مئا ۴۱-۳۳:۱۵، مرقۇس ۴۵-۴۶، ۲۷)

يوحنا ۲۸:۱۹

^{۴۴} ائندى گۇندوز آتىنجى ساعاتا* ياخىن ائندى. و دوقۇزۇنچو ساعاتا* قدر بۇتون اۇلکە يە قارانىلىق دوشدو ^{۴۵} گۇنش قارالدى. معبدىن پەرەسى باشدان-باشا آرادان بۇلۇندۇ. ^{۴۶} عىشائىلە سىلسە چاگىردى: «اى آتا! روحومۇ سىئىن اللرئەن وئرم». و بۇنۇ دېئب آخرىن نەفسىنى چىكدى.

^{۴۷} يۇزباشى بۇ حادىثەنى گۈرددو و تارىيما حمد و ثنا ادئب دىدى: «دۇغۇرۇدان دا بۇ آدام صالح ائدى. ^{۴۸} تاماشىا يېغىيان بۇتون خالق باش ورن حادىثەنى گۈرەن واخت سىئەملەنە دەئىوب گىرى دۇندولر. ^{۴۹} لاكىن اونو تانى يانلارىن ھامىسى و اونونلا جىلتىلدىن گلن آروادىلار اوزاقدا دوروب بۇ شىلە باخىردىلار.

تەۋەن

(مئا ۴۱-۵۷:۲۷، مرقۇس ۱۵:۱۵-۴۲، ۴۷)

يوحنا ۳۸:۱۹

^{۵۰} يۈسۈف آدىلى خىئىرخاھ و صالح بىر آدام وار ائىدى كى، سەنھەدرىئىن عوضۇو ائىدى. ^{۵۱} او، سەنھەدرىئىن قرار و عمللىئەن راضى اولىممايمىشىدى. يەھودىئىن آرئەماتىيا شەھەرەنە ائىدى و تارىينىن پادشاھلىغىنى گۈزلە يېرىدى. ^{۵۲} بۇ آدام پىشلەتىن يانىتىا گەلەتىب عىشائىلە جىسدىنى ائستەدى. ^{۵۳} سۇنرا جىسىدى إندەرەتپ كىتان پارچايانا بوكىدۇ و اونو قايدا فازىلىمېش بىر مقبرە يە قويىدۇ. هېچ كەم او زاماندا كەمى بو مقبرە يە قويىلما مامايمىشىدى. ^{۵۴} او گۇن پاسخا

اورادا ائدی. و اؤز-اژزوندە بو حادئەدن تعجّوب
ادئب اۋئەنگىتى.

اماuous يولوندا

(مِرقوس ۱۲-۱۳)

۱۳ إله او گۈننەدە اونلارداڭ ئىكىسى اماuous
آدىلى بىش كىنەدە گەۋەتىلەر. اماuous اورشىلمىدىن
ائىكى آغاچ اوزاق ائدى. ۱۴ اونلار آرالاريندا
باش ورمىش بوتۇن بو حادئەنلەر بارمەستىندا
صۈچىتتى ادئرەتلىر. ۱۵ صۈچىتتى ادئب آرالاريندا
موباحىتىه ادرىكىن، عئسا اۇزۇ اونلارين يانىنى
گىلدى و اونلارلا يېئىمەيە باشلادى.

۱۶ آما اونلارين گۈزلىرى توتولموشدو، إله
كى، اونو تانيمىدilar. ۱۷ عئسا اونلاردا ددى:
«يول گەدە بىر بىرئىتىلە نە بارەدە موباحىتىه
ادئرەتىن و نە اوچۇن بىلە قىمىشىتىن؟»
اونلار دايىندىلار و قىملى گۈزۈنوردولر.
۱۸ اونلارين بىرى كى، آدى كىلويا ائدى، عئسا ياي
جاواب ورئىب ددى: «آيا اورشىلمىدە بېرىجە
قرىب سىنسىن كى، بىر گۈنلەرde اورادا باش ورن
شىيلردىن بېخىرسىن؟»

۱۹ عئسا اونلاردا ددى: «هانسى شىيلردىن؟»
اونا ددىلەر: «ناصىرەلى عئسانىنى باشىينا
گىلن شىيلردىن. او، تارى و بوتۇن خالقىنى
حوضۇرۇندا هم عملەدە و هم سۆزىدە قودرتلى
بىش پىغمىرى ائدى. ۲۰ و نجه باش كاھىتلەر و
رىيەسلەئىتمەت اۋلۇم جزايسىنا مەحکوم اولماق
اوچۇن اونو تىلەت ادئب چارمەيخا چىكىتىلەر.
۲۱ لاكىن بىش اومىئىد ادئرەتكى كى، ائسرايىنى
ختلاص ادن آدام بو اولاچاق. بوندان علاوه،
بو شىيلرئىن باش وردەتىي واختىدان آرتىق اوچ
گون كېچىن. ۲۲ اوستەلەتكى، بىزئىم آروادلاردان
بعضىسى دە بىزى حىرتە سالدى؛ اونلار
سحر اركن مقبەرەننى يانىنى كىتەتلىر و ۲۳ اونون
جىسىدەنى اورادا تاپا بىلەمە دەتكلىرى زامان، گلنىب
خىرى وردەتلىر كى، اونون دئرى اولدوغۇنۇ
بيان ادن ملکلىرى دە گۈزۈپلەر. ۲۴ و بىزلىرىن

اوچۇن حاضىرلاشماق گۈنۇ ائدى و سېت
گەۋەتىلە كى، باشلانىسىن.

۵۵ عئسا ائله جىلتىن گلىمەش آروادلار دا
يۈسۈفەن دالىنجا گەۋەتىب مقبەرەننى و اونون
جىسىدەن نجه قويولدوغۇنۇ گۈرددولر.
۵۶ و قايىدىپ باحارات و عطىرلى ياخىلار
حاضىرلايدىلار. لاكىن سېت گۈنۇ تارىينىن
امئىنە گۈرە ائستىراحت اتىدەلەر.

عئسا دئرئەت

(مئا ۲۸:۱۰-۱۰، مِرقوس ۱۶:۱-۸، يوختا ۲۰:۱-۱۰)

۲۴ آروادلار الە هفتەنن ئاتلەك گۈنۇ
سەھىر چوخ اركن، حاضىرلايدىقلارى
عطاھىرلىرى گۈئىرۇب مقبەرەننى يانىنى گەۋەتىلەر.
۲ مقبەرەننى آغىزىنى اۋەرتىن داشى دېئىشىتىن
گۈرددولر، ۳ آما اىچەرى گىشىن واخت، رب
عئسانىنىن جىسىدەنى تاپىمادىلار ۴ آروادلار بونا
حىرتىدە ئىكىن، پارلاق پالتار گىيەنەتىننىڭ ئىكى
كىشى قىفلتن اونلارين يانىنىدا دايىندى.
۵ آروادلار قورخۇ ائچىتىندا اوزلىرىنى يەرە توتاندا
كىشىلەر دەتلىر: «نە اوچۇن سېت دئرئەنى ئۆلۈلۈ
آراسىنىدا آخىتارىرسىنiz؟» ۶ او، بورادا دېتىل، او
دئرئەتلىپ. داها جىلتىلە ئىكىن سېتە نە دەتىئىنى
يادىنiza سالىن. ۷ دەتىشىدى كى، ائنسان اوغلو
گىرى گوناھكار ائنسانلارين آڭىنە ورئىلەب
چارمەيخا چىكتىلسەن و اوچونجوجو گون
دئرئەتلىسىن». ۸ او زامان آروادلار عئسانىنى
سەزۈنۈ خاطىرلايدىلار.

۹ مقبەرەن قايىدىپ بوتۇن بونلارى
«اونبىرى لەرە» و قالانلارين ھامىسىنا خېر وردىلەر.
۱۰ حوارئەلەر بىر زادلارى خېر ورن آروادلار
بونلاردايدىلار: مەجدىلى مريم، يوحانان، يعقوبون
آناسى مريم، و اونلارلا اولان اۋىزگە آروادلار.
۱۱ لاكىن آروادلارين سۆزلىرى حوارئەرە
افسانە كىشمى گۈزۈنەدە و اونلارا ائنانمايدىلار.
۱۲ او زامان پەتروس دوروب مقبەرەيە طرف
قاچىدى و آيتىنىپ باخدى: آنچاق كىتان پارچا

بعضلری مقبره‌یه گدئب آروادلارین ددئكلری کئمی تاپیلار، آما اونو گۈرمە يتىلر.»^{۳۸}

۲۵ عئسا اونلارا ددى: «ای عاغىلىسىلا!

پىغمېرىلرئۇن بوتۇن ددئكلرئىنە ئانناماقدا آغىر اولانا!»^{۳۹} مگر گىر دىتلدى كى، مىسح بو عذابلارى چىڭب اۇز شۇوكىتىشە گىرىشىن؟»^{۴۰}

۲۷ و موسانىن و بوتۇن پىغمېرىلرئۇن يازىلاريندان باشلايىپ موقدىس يازىلاردا اۇزو حاقىندا اولان ھامى مطبللىرى اونلارا تىرىجى اتدى.

۲۸ گىتدىكلىرى كىنە ياخىنلاشىقلازى زامان عئسا اۇزۇنوا الە گۈرسىتىدى كى، گويا داها اوزاق يره گىتمك ائستىيەش. لاكىن اونلار انصارلا عئسادان خاھىش ادئب دىتلر: «بىزئملە قال، چونكى آخشام دوشور و گون باتماقدا بىر.» و عئسا ائچەرى گىرئىب اونلارلا قالدى.

۲۹ اونلارلا سوفە باشىندا اوتوراندا چۈرەبى گۈتسۈرۈپ شوکور اتدى و پارچالا يىب اونلارا وردى. اى او زامان اونلارىن گۆزلىرى آچىلدى و اونو تانيدىلار؛ آما اى او اونلارلىن گۆزۈندن قىب اولدو. اونلار بېزئملە دانىشان واخت و دىتلر: «او، يولدا بېزئملە دانىشىشىن مۇقدىس يازىلارى بىزە تىرىجى ادن واخت مگر اورەئىمئىز آلىشىب يانمىرىدى؟!»^{۴۱} و ۳۳ و اله او ساعات دوروب اورشىلمە قايىتدىلار و اونبىر حوارئىنى و اونلارلا اولانلارى بىر يerde تاپدىلار كى،^{۴۲} دىتلر: «رب حىققىن دئرئىلب و شمعونا گۈزۈنوب.»^{۴۳} بونلار دا يولدا باش ورنلىرى و چۈرەسى پارچالايان زامان اونو نجه تانيدىقلارىنى نقل اتدىلار.

عئسانىن گۆيە گىتمەسى

(مرقوس ۱۶:۲۰، حوارلەر ۱:۹-۱۱)

۵۰ عئسا اونلارى شهردن چىخارىدىپ بىت عىبا

كئمى آپاردى و اللرئى قالدىرىپ اونلارا بىر بىت وردى.^{۴۴} اونلارا بىر بىت ورنىدە اونلاردان آپارلىب كۆيە قالخىماغا باشلادى.^{۴۵} اونلار دا اونا سىجده اتدىلر و بؤيوك بىر شادىقلا اورشىلەمە قايىتدىلار.^{۴۶} و دائم تارىيما حمد و شوکور ادئب واختالارىنى معىددە كىچىردىلار.

عئسا اون بىر حوارئىه گۈزۈنۈر

(مئا ۲۸:۲۸، مرقوس ۱۶:۱۴-۱۸)

يوحنا ۲۰:۱۹-۱۹، حوارلەر ۱:۶-۸)

۴۶ اونلار حله بىر بارەدە دانىشىپدىلار كى، عئسا اۇزو اونلارىن آراسىندا دايىاندى و اونلار ددى: «سىزە سالام اولسون.»^{۴۷} آما اونلار قورخوب وحشت اتدىلر و إله گومان آپاردىلار